

Fran Krsto Frankopan

Gartlic za čas kratiti
Dijačke junačke
Pobožne pjesme

SADRŽAJ

GARTLIC ZA ČAS KRATITI _____	7
[1] CEFIRUŠ KAK FLORI ZRUČA PROTULITJE, FLORA DITELINI ZAUFUJE CVITJE _____	9
[2] OD SRIČE NESTALNOSTI _____	10
[3] ZMOŽNOST SRIČE K SUNCU SPODOBLENA _____	12
[4] SRIČU VSAKI IŠČE _____	15
[5] ZORNICA NASLADNA _____	16
[6] VZIMANJE DOBRE NOČI _____	18
[7] SRIČNO U LJUBAVI PRIGOĐENJE _____	20
[8] TERPLENJE U LJUBAVI _____	22
[9] UFANJA KRIPOST _____	23
[10] VERH LJUBE LIPOSTI RADOST _____	24
[11] ŽELNO SMILOVANJE OD LJUBE _____	25
[12] OKORNOST KUPIDA _____	26
[13] STALNOST SLUŽBE _____	27
[14] EHA ODGOVOR _____	28
[15] ZAZIVANJE PRIŠASTJA LJUBE _____	29
[16] ŽALOSNO LUČENJE OD LJUBE _____	31
[17] VRIME PROHODI, PRILIKA VAZDAR NE DOHODI _____	33
[18] ZERCALO PRAVE LIPOTE _____	34
[19] DRAGI SPOMINAK OD LJUBE _____	36
[20] VALOVANJE SLUŽBE PROSEČ ZLAMENJE LJUBAVI _____	37
[21] NEPRILIČNO JE RIZIČNO _____	38
[22] SPETENJE ČLOVIČANSKE POHLIPNOSTI _____	39
[23] ZVIRE KO SVIT ZDERŽUJE _____	40
[24] IZIZVANJE KUPIDA _____	42
[25] V LJUBAVI KI ZGUBIVA, TA DOBIVA _____	43

[26] ZDVOJENA LJUBAV _____	44
[27] PTICA PREZ PERJA _____	45
[28] NA DIKU ČERNIH OČI _____	46
[29] SERCE ŽALUJE DA VILU NE VIDI _____	47
[30] LIPOTI DUŽNO JE SLUŽIT UFAJUČ ZAHVALNOST _____	48
[31] PREZ LJUBAVI U SLOBODI ŽIVITI _____	50
[32] SERCE VILU LJUBI _____	52
[33] V LJUBAVI TEŠKO JE UŽITI, A NI MOĆ ZDVOJITI _____	53
[34] CVITJA RAZMIŠLENJE I ŽALOSTNO PROTUŽENJE _____	54
[35] POZVANJE NA VOJSKU _____	56
[36] RAZGOVOR MED MUŽEM I ŽENOM _____	57
[37] VRIME CVITJE POVENUJE, BETEG LIPOST ISKONČUJE _____	60
[38] SPOGAJNANJE PROŠASTNOGA VRIMENA _____	61
[39] ZORNICA NA DOBRO OPOMINAJUČ _____	63
[40] VILI NA SLUŽBU ŽIVIT I UMRITI _____	64
[41] ŽITAK ČLOVIČANSKI JE MAGNUTJE _____	66
[42] STARICA ŽALUJE MLADE DANKE _____	67
[43] STARAC BATRIV U ŽIVOTU _____	68
[44] NAVUK MLADIM GOSPOJAM I DIVOJKAM _____	69
[45] VSAKA ŽENA ŠTIMA SE LIPA _____	70
[46] PARIŽ I GALATEA _____	71
[47] KAK SVIT PROHAJA _____	73
[48] ČLOVIČSTVO ZOVE SE PRAVA LIPOTA _____	74
[49] PRISEGA MUČATI _____	75
[50] V LJUBAVI POTRIBNO JE GOVORIT _____	76
[51] LILA SPOGANJA TEŽEU DA NI ZNAL MUČATI _____	77
[52] TEŽEUŠ SEBE PRIČA NAZLOBNIKA KRIVEČ _____	78
[53] LIPOST NAJ NE ČEKA STAROST _____	79
[54] BABAJKO OD DIVOJKE LJUBAV PROSI _____	80
[55] DIVOJKA RAD LJUBAVI ŠPOTA BABAJKA _____	81
[56] AURORA I KLITUŠ _____	83

[57] JANTEA I OŽIRIO _____	85
[58] KOMAR JADNO KLUJE DRAGO LIŠCE ORIŽBE _____	86
[59] BUHE BANTUJU ZORICU _____	87
[60] BI GRUJICA U LOV PROŠAL, NA DVOJICU NE HTEČ DOŠAL _____	88
[61] LOVAC PRAVO ČINI AR V SLOBODI ŽIVI _____	90
[62] ZVIRARA MARLJIVO LOVLENJE ČINI SERCU POVOJLNO ŽIVLENJE _____	92
[63] EHA SRIČAN GLAS _____	94
[64] PASTIRNICA _____	95
[65] KUPIDO MILOSTIVNU DAJE AUDIJENCIJU _____	96
[66] VENUŠ NASTANE DAVAT AUDIJENCIJU _____	99
[67] RUKAM BELIM NA DIKU _____	102
[68] KLORI NESRIČNA _____	103
[69] PRIČANJE U ZAMIRI _____	104
[70] BETEG DRAGE KLORI SERCE POŽALJIVA _____	105
[71] BUHE NEVOJLNO SKONČAJNJE _____	106
[72] POP SNAHU POZDRAVLJA, ONA VRED SE JAVLJA _____	107
[73] MATI HČER UDAJE, POŠTEN NAVUK DAJE _____	108
[74] OTAC SINA OŽENUJE, PRAVO HIŽIT NAPUTUJE _____	111
[75] ROŽA U NADRIH STOJEČA _____	113
[76] DRAGOLJUBA ZLAMENJE _____	114
[77] PENELOPE SRAMOŽLIVOST _____	115
[78] JE AL NE _____	118
[79] ODGOVOR NA JE AL NE _____	119
[80] DIVOJKE SPISANJE OD GLAVE DO NOG _____	120
[81] HAJDUK TUŽI SVOJU NEVOLJU _____	122
[82] SERCA SUŽAJNSTVO DOBROVOJLNO _____	123
[83] DELI BARE JUNAČKA BATRIVOST _____	124
[84] PARIDEŠ MUDRO ČINI SPOZNAVANJE _____	126
[85] FRATRI PUT[N]ICI _____	129

[86] OČIJU SERDITIM MOJLBA DA SE UKROTE _____	131
[87] GOVORIT PREPOVIDA KUPIDO _____	132
[88] FILI NEMILNA _____	133
[89] TITULUŠA NIMA, IME VIMDAR IMA ____	134
[90] KUPIDO SERCA IZVIŽBA _____	135
[91] MISAL UKANJUJE _____	136
[92] TERPEČE NIŠTAR NI NA S[V]ITU _____	137
[93] KLETVA PROT LJUBI KA SFALJIVA ____	138
[94] DVOJŽLIVOST U LJUBAVI _____	139
[95] KUPIDA SLIPA MALAJU, AL KRIVIČNO _____	140
[96] NAŠVE PROCIMBA _____	141
[97] FILENUŠA SMERT OD KLORI NEMILNE _____	142
[98] KLORI ŽALOVANJE _____	143
[99] OPOMINANJE ŽENAM NA MILOST ____	144
[100] KITICI DAROVANOJ HVALA _____	145
[101] ZDAHNUTJE ZADERŽANO _____	146
[102] ZA OSTAJENJE MOJLBA _____	147
[103] B. D. _____	148
[104] BOJEŽLIV U LJUBAVI _____	149
[105] SERCE IZ VUZE KUPIDA UTEKLO ____	150
[106] HOP HAJ DA: KAMO LJUBA, TAMO JA _____	151
[107] MUČEČA LJUBAV _____	153
[108] KUPIDO NI DRUGO NEG LIPOST _____	154
[109] NEVERNA AK JE JEDNA, BIT ČE DRUGA VERNA _____	155
DIJAČKE JUNAČKE _____	156
[1] NAPOJNICE PRI STOLU _____	157
[2] POSKOČNICA _____	159
[3] ŠTO SE KADA NE ISKUJE, TO SE V HIPU PRIGOĐUJE _____	161
[4] NOGE PRALA DIVOJKA PRI ZDENCU, NAJDE SRIČU, DA PROŠČENJE VENCU _	162
[5] OD VLAŠIČA JUNAKA _____	163
[6] DIVOJKA KERČMARKA ZNA VOLJIT JUNAKA _____	164

[7] NIGDA JEDNA ŽALOST POVEKŠIVA RADOST _____	165
[8] SRIČA DAJE KAJ MISAL NE ZGAJE _____	167
POBOŽNE PJESME _____	169
1. NA SVITU NIŠTAR NI TERPEČE _____	170
2. OHOLA SPONEŠAST _____	171
3. ŽIVLENJE ČLOVIČANSKO JE NESTANOVITO _____	172
4. UFANJA ZEMAJLSKE LJUBAVI JESU NESTALNA _____	173
5. RAZMIŠLENJE ZEMAJLSKOGA STVORENJA PROMA NEBESKIM _____	174
6. NEMARNOST ČLOVIČANSKA _____	175
7. SVICKA LIPOST PROM NEBESKOJ NIČEMURNA _____	176
8. OPOMINANJE NA DOBRO DELO _____	177
9. LIPOTE ZEMAJLSKE JESU NIŠTAR _____	178
10. OD OHOLA ČLOVIKA _____	179
11. SPOMINAK U SMERTI SVOJE DIVE _____	180
12. RAZMIŠLENJE ZUBA KOJI BOLI _____	181
13. HUDOBNOST TELOVNA _____	182
14. VSIM JE SMERT PODJETI _____	183
15. NEMARNOST SVITA _____	184
16. OPOMINANJE DUŠI VOJEVAT NA SVITU _____	185
17. OPOMINANJE DUŠI K POKOJU _____	186
18. STEŽENJE ČLOVIČANSKE POHLIPNOSTI _____	187
RJEČNIK _____	188
ABECEDNI POPIS PJESAMA _____	203

GARTLIC ZA ČAS KRATITI

v kojem cvitja vsakojačkih popivak nahode se. Ako bude komu drago va njem prošetat ter cvit sebi povoljan najde, slob[o]dno naj utergne, al s korenom ne istergne.

Ako bi c[v]iti magajnasti bili ter dostojno ne izac[v]ali, nimaj zamirit, ar moja meštija ni vertlarija.

K tomu za sadit cvitja triba je vrime povojlno, serce zadovoljno. Ovi pako gartlic je zasađen

v oblačnih dnevih, v urah nesričnih,
sercem turobnim, mislih nepriličnih.
Zato ki Apola dično nasliduje,
naj z mudrostjom svojom mene ispričuje; pače drago prosim,
kaj najde neugodno, da zbriše,
kaj štima potribno, pri[pi]še.
Želim sriča da ti rabi,
al z mene se ne spozabi,
tvoj sluga, prijatelj

DITELINA¹.

¹ *Ditelina* - vjerojatno Frankopanov pjesnički pseudonim

Dragi prijatejl, poklon i pozdravljenje

Prosim, naj se čudit da priprosta Ditelina od tako plemenita cvita lipote i ljubavi spominak činiti podstupujem. Znam dobro, kak god ni dopušćeno (zbog orla slavna) z naturalskim okom svitlost velikoga planete čversto razmišljati, tako i meni z mlahavim mojim percom diku i dostojnost prezmožna Kupida² ne b' slobodno pisati. Vimdar buduć vridnim i nevridnim dano hasan i kripost sunćenu uživat, naj i meni prez zamire bude od lipote i ljubavi konći spominat.

Ako u versih Apola mudrost i meštiju ne najdeš, neg listor občinske rići, ne hudaj zato, ar pelda Ikaruša³ je me oplašila, koji, hotivši previsoko litat, moral je iz višine u morsku glubinu nevojlno pondriti. Zato volih na sridnjem putu ostat, da znam kaj govorim i drugi razumit me more.

Ni vertla gospockoga, s tim lipše nakinćena, v kojim ne bi rasla haluga i trava vsakojaka. Tako i va 'vom gartlicu nahodit je med cvitjem hudobne i koristne trave: zato opominam, ruka plemenita, naj prez rukavice po cvit posigati, ar se lahko na koprivu moreš namirit; drugač jada al čemera, ki bi zdravju škodil, ni bojati, samo kad opeće, da kožica malo začerlenjiva. Al za to ne maraj, hoćeš konći znati za travu povidat.

Vim bol ka od želje dojde
prez rizika lahko projde!

Zbogom.

² *Kupido* - starorimski bog ljubavi (grč. Amor)

³ *Ikaruš* - Ikar, sin Dedalov prvi mitski letač

[1] CEFIRUŠ KAK FLORI ZRUČA PROTULITJE, FLORA DITELINI ZAUFUJE CVITJE

Boreaš⁴ nemilni uzimlje proščenje;
godine ter snigi, vitri jadoviti
hfudobnosti svojoj čine zaveršenje,
moraju prik volje svitu ugoditi.
Cefiruš⁵ nasladni gospodar postaje,
z ljubeznostjom svojom, oh, kuliku radost
nevojlnom stvorenju najednuč pridaje,
vsu turobnost pervu preminjuje v dragost.
Jur slavičak dragi milo se glasuje,
ninfe i pastiri diple razigruju,
jelen po dubravi veselo pasuje,
polja, loze, zdenci znovinom zgizduju.
Al verh vsega Flora⁶, nad cvitjem božica,
kak je vertle svoje dično nakinčila:
okol naokolo rumeni rožica,
tulipe, narcize posred razredila!
Hijacint i naglic, v strankah⁷ postavljeni,
lilije, jalzamin za vadlju cvatuju;
dragoljub, zvončaci, gusto zasađeni,
violice vsake venac izveršuju.
Va ta gartlic Flora ljubleno poziva
vsako drago serce načas prošetati,
Ditelina pako verno obečiva
troježljivu ljubav dostojno skazati.

⁴ *Boreaš* - Borej, u starogrčkoj mitologiji bog sjevernog vjetra

⁵ *Cefiruš* - zefir (grč. zéfyros), topli blagi vjetar, lahor

⁶ *Flora* - starorimska božica cvijeća, plodnosti i proljeća

⁷ *v strankah* - tu i tamo, naokolo

[2] OD SRIČE NESTALNOSTI

Pravo jesu priđi znali izmisliti,
da je sriča slipa hteli nazvistiti,
ar ona ne gleda nit prava nit kriva,
još manje razštima vridna il nevridna.
Vije se u kolu kot kača hudobna,
vred zna obradovat, učinit turobna;
sad jedna ispelja u mesto najviše,
sad druga postavi pod vsima najniže.
Oh, neverna sriča, nejednaka reda,
vnoga dobra daješ i prevzimleš vreda;
s tvojom se stalnostjom nigdor hvalit neče,
ar ufanje vsaka prehiniti hoče!
Nut kako iz ništar podigne človika,
od priprosta roda učini velika,
poda njemu razum, diku i gospocstvo,
zlata, srebra dosta, batrivo junačstvo.
Nazlobnike svoje oblada prez truda,
proštimanja vnoga zadobi povesuda;
nigdor mu se ne smi na lice kazati,
neprijazan svoju očito nazvati.
Kud godre oberne, vse mu se pridaje,
u harcu ter boju oružje podaje;
činenje njegovo povesud je hvaleno,
da sam ne zna kako to ime dobleno.
Ali kada štima verh vsih glas raztriti
i veliko dobro u stalnosti vžiti,
onda svoje kolo nesriča oberne,
velik nastor svita oni čas naverne.
Ku si pervo imal nezgovornu radost,
povekšanu daj[e] sada tebi žalost;
gspocstvo, junačstvo, diku i razumnost
najjednuč potamni ta svicka čalarnost.
Gospoda prezmožna, ka ti v rodu bihu,
ruke, halju tvoju celovati htihu,
sad te ne spoznaju za vridna ljubiti,
a kamo dostojna za pravo služiti.
Prijatelje vnoge ke si znal spraviti
štimajuč si verne u potribi biti:
odvergli se jesu od ljubavi tvoje,
nit več ne promisle na prisege svoje.
Kim si dobra včinil i hotil ljubiti,
s tobom obitahu živit i umriti:

nete se sad na te pravo ogledati
nit u vernoj službi pravično obstati.
Grade i dvorove ke si pervo ladal,
z opravom gospoćskom konje bisne jahal,
sablje okovane dićno g boku pasal
i viteštvo tvoje na mejdanu kazal:
vse ti je prevzela nesrića hudobna,
još i žitku tvomu postala nazlobna;
ništär ti ne osta neg čemer i žalost
ter nevolju moraš terpit za nasladnost.
Ovo ti, o svite, od sriće himbenost,
u kratkom vrimenu prećudna nestalnost:
ako danas imaš dobro i veselje,
jutra milo plaćeš ime i pošćenje.

Finis.

[3]

ZMOŽNOST SRIČE K SUNCU SPODOBLENA

Ki pravo razmisli nature zmožnosti,
tulikaj vrimenta njegove čudnosti,
tomu ni potribno u dobru zgizditi
nit prišastnoj sriči zavsima zdvojiti;
ar i samo sunce u svojoj svitlosti
od oblakov mora podnašat tamnosti,
gda zmišani vitri u jedno shajaju,
po vedromu nebu nemilo zastaju.
Jedan drugom neče mesto valovati,
u naglosti svojoj ništar odpušćati,
neg razajti mora vsa lipa vedrina,
u oka magnutje postati škurina.
I to ni zadosta, neg moraš viditi
okol naokolo prestrašno germiti,
prez mire i broja odurno bliskanje,
nigda doletiti ogneno triskanje.
Vihri ne smajnkuju vse nevojlno zvirje
ganut iz počinka i ptičneno gnizdje,
još i ljudem kvara buduće v letini,
ko ne more vujti tuči i godini.
Onda strah, nevolja bantuće vsakoga,
Bogu preporučat čini nemarnoga.
Al ni toga dugo, vrime razhajuje,
kolobar sunčeni bolje nazvistuje;
ar ni moči sunce tako potamniti
da b' svitlostjom svojom ne moglo svititi:
akoprem ku vuru zakrito prebiva,
zatim vekšu jakost neg prija dobiva.
Oh, kuliku radost, kuliko veselje
v sercu svojem čuti vse živo stvorenje
kad vitri razajdu, triskanje prestane,
a žarkimi traki vse svitlo postane.
Ravno tako morem srična prispodobit
koga jad i nazlob nigda zna obborit
da se mora podat u svojoj zmožnosti
i preterpit oblak hude čalarnosti.
Onda mu ne prudi Šamšonova⁸ jakost

⁸ *Šamšon* - Samson, biblijski junak nadljudske snage koji se borio protiv Filistejaca, koju je izgubio kad mu je njegova ljubavnica Filistejka Dalila odrezala kosu

ni Šalamona⁹ nezgovorna mudrost;
man je Aleksandra prezmožno gospocstvo
ili Darijuša¹⁰ veliko bogatstvo.
Navale tad vitri z jadnim govorenjem,
zatim germlavine s krivim svidoenjem,
bliskanje povsuda strašnim ogovorom,
triskavine guste s čemernim progonom.
Prijatelje vidit ni mu dopušćeno,
z rodbinom zastati zavsima skraćeno;
nigdir ne zna najti pravo smilovanje,
a kamo spoznati vridno prošćimanje.
Kad jur štima nebog u zlu izdvojiti,
nastore, sramote ne moć preboliti,
al nut svitlost sunca, rekoħ, dobre sriće,
ona stira tamnost, ova pak teškoće.
Oh, srića ljublena, oh, stokrat blažena,
ti si ćlovićanstvu na pomoć stvorena;
vsaki u nevolji tebi se utiće,
u veselju pako još bolje primiće.
Akoprem kot suncu nigda t' je merćati,
da s tim ćiniš svitlost neg jaće sijati;
potom ne zgubivaš naturalsku vridnost,
paće tad dobivaš povekšanu kripost.
Nigda ti prepušćaš ćlovika terpiti,
ali potom ne daš zavsima zdvojiti;
daš ga potlačiti, al ne daš zaterti,
kad štimaju mertva, digneš ga od smerti.
Vred znaš oprostiti nevojlnu sužajnstvo,
batrivo suzderžat ćemerno progonstvo;
što je kvara bilo, z duplom ga naplaćaš,
proti hudobnosti prezmožno ojaćaš.
Vsaku žalost vreda od serca protiraš,
jad, nazlob, ćalarnost batrivo zatiraš;
diku i gospocstvo ćiniš vred spraviti,
glas, ime, pošćenje još veće dobiti.
Al verh vsega štimaš najveće veselje
kad nesrićan more spunit si želenje:
verhu zatoćnikov oblast zadobiti,
suprotivne svoje pod noge spraviti.
Nut kako zna srića to lipo speljati:
prošćimanje tvoje ćini vred valjati,
ku si pervo imal pri drugih nemilost,
povekšanu daje poglavnićku milost;

⁹ *Šalamon* - Salamon, židovski kralj, glasovit zbog svoje mudrosti

¹⁰ *Darijuš* - Darije (oko 558-485. prije Krista), perzijski kralj, poražen od Grka na Maratonskom polju

ki su pervo bili najveć suprotivni,
ti se sad skazuju nazopet ponizni;
ki su šetovali na tvoje skončanje,
sada potribuju milo smilovanje.
Ada, sriča draga, gdo te more zdičit,
po vridnosti tvojoj zadovoljno zvišit?
Zato ja henjujem, drugomu izručam,
u milošću tvoju sebe preporučam.

[4] SRIČU VSAKI IŠČE

Nut poglejte kako sriču
človičanski ljudi išču:
ki z navukom med knjigami,
ki z oružjem med vojskami;
ki u dvoru prisluzujuč,
z neistinom prilizujuč,
drugim na zlo potvrduju,
što je krivo potribuju.
Ali sriča je bižeča,
malo kadi obstoječa,
vsi ju žele, nasliduju,
retki pako dostiguju.

[5] ZORNICA NASLADNA

Škuri mraki ti prohode,
svitli tragi jur dohode
od Danice, bele zvizde,
koju zora nasliduje,
žarko sunce prebližuje,
dati radost i veselje.
Ali vila gdi prebiva,
v mehkom perju još počiva
telo svoje prec nasladno,
koga lipost i dostojnost
ima k suncu vsu spodobnost,
mertve stvari oživiti.
Pojdem milo zdihavati,
ljubi dragoj nazivati
dobro jutro, dobro zdravje.
Stani, stani, serce moje,
lipe oči otvor tvoje,
na me poglej milostivo
ki oddavna prez pomoći
nemiloma suze toći
moleč, proseč tvoj' milošću.
Z ufanjem se jesam hranil,
z poniznostjom vazdar rabil
vernu službu dat spoznati.
Primi, vila, prošnju moju,
ne skрати mi ljubav tvoju,
da zdvojeno ne poginem.
Z jednom ričjom moreš dati
da se sričan hoću zvati,
za te telo aldovati.
Na to j' milo progledala,
z dragim lišcem nasmijala
sama sobom govoreći:
Je li ogajn prez plamena
ili serce iz kamena
u stvorenju telovnomu?
Kaplja kamen još prebije
kad z višine doli lije
svojim gustim opadanjem.
Ni li vsakom dopušćeno,
komu j' drugač odsujeno,
gdi se najde dobro vžiti?

Nato pojdoch približati,
sam u sebi razmišljati:
ki ne vaga, nima blaga.
Naturalsko je mišljenje,
človičansko je činenje:
drago iskat tovaruštvo.

[6] VZIMANJE DOBRE NOČI

Nut dneva svitlosti, kako vred prohaja,
nočna pako tamnost preberzo dohaja;
jur je sunce na zapadu,
jasan misec na izhodu,
zvizde svitaju.

Jur doba dohodi konak preminiti,
tovarštvo drago morat ostaviti,
koga vridnost i dostojnost
zadovoljno zreči ni moč
niti zdičiti.

Ako sam ti preveč zabavi učinil,
z mojim govorenjem morebit zamiril,
prosim, vila, tvoju lipost
da ne primeš u nemilost
moje pregrihe.

Oh, na što je dobro neg mal čas terpeče,
il veselje koje v žalost premineče?
Al kada je tak stvoreno,
od zle sriče odsujeno
vsakom terpiti,

moram i ja žalost tu sada podjeti
ter od tebe, vila, prošćenje vazeti.
Kak se teško duša dili
kad od tela smert ju sili
druga zgubiti,

onak mi postaje od tebe odhajat,
lipa razgovora prik volje ostavljat,
dok te, duša, zopet vidim,
ruke tvoje milo ljubim
verno dvoreči.

Vidim da ni moči dneva zaderžati
il škurinu nočnu duglje zapačati;
zato, vila, zbogom ostaj,
v Božjem miru ti počivaj
telo nasladno!

Bog ti daj vse dobro ovu noč sanjati
i prišastno jutro povojlno valjati,
ko bi tebe veselilo,
drage glase donosilo,
sercu radosti.

Zbogom, duša, zbogom, predrago veselje,
vsemu momu dobru jedino življenje,

listor z mene ne pozabi,
vernom slugi ne zabrani
tvoje milošće!

[7] SRIČNO U LJUBAVI PRIGOĐENJE

Jošće mi zora ne zabili
niti sunašce ne presvitli,
vidih divojku gizdavu
cvitje berući batrivu.
Nje černe oči svitaju,
kot sokol-ptici igraju;
lišca rumena bliščahu,
spodobno rožam cvat'jahu.
Serce začutih hrabreno
od nje lipote ranjeno,
ne mogoh dalje zmagati,
plamen goruči tajati.
Ja ju pozdravim ljubleno
ter se naklonih vmiljeno;
skupa se bismo zastali,
ruke na zdravju podali.
Pojdem potihogovoriti:
nimaj mi, vila, zamiriti
da te na miru sbantujem,
ljubav od serca očitujem.
Koje mi, prosim, ne zverži,
neg svomu sercu ti priveži;
ter mu ne skрати živiti,
z milošćom pravom hraniti.
Ovo ti viru zavdajem,
serce i telo aldujem,
pravično ću te služiti,
lipoti tvojoj dvoriti.
Listor naj druga ljubiti,
nit moj[u] službu odduriti;
serce himbeno ne hrani,
čistu mi ljubav ne zabrani.
Nato je milo zdahnula,
desnu mi ruku ponudila,
koju ponizno celovah,
serce si kruto obradovah.
Skupa pojdosmo šetati,
lozu zelenu pohajati,
polag studenca počivati,
draga spominka vživati.

Oh, gdo bi mogal spisati
kako je lipo bivati
v letnoj vrućini pod hladom,
z ljubom predragom na samom.
Je li mi takva nasladnost,
koja premaže ljubeznost
gdi se dva serca zastanu,
dvi tela jedno postanu?
To se je tako zgodilo,
biti će i prija je bilo;
moje mi serce naj počiva
gdi se sad pjesam popiva.

[8] TERPLENJE U LJUBAVI

Tužno moje serce tako je stvoreno,
od ljube nemile njemu odlučeno,
da užit ne more od meda slatkosti
gdi mu od pelina ne vmiša žuhkosti.
Što mu sada vrime ufanja donaša,
to u malom hipu nazopet odnaša;
ne more počinka jedan čas imati,
tulikaj nemira mora vdil spoznati.
Kada smertjom štima vse zlo doveršiti,
kako fenikš ptica mora spet roditi!
S tim li hoćeš, vila, sebe radovati
da kot metul k sviči moram šetovati?
Ako jednuč na me pogledaš ljubleno,
u oka magnutje postaje čemerno;
sada riči daješ pune ljubeznosti,
pravo ne zgovoriš, da su nemilosti.
Ada moram v sebi to zlo podnašati,
žuhkost i nasladnost ujedno kušati,
ter dosad ne morem pravo razibrati
je l' veselje veče ili žalost znati.
Ar dobra uživuč, strah me izkončuje,
a terpeč nevolju, ufanje hranjuje;
u plamenu sideč, bojim se zmer[z]nuti,
a pod ledom buduč, nemilo sgoriti.
Zato, vila draga, z Bogom te zaklinjam,
iz pravoga serca na pomoč zazivljam,
da se ti smiluješ mojemu terplenju
il odlučiš konac tužnomu živlenju!

[9] UFANJA KRIPOST

Dojdi, oh, dojdi, ufanje,
jedino moje zderžanje,
ti jesi prava nasladnost
koja premaže terplivost,
u tebi biva življenje,
vsakoga serca veselje!
Akoprem sriča neverna
nigda postane čemerna,
tugu, nevolju povekšati,
vsake radosti izkončati,
ti vindar jesi, ufanje,
serca mojega zderžanje!
Ako iz vile očiju
triski nemili shodiju,
s kimi zna ljuto raniti,
serce ljubleno mučiti:
ti vindar jesi, ufanje,
jedino moje zderžanje!
Ako ni moč zahvalnosti
spoznat od ljube milosti,
nego se tverda skazuje,
ob mojoj tugi raduje:
potom je vindar ufanje
serca mojega zderžanje!
Akoprem momu zazivanju,
prez broja suz prolivanju
bude tverđa od kamena,
a nemilnija od plamena:
potom je vindar ufanje,
oh, moga serca zderžanje!
More me vila mraziti,
ja ju vim hoču ljubiti;
ak joj ni drago smiliti,
potom ja neču zdvojiti:
dokle god živim, ufanje
je moga serca zderžanje!
Dojdi, oh, dojdi, ufanje,
vsega stvorenja zderžanje,
serce ljubleno pohodi,
od njega več ne odhodi,
naj spozna tvoje milosti
i nezgovorne kriposti.

[10] VERH LJUBE LIPOSTI RADOST

Oh, veselju momu ti uzrok jedini,
kako sercu tvomu drago more biti
da lipotu tvoju vsim nam očituje
sam bog od ljubavi, ovak izvišuje!
More li gdo reči da kinča dragoga
skratilo t' je nebo što god ma lipoga,
kada sama Venuš¹¹ mora valovati
od tebe vsu diku, ljubeznost imati?
Oči tvoje k suncu štimam prispodobne,
ko vse stvari živi, okripi turobne;
milo tvoje lišce pravo j' protulitje,
v kojem lipost, dragost vsaka nahodit je.
A vustnice drage kako ču zdičiti?
Klariš i rubinti mogu se zakriti;
biser z alabaštrom malu ima belost,
proma tvojim zubi postaju neg tamnost.
Blažen komu j' serce od tebe ranjeno
il z močjom ljubavi slatko začareno,
more se ta sričan med ljudi deržati,
u vsem zadovoljan, sigur nazivati.
Hvalim onom dnevnu gda sam se narodil
i za volju tvoju ljubleno obbolil;
prija hoću sebe moči odduriti
nego, draga duša, s tebe pozabiti.
Bar neg zna slobodno vse živo stvorenje
da s tobom, u tebi je moje življenje;
veselja ja nimam prez tvoje radosti
nit čutim nasladnost prez tvoje dragosti.
S tim ti bile ruke ponizno celujem,
dušu, telo, serce navike aldujem,
ništar nimam, vila, u mojoj zmožnosti
ko b' me veselilo kak tvoje milosti.
Ravno kako jesi v liposti kraljica,
med travom ovelom prelipa rožica:
hoću sluge tvoje nadajt u vernosti,
skradnju kaplju za te stočit u stalnosti!

¹¹ *Venuš* - Venera, starorimska božica ljubavi i ljepote (odgovara joj grčka Afrodita)

[11] ŽELNO SMILOVANJE OD LJUBE

Češ li, Kloriš¹², moč terpiti,
sercu svomu oddoliti,
ti jedina uzrok biti
tak zdvojenoj mojoj smerti?
S čim ja bolje zdihavanjem
štimam tebe namoliti,
vnogim suznim prolivanjem
serce tvoje ukrotiti,
s tim ti veća je nasladnost
muke moje nabrajati,
osebujnu kažeš radost
rane moje ponavljati.
Ali, draga, što ti prudi
tak nemilo baratati:
ki te pravo čisto ljubi
za vsim srcem zamitati?
More l' biti kaj dražega
neg povojlno dragoj služiti,
a izmislit kaj težega
neg ljubavi ne moč užiti?
Deh, smiluj se, poglej na me
z dragim okom milostivo,
ili z ričjom daj mi ufanje,
bit će serce vse batrivo.
Ako l' pako smilovanje
najt pri tebi ni ufati,
niti od serca zazivanje
pravi najam kad dostati,
bud mi konči dopušćeno
jednuč lišće celovati,
onda hoću rad veselo
dneve moje dokončati.

¹² *Kloriš* - Kloris, u starogrčkoj mitologiji božica cvijeća (odgovara Flori u starih Rimljana); često ime u pjesništvu (isp. *Fili* u pj. br. 15, 75, 76, 78, 82, 87, 88, 89, 95, 100, 103 i 104, *Lidija* u pj. 49, *Lila* u pj. 51 i 52, *Čintija* u pj. 53)

[12] OKORNOST KUPIDA

Oh, Kupido¹³, razbojnik neverni,
vsevdil veče postaješ čemerni,
rad bih pravo od tebe ziznati,
misal tvoju jur jednuč spoznati.
Što ti prudi takova himbenost
da si štimaš osebjnu radost
vsako serce nevojlnu mučiti
ko ne more lipotu mraziti?
Zašto daješ, prelipo stvorenje,
ljubeznivim batrivo ufanje,
kad hamišno nečeš dopustiti
da b' se moglo u veselju vžiti?
Kuju ljubim, ta me odurava,
serca moga vernost ne spoznava;
još kada me zavsime izkončuje,
tugu moju s tim manje veruje.
Da bih mogal neg moje terplenje
s plačem zveršit i tužno življenje,
bih u suze preobernul plamen
da b' se moral umehčati kamen.
Al kada je tako narojeno,
nevernomu Kupidu sujeno,
da ne prudi ništar zdihavanje
nit je pri njem najti smilovanje,
zaman mi je milošću ufati,
tugam mojim konac zazivati.
Naj mu bude spunjeno hotenje,
služba moja ljubi na poštenje.

¹³ *Kupido* - starorimski bog ljubavi (grč. Amor)

[13] STALNOST SLUŽBE

Kako morski slapi pretverdu pečinu
z gustim udaranjem ne mogu vmehčati,
tako iz očiju suz mojih godinu
tvoja, Klori¹⁴, tverdnost niš ne da valjati.
Kak je serce tvoje čversto zamerzveno
i s čim veću k meni skazuješ himbenost,
tak je z ognjem moje gusto obteršeno,
s tim ja bolju hranim proma tebi vernost.
S čim ja batrivije gotov sam terpiti,
s tim manje pri tebi vidim smilovanje;
ako kada ufam milošću dobiti,
serditim pogledom činiš mi spoznanje.
Postani neg gluha momu zazivanju,
vnoge moje muke naj ti budu radost;
serce ne okreni milom zdihavanju,
još moje skončanje primi za nasladnost.
Ja podpunom želim tvoj se nazivati
dok kotriga bude živa u životu
i napokon smerti jednako bivati
sluga i prijatelj po vsem tom nazlobu.

¹⁴ *Kloriš* - Kloris, u starogrčkoj mitologiji božica cvijeća (odgovara Flori u starih Rimljana); često ime u pjesništvu (isp. *Fili* u pj. br. 15, 75, 76, 78, 82, 87, 88, 89, 95, 100, 103 i 104, *Lidija* u pj. 49, *Lila* u pj. 51 i 52, *Čintija* u pj. 53)

[14] EHA ODGOVOR

Sad ću eha opitati
je l' mi kada još ufati
bit povoljan dragoj ljubi,
dobit najam vernoj službi.
Ar s čim veće vilu prosim
ter iz prava serca molim
mojim tugam polahćanje,
vnoгим suzam smilovanje,
na to ona odgovara
da i sada ne spoznava
takvu tugu i terplenje
nit rizično moj' življenje.
Ako hoću protužiti,
žalost moju zgovoriti,
koti kača biva jedna
ter me želi izkončana.
A ni moći pak z mučenjem
nit od serca s poželenjem
umehćati tverdokornost,
zadobiti nje ljubeznost.
Ada vidim izdvojeno,
meni tužnom odsujeno
prez milošće doživiti,
u plamenu izgoriti.
Al se eho oglašuje,
zaistinu nazvistuje:
misal tvoju ne razdruži,
bit će, mući, verno služi.
Veru imat češ z mučenjem,
najam dobit češ služenjem;
naj ti ne bu va tom dvojba,
prijetna je tiha mojlbа.

[15] ZAZIVANJE PRIŠASTJA LJUBE

Oh, Fili¹⁵ predraga, jednuč me pohodi,
z manom ti prebivaj i več ne odhodi;
dojdi, duša, dobro moje,
zatvori me v persi svoje
da skup vživamo.

Stokrat jesam v sercu momu na te misleči,
ljubav tvoju i milošću milo proseči;
ar vse moje zdihavanje
ni neg tužno zazivanje
tvoga prišastja.

Kaj god more sama Venuš¹⁶ dati lipoga
al iznajt se u stvorenju čuda vridnoga,
vse ja štimam ničemurno,
ništar vridno ni dostojno
prom tebi, vila.

Ni na svitu, veruj mi je, te nasladnosti
nit mi serce imat more takve radosti
koju čutim tebe vidit,
drage tvoje riči užit,
ruku ljubiti.

Vse što imam dobra, blaga, rad ču zgubiti,
misal moju nigdar neču ja preminiti;
da ljubeznost draga tvoja
jedina je radost moja,
sercu veselje.

Dosad nisam još ni jednoj serce aldoval
niti službu vikovičnu kojoj valoval;
tebi samoj želim biti
veran sluga, vdil živiti
tvojoj lipoti.

Oh, kinč dragi, dojdi k meni, daj mi življenje,
z vridnim tvojim razgovorom skončaj terplenje;
dojdi, vila, moja kripost,
dojdi, duša, moja radost,
serce hraniti.

Ako li me obradovat z dragim prišastjem
nit obderžat živa hočeš z dobrim ufanjem,

¹⁵ *Fili* - jedno od konvencionalnih imena u talijanskom pjesništvu XVII. st. (isp. *Kloriš* u pj. 11, 13, 31, 38, 63, 68, 69, 70, 97, 98, 102, 103, 109, *Lidija* u pj. 49, *Lila* u pj. 51 i 52, *Čintija* u pj. 53)

¹⁶ *Venuš* - Venera, starorimska božica ljubavi i ljepote (odgovara joj grčka Afrodita)

bud mi konči dopušćeno
ter z milošćom privoljeno
za te umriti!

[16] ŽALOSNO LUČENJE OD LJUBE

Oh, nesriča,
s tim li jesi dična
da kad daješ komu radost,
povekšivaš vreda žalost?
Komaj sam se obradoval,
z vilom dragom nasledoval,
koje vridnost,
dostojnost, ljubeznost
vsako serce začaruje,
milo k sebi privezuje.
Al što prudi ko veselje,
jedan mal čas neg terpeče,
kad žalostno,
zatim več turobno
moram riči doveršiti,
tovaruštvo ostaviti!
Da b' neg mogal protužiti,
tuge moje zgovoriti,
koje čutim
kad od tebe lučim,
bih zadobil smilovanje,
vernoj službi polahčanje.
Ar mi serce ne počiva
kad od tebe dalek biva,
neg cvileči,
plačuč i tužeči
čini pravo svidočanstvo
da j' dopalo u sužajnstvo.
Al kada je tak sujeno,
meni tužnom odlučeno
od nesriče,
prez vsake milošče
vsu nasladnost dokončati,
prez radosti odhajati,
zato, duša, zbogom ostaj,
v Božjem miru ti prebivaj,
samo prosim,
ponizno te molim,
da mi ljubav ne zabraniš,
verne službe ne spozabiš.
Naj mi bude privoljeno,
na odšastku dopušćeno,

oh, kušnuti,
od serca stisnuti
tvoje ruke dragu belost,
moga žitka tverdnu kripost.

[17] VRIME PROHODI, PRILIKA VAZDAR NE DOHODI

Deh, vila predraga, jur jednuč razmisli,
vernoj mojoj službi, deh, najam privoli;
dalje ne odvlači, ar teško je znati
življenju našem kakov cil imati.
Sada sriča služi dokončat terplenje
i prilika dobra izpunit želenje;
potlam vrime ne znaš kako j' odlučeno,
skupa se zastati već kada sujeno.
Nisi, duša, mogla ti dosad kušati
kolika je žalost nutarnja spoznati,
kad ni već ufanja dobro zadobiti
koje koga more srična učiniti.
Ova tvoja lipost, s kojom se veseliš,
i draga dostojnost, s kojom se batriviš,
veruj mi je, neče navike terpiti,
ar spodobno cvitju hoče preminiti.
Ravno kako večer zoru dostiguje,
za lipim vrimenom godina budu je,
onako natura mora prohajati,
vsaku svoju diku prik volje skončati.
Zato, drago serce, imaj miloserdnost,
pervo neg poginem tebi projde lipost;
drage oči svoje na me ti obrni,
z ljublenim pogledom radost mi poverni.
Oni lipi klariš i rubint kinčeni
gdi beli biseri stoje zatvoreni,
deh, mojemu lišcu milo je priloži,
z dragim kuševanjem bogato obloži.
Dopusti mi persi tvoje celovati,
v lipom naručaju slatko počivati;
hočeš moju službu dostojnu spoznati,
a ja tvoju ljubav zahvalnu ozvati.

[18] ZERCALO PRAVE LIPOTE

Moju ljubav gdo će znati,
vilu dragu će spoznati,
naj me tiho sad posluhne,
al od čuda ne zagluhne.
Nje dostojnost ču popivat,
nje lipotu pravo spisat,
koja bude vsima radost,
osebujna sercu dragost.
U peršoni je nizoka,
več od rifa ni visoka,
okol pasa tak tanučna
kot lagvica prec majučna.
Lipa, bela u životu,
tja ciganom da sramotu;
tako dična u glatkosti
kot ribazajm u oštrosti.
Polag toga vertoglava,
klukonosa i šmerklava,
z jednim okom križogleda,
z drugim bit če slipa vreda.
Je iz vusti prec vojnjava,
škerbozuba i kehlava,
v persih svojih vsa pikasta,
v zadnjem kraju pak puklasta.
Ruke ima ljubeznive,
kako kora su srahlive,
a ramena prec ovele
ter na obih fontanele.
Vidi mi se i burlava,
a prez dvojbe je šantava,
drugač pako dobro znana
da j' perdliva i poscana.
Jedno malo je skvarena,
zato s flaštri obložena,
kad govori, vusta slini,
kad se smije, kot miš cvili.
Z milim gerlom kad popiva,
kot vuk tanko tad zavija,
v tancu pako kada šeče,
nogu vlači, z ritjom kreče.
Drugo ne znam da b' joj bilo
nit v lipoti kaj falilo.

Ako koji volju ima,
od mene se plašit nima:
rad ju hoću odpušćati
i prez novca valovati,
naj ju vžije, naj ju ljubi,
listor zdravje naj ne zgubi.

[19] DRAGI SPOMINAK OD LJUBE

U vsem jesam, vila, po tvojoj milošči
tako zadovoljan i sričan na zemlji
da, akoprem kada ne štiram dobiti
bolje za života, zrok imam dvojiti.
Listor gdo promisli tvojih oči svitlost,
angelskoga lišca predragu rumenost,
gdi se kerv i mliko ljubleno mišaju,
farbom naturalskom tak dično zastaju,
neče moč zadosta sobom prečuditi,
verh stvorenja tvoga dostojno suditi,
neg, u nebo gledeč, milo zdihavati,
na pokonac koncu¹⁷ ovak valovati:
Da jesi Dijani¹⁸ spodobna v liposti,
manja od Minerve nisi u mudrosti;
niti je moguče pravo razibrati
je l' lipota veča il razum spoznati.
Zato, vila draga, ja tvoju dostojnost
tak tverdno pametim i čistu ljubeznost
da veselja nimam neg s tobom živiti,
u nebitju pako vse na te misliti.
Još volim bižati svitlosti sunčene
ter pojt se zakriti v tamnosti misečne,
ar mi je oddurno i dobro i blago
gdi ne imam tvoje tovaruštvo drago.
Rad česa ti sudi kuliku nasladnost
na te misleč čutim i dobivam jakost,
da ako ne bi me to moglo živiti,
moral bih jur stokrat nevojlno sginuti.

¹⁷ *na pokonac koncu* - napokon

¹⁸ *Dijana* - starorimska božica lova

[20]
**VALOVANJE SLUŽBE PROSEČ
ZLAMENJE LJUBAVI**

Oh, blažena
ka te narodila,
tak lipo stvorila
telo tvoje.
Vsak valuje
ki te vidi,
od serca raduje
ter se čudi.
Ar ljubeznost
ni moč izmisliti,
lipotu zdičiti
tvoga lišca.
S tim ranjeno
serce čutim,
vsedil umiljeno
za te trudim.
Prisegal sam,
volit ču skončati
neg tebi zmajnkati
u vernosti.
Deh, ljublena,
što ti prudi
bit neumoljena
ki te služi?
Neg zlamenje
da sam u milosti
pri tvojoj dragosti
privoli mi.
Oh, smiluj se
vernoj prošnji
i ne zakrati se
dat pomoči!

[21] NEPRILIČNO JE RIZIČNO

Dična ladja se odpravi,
prik širine morja plavi;
na kormanu je batrivost,
a pri jadru pak razumnost.
Z dobrom sričom putovahu,
u ljubavi drugovahu;
blizo kraja jur dosegli,
strah i dvojbu od se zvergli.
Al najednuč zamaglilo,
svitlo sunce potamnilo;
na vsih stranah germlavine,
strašni vitri, bliskavine.
Ni moč ladju tad ravnati,
v želni porat zapeljati,
neg ju slapi zalivaju,
ob pečinu sterzivaju.
Tak se zgaja razumnosti,
nepriličnoj batrivosti,
kad prik reda podstuplaju,
vsakom vitru zaufuju.
Ni do duga njih veselje,
a rizično pak zveršenje,
jer hlipečem povekšanje
vred doleti iskončanje.

[22] SPETENJE ČLOVIČANSKE POHLIPNOSTI

Su vridna veselja Kupida¹⁹ dragosti,
ne daju terpenja, neg slatke radosti.
To lišce ljubleno kak roža cvatuče
je sarcu stvoreno vdil ljubit goruče.
Oh, človik nevojlni, deh, misal uspeti,
Višnjemu nakloni u združnoj pameti.
Iz ništar te stvoril ter moreš pomislit,
na kip svoj narodil: tak jalno zagrišit?
Al dobro prebiva u kinčah vridnosti
natura hlipiva na zlata svitlosti.
I misal kot slipa: što godre svit daje,
il dobra il lipa, nasladno povaje.
Oh, kamo mišljenje ti, človik, strošuješ,
to kratko življenje rizično skončuješ?
Vim svicke radosti kot tinja skersnuju,
vsih kinčev dragosti kot cvit preminjuju.

¹⁹ *Kupido* - starorimski bog ljubavi (grč. Amor)

[23] ZVIRE KO SVIT ZDERŽUJE

Žene drage, poštentajte
ter me malo poslušajte,
ništo ču vam dat na znanje,
oh, kako j' lipo dugovanje.

Došlo j' zvire iz priko mora,
ima svitlost kako zora,
da bi je neg prijeli v ruke,
bele budu kako od muke.

Ni veliko nit malahno,
po životu pol golahno,
povsud išče smilovanje,
oh, kako j' milo dugovanje.

Koti ditel ima glavu,
nit če sena, nit če travu,
pod terbuhom n[o]si krila,
ravno stoji kako strila.

Nit je riba, nit je ptica,
okruglo je kot divenica,
žita neče nit pšenice,
samo mesa prez koščice.

Naverh čela oko nosi,
okulare gusto prosi,
vse bahato razgleduje,
vsak se čuvaj, nazvistuje.

Kad se gladi, narastuje,
rep kot macan podiguje,
henjat neče od naglosti,
neg da splače u dragosti.

Vsakojake zna meštrije,
štimam ništo i coprije,
ar iz mala velik biva,
a z velika mal dospiva.

To je čudno, ne zna farbat,
a podponom tako malat
da človika u životu
vsim če zgodit na sramotu.

Med ženami rad prebiva,
u njih krilu rad počiva,
zna se lipo priložiti,
vsakoj more ugoditi.

Malo mesta potribuje,
u tesnoči rad budu je,

on ne mari dneva svitlost,
vazdar voli nočnju tamnost.
Drage žene, rad bih znati
čete li se smilovati,
ovo zvire dojt gledati
i med sobom obderžati.
Tako lipo je stvoreno,
bit vam hoče prec ljubleno,
drugač v sebi nima jada,
neg da voli ka j[e] mlada.
Istina je, triba čuvat,
na gol život ne dopuščat,
ar se rado če napuhnut
da i koža mora puknut.
Z čistim mesom ga hranjajte
ter za Boga ne otrujte,
ar ga potlam ne b' dobiti
nit moguče ozdraviti.

[24] IZIZVANJE KUPIDA

Na harac, na harac, Kupido²⁰ neverni!

Ja neću ljubiti,
nadalje služiti
nestalnoj lipoti,
neg volim terpiti,
navike živiti
v predragoj slobodi.

Nu serce, nu misal, postan'te čemerni!

Na harac, na harac, Kupido neverni!

Projte, mišljenja,
projte, terplenja,
od serca na dalje;
falšne liposti,
jalne dragosti
norije su skradnje.

Nu serce, nu misal, postan'te čemerni!

Na harac, na harac, Kupido neverni!

Več neću žalosti,
nit tvoj' hudobnosti
ne plašim derično;
jur nimam zelenje,
ne marim veselje
ko daješ krivično.

Nu misal, nu serce, postan'te čemerni!

Na harac, na harac, Kupido neverni!

Niš za te ne hajam,
navik te ostavljam,
od mene otidi:
s tvojimi grožnjami
il s krivi[m] prošnjami
jur več me ne slidi.

Nu misal, nu serce, postan'te čemerni!

Na harac, na harac, Kupido neverni!

²⁰ *Kupido* - starorimski bog ljubavi (grč. Amor)

[25] V LJUBAVI KI ZGUBIVA, TA DOBIVA

Draga Venuš²¹ kad harcuje,
nosi strile perenite;
vred postanu ognjenite,
potom serce ne skončuje.
Zna raniti, boj dobiti,
milo vimdar ugoditi:
drage strile, drage rane
kak nasladno serce hrane!
Nje cifraste žute kose,
ke niz nadra proigruju,
gdo jih takne, začaruju,
al dragosti neg donose.
Dragi lasi, vridni lasi,
čisto serce vas ne plaši;
ko neg biva u vernosti,
nima muke, neg radosti.
Nje deržanje, pogledanje
ima kripost od plamena;
ki ni stvoren iz kamena,
mora čutit umehčanje.
Vred omertvi, vred oživi,
vgodit triba takvoj divi;
u nje harcu ki zgubiva,
tad raduje kad dobiva.

²¹ *Venuš* - Venera, starorimska božica ljubavi i ljepote (odgovara joj grčka Afrodita)

[26] ZDVOJENA LJUBAV

Kako strašno moram tužit, oh, nevernica,
da postaješ serca moga razbojnica,
ar nit rišcu nit zlamenje
verno moje zasluženje
ne zna dostati.

Onda listor, duša draga, ti raduješ
kad prez zroka, oh, nemilo povekšuješ
tuge moje i žalosti,
nezgovorne terplivosti,
ke me skončuju.

Mojim prošnjam tvrđa jesi od kamena,
suzam mojim nemilnija od plamena,
il mi živit prez ufanja
il izginut prez veselja
za tvoju okornost!

Aj, spoznajem kak v olovu zlato biva,
tak ljubeznost i nemilost skup prebiva;
čemer hrani lipost tvoja,
stalnu vernost misal moja
tebe služeći.

[27] PTICA PREZ PERJA

Poglejte, žene drage, kako je ljubav jaka,
da zna u lovca preminut iz dijaka
ter sobom nosi prečudnu malu pticu,
ni spedajm duga, čerlenu ma glavicu.
Ako vam j[e] draga,
ne stoji vnogo blaga,
ali dobro paz'te da, kad ljuta postane,
u koje duplo tiho se ne prekradne.
Peruti nima, od zime vazdar derhče,
v toplo mesto zapuzit vsa hlipeče,
kamo ako dojde
ter joj jad ne projde,
dotmar se vtiska i ne prestavši vije
dok belu pinu po životu prolije.
Med vami, žene, najveselija biva,
u vašem krilu prec povojlno počiva,
misal zna spuniti,
vsakoj ugoditi;
samo je rizično, kad s klunom golo takne,
il koža pukne il se verlo namakne.
U vsakom mestu, a najmre u tesnosti,
hvale je vridna i puna ljubeznosti,
koti sokol friška;
kad se gladi, stiska,
onda se napuhne i rep kot pav nadigne,
verla ta bude koja ga doli prigne.
Neg jedno samo potribno j' obznaniti:
da joj ne daste nad mesom prenagliti,
ar če s krofom metat,
nujna, trudna ležat,
tad ju neg gusto v rukah pronašajte,
nigda i nigda glavicu izmivajte.

[28] NA DIKU ČERNIH OČI

Oči drage, deh, ki vas vidi,
vsak čudi
vašu svitlost,
jeste černe, al ljubeznive,
ognjenive,
al ste dragost;
zato serce vam aldujem,
drage oči, ja valujem.
Jeste vridne, al što vam prudi
ki ljubi
nemilo skončat?
Znajte, drage, takve teškoče
prez milošče
ni moč zbavljat;
jur oddavna suze toči
serce moje prez pomoči.
Skaž'te jednuč, deh, smilovanje,
ufanje
s pogledom svojim,
ar nadalje ni moči terpiti,
neg zdvojiti
življenju mojim;
zato dajte dopustiti,
oči drage, vas ljubiti.

[29] SERCE ŽALUJE DA VILU NE VIDI

Vi loze zelene, vi polja cvatuča,
vi zdenci, potoki i voda tekuča,
deh, skaž'te smilenje
verh tužno, žalostno to moje življenje.
Ni noči ni dneva prez suz polivanja,
vsaki hip, magnutje ronim zdihavanja²²
da b' se i pečine
mogle umehčati od takve godine.
Drugi se raduju u vašoj liposti,
ja pak vdil tugujem u strašnoj žalosti,
a pomoč ne vidim,
neg kot praznu maglu ufanje naslidim.
U vas dragost, vridnost vsaka je dobiti,
v sercu pako momu čemer nahoditi,
ki ga iskončava,
ar milošče nigdir tužno ne spoznava.
U vas što god živi, drago se raduje,
v meni pako misal nigdar ne miruje,
nit poznam veselje,
ar spodobno smerti je moje življenje.
Oh, srično bivanje, oh, stokrat blaženo,
svitlost sunca vidit da vam je sujeno,
od vile lipotu,
ka kot misec čista je v svomu životu.
Neg meni tužnomu ne more sijati,
ovo jur godišče da moram strajati
nje tela svitlosti
ter konca ne vidim, oh, mojoj žalosti.
Aj, neverna sriča, s tim li jesi dična
da činiš terpiti prava za krivična!
Vsako svoj cil ima,
neg moje terplenje smilovanja nima.
Deh, vi konči, vitri, glas moj pronosite
ter vili ljublenoj službu nazvestite.
Serce tak valuje:
gdi telo ne more, naj misal zveršuje.

²² *roniti zdihavanja* - uzdisati

[30] LIPOTI DUŽNO JE SLUŽIT UFAJUČ ZAHVALNOST

Deh, vila, ki t' vidi
u tvojoj vridnosti,
prez glihe liposti,
kot sužajn te slidi.
Ar zvizda Danica
ti jesi v svitlosti,
u lišca dragosti
cvatuča rožica.
Kak godre ni moči
u sunce gledati,
tak znaju zažgati
premle tvoje oči.
Vi, vusta ljublena,
ste dična zadosti,
u farbe zmožnosti
kot klariš stvorena.
Prom zubih belosti
ni sniga spodobit
nit biser priložit,
postaju tamnosti.
Oh, kako nasladno
u persih zigruju
ter skup se raduju
kerv z mlikom prikladno.
Što god je va tebi,
vse skup i po sebi,
je vridno ljubiti,
ponizno služiti.
Odkad te ja vidih,
službu ti aldovah
i serce valovah,
tak tverdno t' omilih.
Ti jesi življenje
u mojoj nevolji,
u dobroj pak volji
jedino veselje.
Al, draga, kaj prudi
okorno baratat,
nemilo zamitat
pravično ki t' služi?

Češ lasno ziznati
od mene lipšega,
al v sercu čistijega
ti nigdar spoznati.
Vim služba pravična
dobiva zahvalnost,
u ljubavi stalnost
bduje kad srična;
neg moje služenje
ne more zadobit,
tak dugo izmolit
milošče zlamenje.
Si vridna ljubavi,
ponizno dvoriti;
ah, draga, što prudi
zamitat ki t' služi?
Ja neču prepušćat
pokorno dvoreći,
vsedilje moleći
moj žitak iskonćat.
Zato te zaklinjam
za ljubav nebesku,
za sriću vitešku,
na pomoć zazivljam.
Deh, daj mi dobiti
tuliko milosti,
ruk tvojih dragosti
povojlno ljubiti.
Il bar neg magnutje
od oka ljubleno
naj bu mi sujeno
za moje zginutje.
Oh, vila, što prudi
okorno deržanje,
nemilo skonćanje,
ponizno ki t' služi?

[31] PREZ LJUBAVI U SLOBODI ŽIVITI

Draga Klori²³, ti vkanjuješ
misli svoje ak veruješ
da prez tebe nemrem živiti.
Vnoge jesu tvoje vridnosti
i nezgovorne ljubeznosti,
al ja rad njih neću zdvojiti.
Dugo sam te verno služil,
s čistim srcem stalno ljubil
rad pogleda dragih oči;
tvoje pako bihu milosti
jadne riči od nemilosti,
prez ufanja i prez pomoči.
More l' biti kaj čudnijega,
a izmislit kaj težega
neg prez hvale tužno služit?
Serce kak se će veseliti,
v čemeru moč prehraniti
kad ljubavi ni moč užit?
Zato neću već ljubiti,
milo lišce odsad služiti,
navik uzimljem proščenje.
Tverdo budi, oh, serce moje,
ne okreni jur misli tvoje
na ljubleno ko zlamenje.
Izdvojeno trošit vrime
je preteško takvo brime,
ki zna svita čalarnosti.
Zbogom, Klori, zbogom ostaj,
moje riči već ne slušaj,
ar su listor vust jalnosti.
Jur izkušal sam zadosti
od Kupida²⁴ himbenosti,
koji nima zveličenje;
neću odsad već verovati,

²³ *Klori* - Kloris, u starogrčkoj mitologiji božica cvijeća (odgovara Flori u starih Rimljana); često ime u pjesništvu (isp. *Fili* u pj. br. 15, 75, 76, 78, 82, 87, 88, 89, 95, 100, 103 i 104, *Lidija* u pj. 49, *Lila* u pj. 51 i 52, *Čintija* u pj. 53)

²⁴ *Kupido* - starorimski bog ljubavi (grč. Amor)

lipoti kojoj aldovati
slobodno moje življenje.

[32] SERCE VILU LJUBI

Deh, vila, ki t' ne ljubi
iz prava serca služi,
je tverđi od kamena,
nestalnij' od vrimena.
Oh, duša draga, ojme,
ako te ljubim,
ako te služim,
serce povič za me.

Deh, vila, ki te čuje,
lipotu razmišluje
ter za te ne pogiba,
nim[a] karv, serce nima.
Ufanje moje, ojme,
ak pogibam,
ak zdvojav[a]m,
ljubav govor za me.

Oh, draga, ja te prosim
i z dušom, s telom molim
tugam mojim polahčanje,
vnoгим suzam smilovanje.
Milošču jednu, ojme,
il s pogledom
il s besedom
privol jednuč za me!

[33]
V LJUBAVI TEŠKO JE UŽITI,
A NI MOČ ZDVOJITI

Da ufam v življenju,
skazuješ ku dragost;
da živim v terplenju,
vred daješ pak žalost.

Oh, lipost preslavna,
kak serce zderžuješ;
oh, dragost nestalna,
kak telo skončuješ.

Vdil prosim pomoči
od tvoje liposti,
ar živit ni moči
prez tvoje milosti.

Tva lišca rumena
batrivo raduju,
a vusta ljublena
nemilost valuju.

Kad jadro gleduješ,
gotov sam zgoriti;
kad drago miluješ,
štimam se roditi.

Je slatko življenje,
ar ne smim zdvojiti;
je teško terpenje,
ar ni moč užiti.

[34] CVITJA RAZMIŠLENJE I ŽALOSTNO PROTUŽENJE

Kak ste lipo, drago cvitje,
tak ste berzo premineče;
daste spoznat da veselje
neg magnutje je terpeče.
Ako zora vas poliva,
s čistom rosom okripiva,
al vas sunce povenuje,
na zapadu iskončuje.
Što vam daje u liposti
tihi siver batrivosti,
povekšuju u žalosti
nagla juga čalarnosti.
Tada diku pogubite,
vsu ljubeznost preminite,
daste spoznat, drago cvitje,
da je radost neg magnutje.
Vim od mene ste sričnije,
v kratkom žitku povojlnije;
mirno, dično prebivate,
jedan konči dan vživete.
Al ja nebog vse tugujem,
nit hip nit čas ne radujem;
je mi mladost ljuta žalost,
sriča moja neg čemernost.
U kolipki majku zgubih,²⁵
u ditinstvu otca stužih,²⁶
imam krila prekinuta,
do dva bratca poginuta.²⁷
Milu sestru, koju ljubih,
u nevolji sad začutih,²⁸
ljubu dragu, s kom se dičih,
jur oddavna da ne vidih.²⁹
Prijetelji pres pomoči,

²⁵ Frankopanova majka Ursula Inkofer umrla je dok je on još bio dijete.

²⁶ Pjesnikov otac Vuk Krsto Frankopan umro je god. 1652.

²⁷ Braću je Frankopan rano izgubio: Gašpara god. 1653, Jurja 1661.

²⁸ To je Frankopanova sestra Ana Katarina, supruga bana Petra Zrinskoga.

²⁹ Frankopanova supruga Julija di Naro.

a rodbina suze toči,
verne sluge raztrešene,
prez obrambe zapušćene.
Ada jeste, drago cvitje,
vindar srićno ko magnutje;
al ja tužan, odkad rodih,
nit hip sriće ne nahodih.

[35] POZVANJE NA VOJSKU

Na vojsku, na vojsku, vitezi zibrani,
koga god majka junačka odhrani;
jur bubnji, herpavke povesuda se čuju,
šipi, trumbite nadalek glasuju,
dični šeregi skup se zastaju.

Na noge, na noge, vi jalni ležaci,
u vojsku, u vojsku, hrabri junaci,
sablje i puške na berzom priprav'te,
sebe i konje viteški oprav'te,
vreda potež'te k slavnom dundaru.

Stirajte od serca vsak oblak plahosti,
vazmite na se ščit batrivosti;
draže vam budi glas, ime, poštenje
neg hip, magnutje, sramotno življenje;
navik on živi ki zgine pošteno.

Ni moč izmislit hvalnije skazanje
neg na mejdanu vridno deržanje
gdi gromi od pukaš i sablje se vijuju,
vnoga gospoda kerv svoju proliju
za domovinu, za veru kerščansku.

Boga višnega na pomoč zazov'te,
vaših starijih glas, ime ponov'te,
na svoje sprotivne navajl'te ognjeno,
jedan drugoga izruč'te ljubleno.
živ'te bratinski, pogin'te viteški.

Kada vam sriča na ruku potegne
ter neprijatelj iz mesta okrene,
oh, kakvo poštenje, pajdaši bogati,
sablje, paloši i konji bahati,
sprave kovane, sviti gospocske.

Nu, bratja ljublena, na noge, na noge,
turskom misecu da stlačemo roge,
za veru kerščansku, viteštva zlamenje,
svitu na hasan, a nam na poštenje,
naj nam ne budi premilo življenje.

[36] RAZGOVOR MED MUŽEM I ŽENOM

- M.: Gdo ti je dopustil
tak lipo cifrati,
po placu iskati
ki bi te oblubil?
- Ž.: Oh, čudna hudobnost
od muža strašliva
ki suze proliva
verh svoju nezmožnost!
- M.: Serce mi povida
da mene ne ljubiš,
neg drugim ti služiš
kot striha pres zida.
- Ž.: Nut kako blaznuje
od polja, od gore,
sam nebog ne more,
drugim naviduje.
- M.: Kakovi dvorani
uvečer dohode,
u zoru odhode
prec dobro deržani?
- Ž.: To jesu dijaki,
ki hode po noći
ter dajem pomoći
kad dojdu zemljaki.
- M.: Gdo biše na ganku
ki t' serce aldoval
i lišce celoval
na pervom zastanku?
- Ž.: Je zakon oddavna
ob vsakom godišću
da rođak rodicu
tad kušne izravna.
- M.: S kim jesi u mraku
tak oštro borila
da smetna si bila
kot polmiš u zraku?
- Ž.: Z jednim se povadih,
štimah ga oborit,
al morah podložiti
da vsa se ukalih.

M.: Čer slušah pri vratih:
"Ja tvoj, a ti moja",
"Ti moj, a ja tvoja"
v spominkah tak dragih.

Ž.: Nis zato grišila,
braca sam prijela
ter milo objela,
dostojno ljubila.

M.: S kim putom dobivaš
te lance biserne,
a kako perstene
ke gusto preminjaš?

Ž.: Je ženska meštija
znat ljude primamit,
njih blago dovabit:
zove se coprija.

M.: Skup ležemo spati,
pak tiho ti projdeš,
do zore ne dojdeš,
zaman mi te zvati.

Ž.: Vim tebi služujem,
balote tad zlivam
ter pušku nabijam,
na straži skoznujem.

M.: Čuh kričat učera
kad si se prevergla,
moj zeslim poterla:
"Je l' vera, je l' vera?"

Ž.: Skrivalca igrasmo,
tad dite prec milo
utaknuh pod krilo
ter skup se zvaljasmo.

M.: A nigda začujem
po noći roštanje,
kad dojde fučkanje,
tad tebe zgrišujem.

Ž.: Ni t' triba bojati
kad čuješ praskanje,
tad dojde ki znan je
moj dimnjak strugati.

M.: Ti gusto povidaš
da jesi bolestna
ter prece žalostna,
za vraštvo spominaš.

Ž.: Znaš ranu ku imam,
kad mi se usahne
ter stin ne utakne,
počinka ja nimam.

M.: Nu, žena ljublena,
prošćenje te prosim,
ar sada nahodim
da jesi poštena.
Ž.: Ni t' triba dvojiti,
skerb nosit tuliku,
ar tebi na diku
znam drugim vgoditi.
M.: Ja sada verujem
da čisto me ljubiš
i verno me služiš,
pred svitom valujem.
Ž.: Vim sam ti velila,
znam kamo kaj hodi
i jajce kak plodi
večkrat sam skusila.
M.: Hod'mo se pomirit
i drago se ljubiti.
Ž.: Odveč se sad serdim,
za ljubav ti sperdim.
M.: Oh, draga, oprosti,
da t' kušnem, dopusti.
Ž.: Ne bi ti prostila
da b' fruštana bila.
M.: Nemoj se serditi,
moju ljubav mraziti.
Ž.: Ti meni ne hasniš,
moje delo neg kvariš.
M.: Gotov sam včiniti,
tvoju volju spuniti.
Ž.: Za riči ne hajam,
neg škude spoganjam.
M.: Ak ti je tak drago,
na t' srebra i blago.
Ž.: Sad si mi ugodan,
do noči povoljan.
M.: Ah, žena predraga,
znaš več od dva vraga.
Ž.: Tako se prigaja
ki ženi ne vgaja.

[37]
VRIME CVITJE POVENUJE,
BETEG LIPOST ISKONČUJE

Tužno moje serce, kamo sada misliš?
Je l' na vilu dragu kojoj verno služiš,
na nje černe oči ke dično igraju,
ar spodobno suncu serce zažigaju?
Je l' vustnicu miliš, ke skup drago zdiva,
v kojih klariš, biser kinčeno prebiva?
Il nje bele persi štimaš tak nasladne,
koje snigu, mliku bivaju prikladne?
Aj, tverdno ja ufah da vile ljublenost,
nezgovorna dika, lipost i nasladnost
u nje telu, lišcu vazdar je terpeča,
lilija i roža cvatuč nahodeča.
Al nut kako vreda dostojnost prohodi,
vrimenta čalarnost vsu diku odvodi;
sada prav spoznajem da se prigođuje
da kaj cvalo vjutro, k večer preminjuje.
Ništar ni na svitu, vse je prohodeče,
kot oblak il magla, neg mal čas terpeče;
deh, razmisli, kada duša s telom dili,
kaj su oči, vusta, persi v dragoj vili.

[38] SPOGAJNANJE PROŠASTNOGA VRIMENA

Filenuš i Klori.

[Fil.:] Dobar večer, Klori³⁰ moja,
kamo, kamo lipost tvoja
s kojom si se oholila,
tak cifrasto ponosila?
Ti jur nisi ona diva,
tako draga, ljubezniva,
ku sam nigda znal služiti,
s prava serca htíl ljubiti.
Vnoge suze ja prolivah,
od ljubavi vas pogibah,
rad vust tvojih nasladnosti,
svitlih oči ljubeznosti.
Vse je vrime potrošilo,
milo lišce zgerbavilo;
kamo dika, lipost tvoja?
Dobar večer, Klori moja.
Klori: Zlo ti jutro, zlo godišče,
kak ti čudno pamet stiče,
v tebi nima riči stalne,
il su laži, il su jalne.
Kamo mojlbje ke si činil,
kamo kletve ke si dilil
da b' te listor uslišala,
z dragim okom pogledala?
Vsemu svitu ču te tužit,
rad nevere nigdar ljubít,
s tobom nimam več spravišče;
zlo ti jutro, zlo godišče.
Fil.: Dobar večer, moja Klori,
zgorili su tvoji dvori,
il se cifraš il se malaš,
serce moje več ne včaraš.
Tvoji gusti sedi lasi

³⁰ *Kloriš* - Kloris, u starogrčkoj mitologiji božica cvijeća (odgovara Flori u starih Rimljana); često ime u pjesništvu (isp. *Fili* u pj. br. 15, 75, 76, 78, 82, 87, 88, 89, 95, 100, 103 i 104, *Lidija* u pj. 49, *Lila* u pj. 51 i 52, *Čintija* u pj. 53)

od zmerzline nose glasi,
persi pako izdojene
kažu iskre pogašene.
Vkanjen bude ki te služi,
zlo nahranjen ki te ljubi;
kamo dika, lipost tvoja?
Dobar večer, Klori moja.
Klori: Zlo ti jutro, zlo godišče,
da b' mi dobit toporišče,
bih te znala pozdraviti,
na dvoranstvu zahvaliti.
Ak sam ružna, sebi jesam,
ak sam lipa, tebi nisam,
još med ledom plamen biva,
stara serna poigriva.
Jur te spoznah u falšnosti,
za dvi jajca si vridnosti,
nimam s tobom več spravišče;
zlo ti jutro, zlo godišče.
Fil.: Muči, muči, Klori draga,
ja ne iščem tvoga vruga,
neg te prosim za milošću
da me primeš v nemilošću.
Klori: Rada ću ti ugoditi,
nigdar na te ni glediti,
il se serdi il ne serdi,
moja mare za te sperdi.
Fil.: Dobro smo se pogodili,
u ljubavi zgovorili.
Klori: Ak je tebi tak pivojlno,
meni bolje zadovoljno.

[39] ZORNICA NA DOBRO OPOMINAJUČ

Svitla zora jur ishodi,
žarko sunce dohodi
dati radost, veselje,
vsem stvorenju življenje;
za milošću tak veliku
dajte, oh, Višnjem diku!

Jur ptice povesud pjevaju,
cvitja lipo cvitaju,
još i zdenci tekući,
polja, loze bliščući,
Bogu hvalu nazvestuju,
dično skupa raduju.

Vse ribe v morskih glubinah,
vse zvirje u planinah,
kaj godre hrani vedrina,
vsega svita širina,
Stvoritelja ispoznaju,
slavu mogućnu daju.

Sam človik v grihu prebiva
ter Bogu ne hvaliva,
nit zna grišnik promislit
da mora spet premunit
u zemlju, odkud je rojen,
u blatu, kak i stvoren.

Neg se listor posmihuje,
dok vura prebližuje
skradnje tuge i nevolje,
pijuč, jiduč, dobre volje;
kako milo potom tuži
koji Bogu ne služi.

Digni v nebo tvoje oči,
gdi su ufat pomoći,
onde dobro je terpeče,
na zemlji premineče;
ovde jesu čalarnosti,
v nebu pak nasladnosti.

[40]
**VILI NA SLUŽBU
ŽIVIT I UMRITI**

Nemoj zamiriti,
oh, vila, merziti
moje tuženje;
ar ni moč terpiti,
sercu preboliti
takvo terplenje.
Razmisli vridnosti,
prečudne liposti
stvorenja tvoga;
lasno češ suditi
ter zmožnost čutiti
terplenja moga.
Oddavna ljubeči,
ponizno služeči,
vernost skazujem;
kad mi neg sujeno
vidit te ljubleno,
vas obradujem.
Ni takve prilike
nit strašne rizike
moči podjeti,
ke ja za nasladnost,
za tvoju ljubeznost
ne b' htil prijeti.
Ne marim živiti,
sam sebi vgoditi
prez volje tvoje;
ar tebi aldovah,
navike valovah
življenje moje.
Ako t' je usluženo,
v sercu ugođeno
moje skončanje,
rad ču privoliti
kerv moju stočiti
teb na zderžanje.
Pren tvoje dragosti
takve odurnosti
v sebi zderžuju,
moje pak vernosti

listor poniznosti
vsedil hranjuju.
Deh, vila, smiluj se,
oh, draga, gani se
od nemilosti
ter daj mi spoznati
il konči ufati
tvoje milosti.
Što t' prudi mučiti,
učinit zdvojiti
ki t' verno služi?
Ne morem strajati
nit ranu tajati,
serce te ljubi.
Il te drago skončati
il pomilovati
moje življenje;
ja neču zmajnkati
vsedil zazivati
drago smilenje!

[41]
**ŽITAK ČLOVIČANSKI
JE MAGNUTJE**

Jedan hip od dobre sriče
da življenje,
da veselje,
ali vse to je bižeče,
jedan mal čas neg terpeče.
Kako plamen skonča prutje,
je stvoreno,
je sujeno
da vsih žitak je magnutje.

Pozableno je prošastno,
nesigurno je prišastno;
a buduče komaj dojde,
s praznom maglom zopet projde.
Kako plamen skonča prutje,
je stvoreno,
je sujeno
da vsih žitak je magnutje!

[42]
STARICA ŽALUJE MLADE
DANKE

Dokle jesam mlada bila,
znala san si ugoditi,
osebujno veselila
gusto drage preminuti.
Ne htih vnoge ni gledati
ki mi verno prisluzahu,
nego želih prebirati
ki bahato koračaju.
Sada pako, da ostarih,
zaman mi je žalovati;
za što pervlje ja ne marih,
sad bih rada kupovati.
Dokle imah ja cvatuču
u obrazu lipost, glatkost
ter si čutih još goruču
u naturi friškost, mladost,
onda vnogo nis hajala
nit gospodu nit dvorane,
nego raja spoznavala
pope, fratre i katane.
Sada pako sidi lasi
vnogo skerbi znaju zavdat,
ar se nigdor ne oglasi
s kim bih mogla kaj izpravdat.

[43] STARAC BATRIV U ŽIVOTU

Akoprem ostaril sam,
što je ljubav dobro znam
i nje šegavosti,
ar još nisam pozabil
kak se jesem navučil
u mojoj mladosti.
Rad se i zda pridružim,
lipoj snahi poslužim
s čim god još mogući.
Imam serce gizdavo,
stoji život batrivo
divojkam dvoreči.
Znam se vsemu priložit,
prez strimenka zaskočit
na gola zelenka.
Pušku ufam izhitit,
prez naslona pogodit
u posredu tarče.
Nimam srama tancati,
u kariku derčati
po belom mejdanu.
Bojno kopje pronosim,
kad je triba, položim
proti zatočniku.
Ni m' oružje škerbavo,
akoprem je erđavo,
to se vred osvitla.
Što v oštrini pomajnka,
pak u špici nadoda
ka se krivit neče.
Da me leta varaju
ter sidine izdaju,
zato nis za verči.
Imam skrovnu ljubeznost,
u životu batrivost,
bum prijetan mladoj.
Neg se listor oglasi
ka novaka ne plaši
zastat u gorici.
Hočemo se potirat
da če voda prebijat
prik tanke košulje.

[44] NAVUK MLADIM GOSPOJAM I DIVOJKAM

Dok ja bih divojka prave mladosti,
rada se navučih svicke radosti,
sad da jur ostarih, zlo mi prigodi,
falarari, falarari, faldiridi,
tad dobro bi.

Gdi su tanci bili, vred se prigodih,
s friškimi junaci rada priložih;
lipo mu zahvalih ki me poljubi,
falarari &c.³¹ kak dobro bi.

Imah serce milo, puna dragosti,
u čem bih moguća, dilih milosti;
vnogo put mi sriča dobro prigodi,
falarari &c. kak dobro bi.

Ak mi koji junak službu valoval
il z ljublenom rišcom serce aldoval,
vreda mi natura k njemu uvoli,
falarari &c. kak dobro bi.

Ne bih suprotivna prom darovanju
niti tverdokorna v mojem deržanju;
na to su mi vnogi vridni svidoki,
falarari &c. kak dobro bi.

Kad je bilo pojti na vert šetati
il v lozu zelenu hlada vživati,
vdil poiskah druga ki me posluži;
falarari &c. kak dobro bi.

Nisam lena bila stajat u zoru,
s tovarušem verlim pojti na goru,
preskakujuč klade, dok nas pot probi,
falarari &c. kak dobro bi.

Tak ja mladost moju znahi potrošit,
veče neg jednomu lipo ugodit;
sad da jur ostarih, život ne serbi;
falarari &c. kak dobro bi.

Nu, gospoje mlade, bute priskočne,
divojčice lipe, bute ljublene,
nimajte zlu volju, vrime prohodi;
falarari &c. kak dobro bi.

³¹ &c - kratica za lat. *et caetera* (i tako dalje)

[45]
VSACA ŽENA ŠTIMA SE LIPA

Ki če ženam ugodit,
njih milošću zadobit
u pravoj dragosti,
naj lipotu hvaljiva,
njih dostojnost zvišiva
do neba vridnosti:
da je zvizda Danica
il cvatuča rožica,
u lišću ljublena;
da kot mramor v glatkosti,
snig i biser v belosti
po telu stvorena.
Ter bar ludo ne čmerkni,
njih maganje ne terkni
da te ka začuje.
Jer nit čora, srabljiva,
coclava nit sperdljiva
ružna bit valuje.

[46] PARIŽ I GALATEA

Dičan junak priko ravna polja
bisno jaše viteškoga konja,
pod njim konjic cifrasto fercuje,
kako vila oholo zigruje.
Na junaku kočak, njustovina,
a na kojnju dupla risovina;
pri junaku sablja nakinčena,
a na kojnju sprava pozlačena.
Nasred polja gospoju zagleda,
nju pozdravit šetuje tam vreda;
ona cvitje i rožice brala,
fijolice u nadra metala.
Da si zdrava, lipotom gospoja,
blago njemu komu milost tvoja!
Oh, čestita mati ka te rodi,
lišce tvoje ljubeznivo stvori.
Od liposti plamen vred začutih,
od dragosti serce jur pogubih;
je l' dopustak ruku celovati,
v dragoj družbi cvitje pobirati?
Na te riči gospoja odsudi,
da odsede, ljubleno ponudi:
Odkada se ja na svit porodih,
ne b' junaka koga tak zahotih.
Je l', viteže, slobodno pitati
ime tvoje prez zamire znati,
odkud dika, vridnost tvoja shodi,
v koje kraje draga misal vodi?
Tada junak ponizno pristupi
ter gospoju bilu ruku ljubi:
Rad ti hoću volju ispuniti,
moje ime, misal obznaniti.
Ja sam Pariž³², roda gospockoga,
a iz Krete, od mesta slavnoga,
gdi s Peršejom³³ na mejdanu borih,
rad ljubovce bojno kopje zlomih.
Zatočnika bih obladao srično,

³² *Pariž* - Paris, sin trojanskoga kralja Prijama, uzročnik trojanskog rata jer je ugrabio lijepu Helenu (kod Frankopana također i Parideš)

³³ *Peršej* - Perzej, junak iz starogrčke mitologije

sablju ovu tad zadobil dično,
al orsaga zakone spuniti
z domovine moral vdil otiti.
Sriču iščuč po tujih orsagih,
tebe, vilo, zdaleka opazih,
koja svitiš kot sunce v svitlosti,
a dičnije neg Venuš³⁴ v liposti.
Tebi službu poniznu valujem,
serce, telo navika aldujem,
vse sam gotov za te učiniti,
u vernosti živit i umriti.
Dragi Pariž, tvoje prigođenje
sercu momu vžiže poželenje
u vridnosti bolje te spoznati,
razgovore duglje uživati.
Ovo dvori posred loze stoje,
Galatea³⁵ pravo j' ime moje,
ako t' drago vaj nje ušetati,
z dobrom voljom ču te upeljati.
Vidim, mora odsujeno biti
jedan druga dostojno ljubiti;
zato ljubav sad ti očitujem,
serce moje tvomu priložujem,
dragi Pariž, želna moja radost!
Galatea, serca moga dragost,
lišca tvoja kak su rumenita,
oh, vustnica kako nasladnita!
Ova bihu draga govorenja,
a za njimi kakva pripečenja,
lahko more vsaki izmisliti,
dva serdašca kak znaju vgoditi.

³⁴ *Venuš* - Venera, starorimska božica ljubavi i ljepote (odgovara joj grčka Afrodita)

³⁵ *Galatea* - starogrčka morska nimfa; simbol ljepote i života

[47] KAK SVIT PROHAJA

Oh, nesrično serce moje,
kamo lipost vile tvoje,
kamo mila nje dostojnost,
kamo vridna nje ljubeznost?

Ah, z vrimenom vse prohaja,
čas do časa neg sprovaja,
kaj god dična daje mladost,
iskončava beteg, starost.

Žarko sunce kaj daruje,
jadni oblak potamnuje;
v protulitju kaj cvatuje,
ljuta zima povenuje.

Kaj god daje dobra sriča,
to prevzimplje vred nesriča;
danas smiješ u veselju,
jutra plačeš u terplenju.

Oh, nesrično serce moje,
na što trudiš misli svoje?
Kamo ugodno družbovanje,
kamo svicko proštimanje?

Danas imaš vnoge časti,
jutra moraš tužno spasti;
prijatelji ki ti bihu,
v neprijazan preminihu.

Nit je dobra, nit je blaga,
nit je kinča tako draga,
ni radosti, nasladnosti,
ni liposti, ljubeznosti;
vse kot tinja iskersnuje,
kako magla poginuje,
je naturi preminiti,
što god živi, mora mriti.

[48]
**ČLOVIČSTVO ZOVE
SE PRAVA LIPOTA**

Ona lipost koja v dragom lišcu biva,
lilija i roža cvatuč nahodiva,
buduči nestalna, tinja se poziva,
ar vrime čalarno vsu diku skončiva.
Neg samo človičstvo vsedil je terpeče,
ono krunu nosi verhu vse liposti,
u vridnosti svojoj nigdar premineče,
ono je kinč slavni verhu vse dragosti.
Bar neka se trudi vsa svicka meštija
vulja, farbe, vode najdičnije zmislit,
lasno če spoznati da je neg norija,
ar najmajni uzrok zna lipost preminut.
To vsakdašnja pelda čisto očituje
da lipoga lišca ništar je ljubeznost;
tako mudrih ljudi navuk nazvestuje:
človičstvo kraljuje kakot prava lipost.

[49] PRISEGA MUČATI

Lidija³⁶, deh, našto prez zroka žaluješ,
tužnom sercu momu čemer povekšuješ?
Štimaš da prisegi nedostojno zmajnkah,
ljubav i milošću skrovnu očitovah.
Bar me naj požere ta morska glubina
il s triskom izkonča nebeska vedrina;
bar Kupido³⁷ nek me nigdar ne miluje,
z jadovitom strilom ovi čas otruje:
ako za života hoću ovaditi
da lipoti tvojoj znal sam vgodan biti.
Oh, ljublena dragost naša skrovnovita,
veruj, nigdar bude komu vistovita!
Teb' je samo, duša, znana ljubav moja,
vernem sercu momu draga milost tvoja;
ar znam, Venuš³⁸ neče za vridna deržati
ki lipotu vživa, a ne zna mučati.

³⁶ *Lidija* - jedno od konvencionalnih imena u talijanskom pjesništvu XVII. st. (isp. *Kloriš* u pj. 11, 13, 31, 38, 63, 68, 69, 70, 97, 98, 102, 103, 109, *Fili* u u pj. br. 15, 75, 76, 78, 82, 87, 88, 89, 95, 100, 103 i 104, *Lila* u pj. 51 i 52, *Čintija* u pj. 53)

³⁷ *Kupido* - starorimski bog ljubavi (grč. Amor)

³⁸ *Venuš* - Venera, starorimska božica ljubavi i ljepote (odgovara joj grčka Afrodita)

[50]
V LJUBAVI POTRIBNO JE
GOVORIT

Zaman su ti zdihavanja
il mučeča zazivanja;
ni moč zidu razumiti,
skrovnu ljubav izviditi.
Neg ljubezno govorenje
ter dvoransko posluženje
milost more dočekati,
tverdokornost umehčati.
Ni v človiku kaj dičnije,
dragih riči nasladnije;
sam Kupido oči nima,
al prezmožan jezik ima.
Zato koji vilu ljubi,
rad milošče verno služi:
naj mišljenje nastran stavi,
a z vustnicom ljubu slavi.
Ali va tom razlog davaj,
sam na samom rič ne šparaj;
kad zadobiš dragost koju,
ne razbubnaj sriču svoju.

[51]
**LILA SPOGANJA TEŽEU
DA NI ZNAL MUČATI**

Prem goruči plamen v sercu momu čutim,
neverni Težeuš³⁹, al te več ne ljubim,
jer hudoban jezik ni ti znal mučati,
skrovne ljubeznosti dostojno tajati.
Bar se jesi mogal sričan nazivati
kad sujeno biše tebi uživati
Lile⁴⁰ nigda drage nasladne milosti,
ljube tako verne serčene dragosti.
Odsad zbogom ostaj, plači al zdihavaj,
pervu moju ljubav zadobit ne ufaj:
jer ni vridan serce da ga čisto dvori
koi ne zna mučat, prez reda govori.

³⁹ *Težeuš* - Tezej, starogrčki junak, ubio Minotaura na Kreti

⁴⁰ *Lila* - jedno od konvencionalnih imena u talijanskom pjesništvu XVII. st. (isp. *Kloriš* u pj. 11, 13, 31, 38, 63, 68, 69, 70, 97, 98, 102, 103, 109, *Fili* u u pj. br. 15, 75, 76, 78, 82, 87, 88, 89, 95, 100, 103 i 104, *Lidija* u pj. 49, *Čintija* u pj. 53)

[52]
**TEŽEUŠ SEBE PRIČA
NAZLOBNIKA KRIVEČ**

Ah, prokleti jezik hude čalarnosti,
pun jada, čemera, falšne nazlobnosti,
koji smil podstupit na moje skončanje,
kaj nigdar ne mislih činit valovanje.
Ja li priko reda z milošćom se hvalih
il vridne skrovnosti drugimi ovadih?
Ak sam va tom sfalil, Lila, dobro moje,
naj me v pepel zažgu černe oči tvoje.
Ak sam, Lila draga, sfalil u vernosti,
nek izginem tužan prez neba milosti;
ak se kada dičih skrovnostjom ljubavi,
nek me smert žalostna ovi čas zadavi.
Aj, smiluj se, Lila, z Bogom te zaklinjam,
pogibelji mojoj na pomoč zazivljam;
veruj da znam mučat, malo govoriti,
sercem te ljubiti, a z vustmi dvoriti.

[53] LIPOST NAJ NE ČEKA STAROST

Čintija⁴¹, veruj mi da će vrime dojt,
pervo nego misliš vsa ljubeznost projt,
kad v zercalo budeš htıla pogledati,
drume tvoga lišca nečeš moč spoznati.
A ja u slobodi, prez vsake skerbnosti,
vžival budem dneve povojlne dragosti;
plamen, ki rad tebe serce mi zižguje,
onda nit iskrica več ne oživuje.
Nego ti prez draga dneve češ trošiti,
a ja prez ljubovce moral bum živiti;
vimdar sercu bude fantenja nasladnost:
pogubljena lipost, ljuta tvoja starost.

⁴¹ *Čintija* - jedno od konvencionalnih imena u talijanskom pjesništvu XVII. st. (isp. *Kloriš* u pj. 11, 13, 31, 38, 63, 68, 69, 70, 97, 98, 102, 103, 109, *Fili* u pj. br. 15, 75, 76, 78, 82, 87, 88, 89, 95, 100, 103 i 104, *Lidija* u pj. 49, *Lila* u pj. 51 i 52)

[54]
**BABAJKO OD DIVOJKE
LJUBAV PROSI**

Nebog starac milo protužuje,
ninfu dragu na pomoč zovuje,
ove riči pojde govoriti,
ljubav svoju ovak nakloniti:
Deh, umehčaj okornosti tvoje
ter zaprimi ljubeznosti moje;
akprem vidiš da j' mladost strošena,
al je mošnja zlatom napunjena.
Lipo t' bude starcom baratati
ki ti želi telo milovati,
kako hčerku k sebi pritiskati,
v naručaju slatko počivati.
Bar veruj mi da se ukanjuješ,
ninfa draga, ak zato stezuješ
da mi starcu glava osidila,
po obrazu koža zgerbavila.
Al v životu tak se frižak čutim
da od mlada ništar se ne lučim:
kerv mi kipi, plamen zažiguje,
od dragosti serce poigruje.
Ti sadašnji golobradi dicit
kak na tergu puni jesu z riči:
jednu danas v sercu poželuju,
jutra drugoj službu naklanjaju.
Va njih nima mira ni stalnosti,
kot lisice puni šegavosti;
doklam prose, kot janci ponizni,
kak obderže, kot vuci pohlipni.
Al u starcu biva zrela mudrost,
proma ljubi vernost i pokornost,
veruj, ninfa, drago ču t' dvoriti,
kak premorem službu obveršiti.

[55] DIVOJKA RAD LJUBAVI ŠPOTA BABAJKA

Nuti čuda, nut priče velike,
v jednom starcu ludosti tolike,
od divojke ljubav zaiskuje,
a prik praga komaj koračuje.
Još kaj gorje, mladim prigovara,
sam hudobe svoje ne spoznava;
nu, babajko, ja ti ču vgoditi,
ali pervo dat svitu suditi.
Ove jesu tvoje ljubeznosti,
tela tvoga derične vridnosti:
imaš napre čelo pliživije
neg je turan sejsne biškupije.⁴²
Kremežljive kamo tvoje oči?
Komaj staklom luče dan od noći,
lasi pako stoje raztrešeni,
kot nevojlnim ki su obišeni.
Mila lišca su ti prepadnula,
neg ob kosti koža usternula,
okol nosa dosta bar posluješ
da otirat šmerkle utežuješ.
A vustnice imaš u glatkosti
kot cerova kora v jednakosti;
iz njih shaja sapa tak dišeča
kot mercina v letu razpadeča.
Od dragosti, kada govoruješ,
il skašljivaš, pluješ il sperduješ;
v smihu činiš vusta tak ljublena
koti figa ka je raspuknjena.
Vsa ti puzne brada i obervi
kak u zimi lisice svekervi,
gerlo ti je suho i gerbavo
koti štroku od dima sajavo.
Persti ruke imaš tak hergaste,
kot krostava žaba vse pikaste,
je l' su burle, je l' je fontanela,
s tebe cidi kot dinja prezrela.
Neču t' dalje, babajko, zderžati,
neg na kratkom odlučak ti dati:

⁴² *sejska biškupija* - senjska katedrala

tvoja ljubav je divojkam vgodna
kot zadnjica oku prispodobna.

[56] AURORA I KLITUŠ

Ljubav i nasladnost preminjuje u nestalnost

Klituš⁴³: Znam, Aurora⁴⁴, jedno te vrazujem,
tvoj vridnosti krivo zahvalujem;
al ni moči misal preminiti,
novu ljubav v sercu pozabiti.

Znam, Aurora, moje preminjenje
je himbeno, neverno činjenje!
Ali ne znam plamen ugasiti,
neg mi pervo sercu preminiti.

Aurora: Tak li, Klituš, moram slušat
prevarljivo baratanje?
Ah, ne morem dalje mučat
serca moga iskončanje.

Tu li vračaš ti zahvalnost
službe moje poniznosti?
Obečana ta l' je vernost
čistoj mojoj ljubeznosti?

Klituš dragi, deh, oberni
novu ljubav, dragost tvoju
ter z milošćom spet poverni
pervu vernost, radost moju.

Klituš: Znam, Aurora, moje preminjenje
je himbeno, neverno činjenje;
al mi serce zavsima pogiba,
nove ljube dragost neg zaziva.

Aurora: Ah, nevernik, tak li jališ
dužno tvoje smilovanje?
Tak li sada jedno šališ
tužno moje zazivanje?

Pazi dobro da nevernost
ku skazuješ moj dragosti
ne bu vreda pogibelnost
prevarljivoj nasladnosti.

Ar Aurora ukanjena
zna krivicu požaliti,

⁴³ *Klituš* - Klit, sin lječnika i kralja Arga Melampoda, jedan od brojnih ljubavnika božice Aurore (Eos)

⁴⁴ *Aurora* - u starorimskoj mitologiji božica svitanja i jutarnjeg rumenila; odgovara joj grčka božica Eos

v jadni oblak preminjena
strašnim triskom doveršiti.

Klituš: Zaman, zaman trošiš riči tvoje,
jur aldovah drugoj misli moje,
nje vridnosti ni moč pozabiti,
rad Aurore sunce omraziti.

Aurora: Vidim ada izdvojeno
bažiliška pripitomit,
meni tužnoj odsujeno
krokodila ne umolit.

Al čemerno sad zaklinjam
vse četiri elemente,
na skončanje vas zazivljam:
nevernika izkoren'te!

Ar ni vridan zemlju tlačit
veri svojoj ki zmajnkuje,
neg paklenski plamen gasit
ki Auroru prevaruje.

[57] JANTEA I OŽIRIO

Ljubav jednuč ukanjena ne bu drugom već sujena

Jantea⁴⁵: Zaman je moliti
serdite dragosti,
od jadne liposti
milošću dobiti.
Ak jedan je vkanil,
ojme, ljubav moju
ter prisegu svoju
sramotno ostavil,
jur serce ne haja
nit službu nit prošnje,
neg kletve ter grožnje
u sebi ponavlja.

Ožirio⁴⁶: Jantea neumolna,
deh, milost, ljubeznost!

Jantea: Ni jedna već dragost
ne bu mi povojlna.

Ožirio: Ak v dužnoj stalnosti
nevernik znal skrivit,
u čistoj vernosti
ja neču preminit.

Jantea: Ne želim spoznati
po drugoč jur kvare,
nadalje skušati
himbene prevare.

Ožirio: Jantea ljubljena,
rad tvoje vridnosti
naj bu mi sujena
neg rišca milosti.

Jantea: Bar riči ne troši
rad moje okornosti,
nadalje ne prosi
od stine dragosti.

⁴⁵ *Jantea* - nečudoredna Anteja, koja je pokušala zavesti mladića Belerofonta optužujući ga kao napasnika, pa ju je bacio u more

⁴⁶ *Ožirio* - Oziris, staroegipatski bog sunca i plodnosti, zaštitnik mrtvih, suprug svoje sestre Izide

[58]
**KOMAR JADNO KLUJE
DRAGO LIŠCE ORIŽBE**

Kada žarko sunce v oroslan dospiva
ter z jakostjom svojom zemlju zažigiva,
od vrućine silne zgiba vse stvorenje,
kripost poiskuje nevojlnu življenje,
tad v zelenu lozu vsaki rad utiče,
hladnomu studencu veselo primiče
il u bistroj vodi raduj[e] gaziti,
kotrige života nasladno hladiti.
Va 'nu dobu pojde Orižbe šetati,
lipo svoje telo na samom kupati,
koje alabaštru spodobno v belosti,
a mramoru svitlom u dičnoj glatkosti.
Biše malo potom zdencu prošetala,
pod jesenim hladom slatko pozaspala;
nje dostojnost ki bi vidil kad počiva,
rekal bi da Venuš⁴⁷ s Kupidom⁴⁸ prebiva.
Al komar hudobni smil se vim podstupit,
na angelsko telo neverno dobrundit
ter s čemernim klunom lišce vurazuje,
ah, tu vridnu kervcu nemilo sasnuje!
Ti čalarni komar, ti komar prokleti,
kak smiš takva kinča kradomce vazeti?
Tak li je nasladnost gnjusu odsujena,
nezgovorna lipost užit dopušćena?
Oh, da b' mogal kada tu sriću skusiti
ter blaženo lišce Orižbe ljubiti,
ne bih kervcu sasnul, jadnovito kljuval,
neg kot dušu telo u dragosti čuval.

⁴⁷ *Venuš* - Venera, starorimska božica ljubavi i ljepote (odgovara joj grčka Afrodita)

⁴⁸ *Kupido* - starorimski bog ljubavi (grč. Amor)

[59] BUHE BANTUJU ZORICU

Oh, Zorica tužna,
kak postaješ nujna
jer te buhe tak bantuju,
nemiloma kluju!
Kaj vsedil posluješ,
sprid i zad ziskuješ?
Je l' te buhe tak bantuju,
nemiloma kluju?
Sad posižeš v nadra,
sad u dolnja jadra,
nigda herbat v stinu ribaš
il haljinu zdizaš.
Sad štunfice zvlačiš,
zopet vred oblačiš,
sad oplečak preminjuješ,
kitlicu stresuješ.
Nogu z nogom ribaš,
kolina stiskivaš,
i terbušac ne miruje,
ručica ščesuje.
Oh, tužna Zorica,
svidoči guzica,
ka se javlja izdihujuč,
odviš pregibujuč.
Al kad sriča služi,
v ščapce ka zapuzi,
ni te muke izmisliti,
buhu pogubiti.
Nu, Zorica, slušaj
ter moj navuk skušaj,
veruj, češ se obradovat,
od svih buh mentovat.
Poj k vodi tekući,
sed vnutar kupljući,
za junaka pak proskerbi,
skaži gdi te serbi.

[60]
**BI GRUJICA U LOV PROŠAL,
NA DVOJICU NE HTEČ DOŠAL**

Kada sunce največ grije,
pojdoh jednuč na lovinu
v gustu lozu, gdi ne sije,
iščuč zajca il zvirinu.
Al me sriča namirila
da pogledah va dolinu
gdi pri zdencu govorila
draga dragu na kolinu.
Skup se lipo obimljuju,
z rukom poprik zagerljuju,
vusta k vustan pritiskuju,
lišce k lišcu priložuju.
On njoj tuži vnođu žalost
u ljubavi ku je sterpil,
ona tverdi serca stalnost
da u tugah ni zneveril.
Veruj, draga, ni terplenje
ko b' me moglo preplašiti
nit vridnije ko veselje
tebe, duša, omraziti.
Ja se srična pak nazivam
odkad spoznah vridnost tvoju
ter iznovič potvrđivam
tebi, serce, ljubav moju.
Ižabela, moja dragost,
tvoj bih vazdar, želim biti,
ar ne čutim drugu radost
neg v milošči tvoj živiti.
Oh, Aminta⁴⁹, dika moja,
tebe čisto hoču ljubiti
i do groba biti tvoja,
od vernosti nigdar lučit.
Ižabela, čini probu
službe moje poniznosti.
Oh, Aminta, nimaj dvojbu
v serca moga ljubeznosti.
Ovo z rukom veru dajem

⁴⁹ *Aminta* - glavni junak istoimene pastoralne drame talijanskog pjesnika Torquata Tassa (1544-1595)

tebe, duša, verno služiti.
A ja serce tvom pridajem,
teb', Aminta, stalno ljubiti.
Ova bihu govorenja
ke iz kraja mogoh slušati;
kakva pako pripečenja,
vsak pomisli, ja ću mučati.
S tim otidoh po dubravi
zvire koje uloviti,
vas razmišljen, u ljubavi
če l' kad meni tak zgoditi.

[61] LOVAC PRAVO ČINI AR V SLOBODI ŽIVI

Pravo jesu priđi hteli nazvistiti
da se more sričan vsaki nazivati
ki življenje svoje tak zna urediti,
prost od skerbi, poslov vrime uživati.
Ta blaženi žitak lovac nasleđuje,
poslovanje njegov biva listor radost,
on u sercu svomu povojlno živuje
ar vsi trudi, skerbi postaju nasladnost.
V lipom protulitju pervo dneva stane,
jagariju svoju dostojno razluči,
kamo god oberne il neg korak gane,
ptice vsakojačke začuje pojuči.
Odovud se javlja slavič ljubeznivi
pod kitici niskoj, ali zelenitoj,
z dragim svojim glasom usil govorlivi
prihod nazvistuje zori rumenitoj.
Odnud pako štiglic, grijendlic prijavljuju,
cajzlin tere finki lipo veseleči,
z glasnim svojim gerlom skup se pozovuju,
spriđ i zad za lovcem bisno proleteči.
Ak u zrak pogleda, škerlac preigruje
Bogu milo hvaleč rad sunca žarkosti,
do oblakov skoro lit svoj podiguje
kažuć v malom telu prečudne zmožnosti.
Malo dalje ide, to k lozi dospiva,
vred na igrališću kokota začuje;
grivaš pako golub na hrastu zgerljiva,
jarebica lozna druga privabuje.
Ak podigne oči prom suhoj kitici,
zadružnu će vidit milu golubicu;
namirce kad dojde tekućoj vodici,
tu će najti pijuč ljubljenu gerlicu.
V takvoj nasladnosti svoje telo trudno
pri studencu bistrom lovac počivuje,
svicke himbenosti il činjenje nujno
prostu nj[e]gvu misal v ničem ne zbantuje.
Oh, povojlni žitak, oh, stokrat blaženi,
nima navidnosti drugih povekšajnju,
časti, dike, kinči, kako god stvoreni,
nisu uzrok sercu tužnom zdihavanju.

Nego vas povoljan lipa zraka vživa,
dostojne lovine vesel nastoječi,
u slobodi dragoj dan i noć prebiva,
skerbi, policije drugim ostaveči.
Vsak mu je prijatelj, vsaki drago ljubi,
a ni jednom misli preuzeti sriču,
z lažmi prilizivat ništar se ne trudi
nit raduje druga spravit u nesriču.

[62]
**ZVIRARA MARLJIVO LOVLENJE
ČINI SERCU POVOJLNO ŽIVLENJE**

Pervo nego Febuš⁵⁰ iza briga zajde,
svitle svoje trage nad zemljom razgerne;
pervo nego rosa na polju razajde,
a prigusta magla nad goru oberne,
zvirar jur na nogah pušku pripravljuje,
gdi će zvire najti, u sebi misleći,
priko rosna polja marljivo šetuje,
po zelenom lugu poslušno hodeći.

Iz leva zagleda na maloj čistini
lisicu krađuču, zajce zigrājuči;
malo dalje pako na jednoj ledini
hudobna divjaka zemlju rovājuči.

S trudom nezgovornim k njemu približiva,
od hrasta do hrasta skrovnomce dohodi;
po već puti s puškom želno namiriva,
koncu ogajn spruži, divjaka pogodi.

Oh, kakovu radost zvirar tada čuti
da ob pervom hitcu sriča poslužila,
zadovoljnim srcem nadalje se trudi,
al nut izpred njega serna iskočila!

Od naglosti nemre na sinjal pobrati,
medtim guščavina zvire otimluje;
malo v toj žalosti moral prebivati,
da jelena starca rukājuč začuje.

Na ta glas poteže vsakom marlivostjom,
vidi vuka kašuč, na buki h[e]juša;
ne zna kaj začeti svojom pohlipnostjom:
če l' jelena slidit, vuka al hejuša.

Milo mu je jedno, drugo još milnije,
ak na ovo hiti, ono će oplaišit;
dok sobom razmišlja koje bi dičnije,
jelena zagleda k potoku doprašit.

Onda vred dokonča svoje razmišljenje,
pojde rad jelena drume obračati
ter priličnim jarkom, ne gledeč terpljenje,
čes klade, čes germje blizo dohajati.

Ravno tada jelen biše začel piti
štimājuč pokojno zdenca uživati;

⁵⁰ *Febuš* - sunce; Feb (sjajni, blistavi) jedan je od nadimaka Apolonu, starogrčkom bogu sunca

al zvirar na njega primirlivo hiti
da na prvom skoku mora skončivati.
Dobro prigođenje vrlo ga raduje,
nezgovornu dragost v sebi povekšiva;
va toj nasladnosti domom zavračuje,
ali polag puta medvid pomermjljiva.
Vreda pušku spravi, izlize na kladu,
medvida premiri, zgodi među oči;
šetuje iz luga, dan bi na zapadu,
veselje ko ima ispisat ni moči.
Ta slobode drage koristna je vridnost
da v divjaku skonča čemernu himbenost,
u medvidu stare hudobnu serditost,
u jelenu pako oholu sponešast.

[63] EHA SRIČAN GLAS

Dragi eho, k tebi protužujem: čujem,
nezgovornu serca žalost moju: tvoju,
da v ljubavi ne uživam radost: žalost,
neg nevolju i terplenje tužno: suzno.
Premda Kloriš⁵¹ ufanje mi daje: daje,
da rad svita skaziva nemilost: milost,
al hudobnu va sebi ne hrani: hrani,
tverdokornost, još manje neljubav: ljubav.
Ja podpunom tugujem nemilo: milo,
izlag ričih ništar ne izprosim: prosim,
jur dvi leta da ju serce služi: služi,
ne b' mu nigdar misal postati neverno: verno.
Eho dragi, tebi se ojavljam: javljam,
je l' mi ufat, je l' mi izdvojiti: biti,
je l' ostanem, il dalje odhajam: najam,
deh, obznani kaj prigodit hoče: hoče.
Čujem: tvoju: žalost: suzno: glasi,
daje: milost: hrani: ljubav: glasi,
milo: prosim: služi: verno: glasi,
javljam: biti: najam: hoče: glasi.
Sričan ada morem se nazvati
kad mi ljubav sujena vživati,
bude radost vse pervo terplenje,
bude dragost ostalo življenje.
Viva eho, ki dobro glasuje:
tužno serce z ufanjem raduje.

⁵¹ *Kloriš* - Kloris, u starogrčkoj mitologiji božica cvijeća (odgovara Flori u starih Rimljana); često ime u pjesništvu (isp. *Fili* u pj. br. 15, 75, 76, 78, 82, 87, 88, 89, 95, 100, 103 i 104, *Lidija* u pj. 49, *Lila* u pj. 51 i 52, *Čintija* u pj. 53)

[64] PASTIRNICA

Ne b' zvizda Danica još zabelila
nit svitla zornica zarumenila,
da pastiri vstaju, skup se zazivaju:
haj, pomoz, Bože,
na polje zrenimo ovce i koze!
Veselo pojdoše z blagom verviti,
z dipljami igraju sunce slaviti,
oh, da si blaženo, od Boga stvoreno,
vsim na veselje,
ti daješ pravu kripost i življenje.
Na lipu čistinu kad bihu zašli,
milahne ovčice sito napasli,
kozlički preskakujuč, germje ogrizujuč,
pojdu prihajat
hladnomu studencu, blago napajat.
Pastir pastiricu k sebi zaziva,
v družbi povojlnoj hlada uživa,
nasladno kušujuči, drago obimljuči,
za radovanje,
oh, kakvo lipo biva dugovanje!
V germju zelenom druga dvojica
mesto ziskiva gdi raste rožica,
na notu pofučkuje, v strunu udaruje,
za radovanje,
oh, kakvo lipo biva dugovanje!
Ostala družina, kak sriča zgodi,
s pastiricom mladom vrime spro vodi,
gdi jedan ne vtegne, drugi pak priverne,
za radovanje,
oh, kakvo lipo biva dugovanje!
Jur sunce med gore zapalo biše,
veselo proti domu poverviše
dva na dva pjevajuči, friško skakajuči;
takvo življenje
ne daje turobnosti nit terplenje.

[65] KUPIDO MILOSTIVNU DAJE AUDIJENCIJU

Zaljubljena serca vsa ujedno:

- Prezmožni Kupido⁵², ladavac zemajlski,
k tebi se utiču vsih orsagov stranski
proseč sercu svomu drago smilovanje,
nezgovornim tugam milo polahčanje.
- Kupido: Tužbe vaše hoću marljivo slušati,
vsakom po vridnosti pravicu skazati;
zato neg po redom bliže pristupite,
otajnosti svoje čisto protužite.
- Popi: Velika krivica svicke hudobnosti!
Jur nam ni smit deržat ikakve liposti,
kuharicu mladu, ar taki morguju,
k tomu do kurviša očito špotuju.
- Kup[ido]: Takvu svita sumnju priličnu spoznajem,
zato prijatejski ovi svit vam dajem:
da, kad obljubite mladu kuharicu,
vreda ju potverte najbližnju rodicu.
- Redovniki: Jesmo i mi z mesa kot drugi stvoreni,
bivamo kak sužnji v kloštrah zatvoreni,
kad bi nam i sriča mogla ka prigodit,
zaman, ar prez druga ni smit van ishodit.
- Kup[ido]: Dajem vam dva puta, zber'te ki se vidi,
jedan je pod ime pobožne spovidi,
druga zaslipeči, z dragom pak užiti,
al najsigurnije za dvi proskerbiti.
- Oženjeni: Ženami našimi nismo zadovoljni,
ki s[t]arom, ki s hudom, ki z merskom povojlni,
ako liploj kojoj skazujemo službu,
gorju pak od vraga imamo njih družbu.
- Kup[ido]: Vašemu terplenju teško je vgoditi,
sama skradnja vura zna tu bol zvraciti,
medtim sil'te vusta drage riči davat,
z drugom pak, povojlnom sercu milo vgajat.
- Udovci: Ovo jur oddavna udovci živimo,
ljubu po vridnosti nigdir ne dobimo,
divojke nas nete rad zrele starosti,

⁵² *Kupido* - starorimski bog ljubavi (grč. Amor)

udovice friške rad blaga skuposti.
Kup[ido]: Tugi vašoj pomoč hoču svitovati,
kako vred z ljubovcom čete radovati:
ki med vami bogat, vazmi siromašku,
ki v životu čverstan, išči stare tašku.
Mladenci: Leto dan služimo ljubi prez radosti,
naša verna služba nima zahvalnosti,
ke nam veru dale čiste ljubeznosti,
drugim privoliše cvit svoje liposti.
Kup[ido]: Pripečenje takvo od serca žalujem,
al vas naplatiti tverdno običujem,
poiščite ljubu povojlne dragosti,
dat vam hoču oblast dobit nje milosti.
Dvorani: Prezmožni Kupido, zlo nas pritiskuje,
vsaka vridna ljuba zato oduruje,
kaj nam ni sujeno bogato imajnje,
zlatom tere srebrom cifrasto deržanje.
Kup[ido]: Tak li ženski narod oholo zgizdiva,
lipost premineču prez reda zvišiva?
Ja ču znat razlučit, naj vam ne bu dvojba,
da človičstvo vaše bu prijetna mojlbja.
Katane: V ljubavi nit v službi ni nam smilovanje,
kako golopendam tužno proštimanje,
radi nemilosti moramo zdvojiti,
ar prez zahvalnosti teško je živiti.
Kup[ido]: Ni katani lipo nit je pristoječe
ljubav zaiskivat, blago prohodeče,
ar na petlariju sam se hoče spraviti,
z obšanostjom ljubu napotlam ostavit.
Tergovci: Velika krivica nam se prigođuje,
vsaka mlada ljuba jalno zneviruje,
dok imasmo blaga, znale su nas ljubiti,
sad, da mošnja prazna, gotove oddurit.
Kup[ido]: Vnogu jeste znali z darmi prehiniti,
siromah junaku priliku skratiti,
zato sad i one jesu premineče,
ni peršone vaše, neg mošnju ljubeče.
Dijaki: Trudimo u knjigah mi cvatuču mladost,
ufajuč uživati u ljubavi radost,
al divojke prošnju našu zamičuju:
pojte lizat tintu, jadno odpravljaju.
Kupido: Ni vam zato krivo, nego je dostojno,
da lipim divojkam biva nepovojlno
z dičaki baratati, ne majnka junakov
bolje zadovoljnih, kot v nebu oblakov.
Gospoda: Znaš, Kupido slavni, gospocko življenje,
tebi neg na diku je naše mišljenje,
zapovidi tvoje verno zveršujemo,

čista serca naša vilam aldujemo.
Lipotu dvoreči, u nas biva stalnost,
ljubav uživući, zamućana vernost,
vimdar nismo srični milost zadobiti,
drage lj[u]beznosti nasladno užiti.
Kup[ido]: Po gospodi najveć slavu zadobivam,
kraljestva mojega zmožnost povekšivam,
zato dužan jesam zahvalnostjom vraćat,
ljubav i prijazan z ljubavjom naplaćat.
Oto vam predajem strilu ognjenitu,
ljubave zmožnostjom dično perenitu,
da si svomu sercu drago ugodite,
samo z govorenjem jalno ne bludite.
S tim Kupido pojde z gospodom šetati,
vnoge otajnosti vridno obćinjati,
navuka dajući lipe šegavosti,
tverdokorna serca dobit ljubeznosti.

[66]
**VENUŠ NASTANE
DAVAT AUDIJENCIJU**

Ženski spol ujedno:

Presvitla kralica, dična u zmožnosti,
tebi naklajnamo serca poniznosti,
tverdno ufajući milost izmoliti,
krivičnom terplenju pravicu dobiti.

Venuš⁵³: Lipo vas pozdravljam, drago pohranjenje,
razumiti želim vaše protuženje,
potribščinam vašim dobar navuk dati,
vsakoj po vridnosti milošću skazati.

Divojke

ružne: Ni nam vsim sujeno lipom naroditi,
lišca z ljubeznostjom oholo dičiti,
nigdor nas pak neče milovati ružne,
zato nam je živit prez ljubavi tužne.

Venuš: Ja nesriču vašu od serca žalujem,
teško ružnu ljubiti, lahko to verujem,
vimdar miloj prošnji pomoč hoću dati,
blago i človičstvo obilno podati.

Divojke

lipe: Tužna naša lipost, ar je neg čemernost,
ljubav obečana postaje nevernost,
komu venac dasmo, jalno izgizdava,
koga serce ljubi, dragost ne spoznava.

Venuš: S tim je zmožnost moja odviš vuražena,
zahvalnost ljubavi zavsime pozabljena,
bar ne budem Venuš, ču vas uvoliti,
takve gizdavice k nogam položiti.

Udovice

verstne: Ovo osmo leto jesmo udovice,
pune su nam hiže nevojlne dičice,
od friških udovcev ni nam smilovanje,
od junakov mladih majnje proštimanje.

Venuš: Takvom[u] betegu teško je pomoći,
jer starosti vaše dica su svidoci,
neg na stan vazmite mahnita katanu,
znat će dobro zvracit vsaku staru ranu.

Udovice

⁵³ *Venuš* - Venera, starorimska božica ljubavi i ljepote (odgovara joj grčka Afrodita)

mlade: Udove ostasmo v cvatučoj mladosti,
navadne užiti ljubavi radosti,
al rad ničemurna svita običaja
moramo strajati dok leto ishaja.

Medtim pogubimo sriču nam povojlnu,
jer ni smit iskazat dragost zadovoljnu,
mladi pak junaci z ričjom ne raduju,
neg ljubavi prave zaklad potribuju.

Venuš: Istina, mladosti teško je zmagati,
jur navadne hrane leto dan strajati,
zato vam dopuščam ljubeznost užiti,
sam[o] znajte mudro nasladnost pokriti.

Snahe

pristare: Ni moč sercu našem žalost preboliti,
s friškimi junaci htism[o] zaručiti,
listor da užimo ljubeznive danke;
sada nas zamiču ljubeč mlade, tanke.

Venuš: Da mlad voli mladoj, natura to daje,
al terplenju vašem vraštvo vim ostaje,
listor blago zderš'te pod svojoj oblasti,
nete vam pomajnkat u ljubavi slasti.

Snahe

mlade: Po nesriči našoj starcem privolismo,
bogatstvo veliko tužne pohlipismo
ufajuč dočekat serca radovanje,
odurne starosti vreda iskončanje.

Sad nam takva tuga odviš dodijava,
lipa naša mladost dobra ne spoznava,
ulogi, betegi su nam na veselje,
dan i noč terplenje ljubleno življenje.

Venuš: Oh, kak mi je sercu teško poslušati,
s kervjom mojom rada bih vam pomoč dati,
al zaman z vrimenom čemerno boriti,
ni prilike bolje neg mirno terpiti.

Dojti hoče doba povojlne dragosti,
sadašnja terplenja preminiti v radosti,
medtim naj vam serce drage misli hrani,
ufanom junaku ljubav ne zabrani.

Opatice: Rad starijih straha priko dobre volje
obisismo na se petljarske nevolje,
biva i nam kervca kot drugim goruča,
prez hasni prohaja, oh, mladost cvatuča.

Venuš: Vi se zneveriste orsagu mojemu,
sebe izručiste pod oblast tujemu,
drugo vam ne more volju ispuniti
neg provincijala milost zadobiti.

Slobodne: Živimo slobodne, al prez zahvalnosti,
vridni oduruju naše ljubeznosti,

vimdar človičanstvo po nas povekšiva,
vsak potriban pomoč dragu zadobiva.
Venuš: Ki zadobit more teleču pečenju,
našto kupovati govecku rebernju?
Ni vam triba va tom jako poteščavat,
dosta vam sloboda ljubavi uživat.
Starice: Pokihdob nas starost na to jur spravila
da kožica glatka zavsím zgerbavila,
jedinu milošću ponizno molimo,
za poslužít dragim meštrijú prosimo.
Venuš: Tribovanje vaše kruto je pravično,
ar v mladosti lipoj dost služiste dično,
zato vam darujem ov moj lasac zlati,
pred zmožnostjom koga sercu ni obstati.
Gosposke
kervi: Oh, preslavna Venuš, tebe pozdravljamo,
ljubeznosti tvojoj serca naklajnjamó,
ti znaš misal naših derične skrovnosti,
kakve podnašamo otajne žalosti.
Ufanje jedino zadobit pravicu,
požalenu vidit očitu krivicu
podlažemo milo tvojoj uzmožnosti,
verne službe naše dužnoj zahvalnosti.
Venuš: Draga moja družba, drago radovanje,
nezgovorno imam z vami smilovanje,
al vas lipo prosím, nimajte dvojiti,
dragost, radost sercu povojlno dobiti.
U čem največ zmorem, sada vam podajem:
serce u ljubavi goruče predajem;
koga god dotakne jedina iskrica,
ak vam ne bu sužajn, bud moja krivica.
Obilnije želim z vami govoriti,
sadašnjega svita šega obznaniti;
hod'mo v lipoj družbi Floru⁵⁴ pohoditi,
onde beruč cvitje sercu ugoditi.

⁵⁴ *Flora* - starorimska božica cvijeća, plodnosti i proljeća

[67] RUKAM BELIM NA DIKU

Deh, ruka ljubljena,
iz čista mlika stvorena,
milo priziva,
slobodu vsaku udil zadobiva.
Jur serce ranjeno,
na poklon umiljeno,
tvojoj dragosti
valuje rado svoje zmožnosti.
Da b' jednuč sujeno,
z milošćom privoljeno,
oh, celovati,
navik ti hoću službu aldovati!
Deh, ruka blažena,
prom snigu prisposobljena,
oblada belosti,
kak dragih sercev vse ljubeznosti.
Je l' kada viditi
prez duše telo živiti?
Ah, ni moguće,
prez tebe serce je pogibuće.
Neg jednuč kušnuti,
predraga, k sebi stisnuti
daj dopušćati,
življenje hoću vesel dokonćati.

[68] KLORI NESRIČNA

Ja nesrična Klori⁵⁵ da bih pitat smila
zašto sam se na svit kada porodila!
Ar veselje moje cvatuče mladosti
ne bi neg terplenje, tuge i žalosti.
Z domovine projdoh ufajuč radovat,
Jupitera z voljom vridno gospodovat;
rodbinu ostavih, prijatelje zmožne,
štimajuč užiti ljubeznosti zložne.
Al čalarna sriča vred mi navidila,
batrivo ufanje v čemer preminila;
pravo još ne spoznah svita nasladnosti,
prez mire i broja čutih turobnosti,
ke ni moč ispisat, manje zgovoriti;
k tomu da ne prudi skrovno protužiti,
ar rizične rane gusto previjati
čine prez koristi muke ponavljati.
Za me naj govore vnoga zdihavanja,
bar svidoci budu suzna prolivanja,
da ni dneva, vure kada ne tugujem;
celo projde leto jednuč ak radujem.
Ravno kako sunce, gda nastane zima,
kaže da je svitlo, al žarkosti nima:
tako i ja kažem vajnsku nigda radost,
al u sercu vimdar nimam nego žalost.
Tebi, Vsemoguči, jesu otvorena
vsa terplenja moja, zavsims podložena;
v tebi samo ufam milošću spoznati
ter na drugom svitu navik radovati.

⁵⁵ *Kloriš* - Kloris, u starogrčkoj mitologiji božica cvijeća (odgovara Flori u starih Rimljana); često ime u pjesništvu (isp. *Fili* u pj. br. 15, 75, 76, 78, 82, 87, 88, 89, 95, 100, 103 i 104, *Lidija* u pj. 49, *Lila* u pj. 51 i 52, *Čintija* u pj. 53)

[69] PRIČANJE U ZAMIRI

Jur ne hajaš moju družbu,
Klori draga, vernu službu?
U čem ti se zamirila,
deh, s kim potom odurila?
Je l' pregriših u vernosti
serca moga poniznosti?
Je l' premilo zdihavajuč,
dragost tvoju zazivajuč?
Ako znal sam zagrišiti,
želim vridno spokoriti;
vekša budi milost tvoja
neg nehteča ludost moja.
Ni na svitu kaj dičnije
nit činjenje povolnije
kot potribnim pomoč dati,
a poniznim smilovati.
Pred te, Klori, poklecujem,
oproščenje zazivujem;
volil bih se nigdar rodit
lascu tvomu kot ne vgodit.
Deh, oberni drage oči,
tužnom sercu daj pomoči,
gani vusta ljubezniva,
bud mi z ričjom milostiva.

[70] BETEG DRAGE KLORI SERCE POŽALJIVA

Bi mi jedno vrime užiti sujena
mila tvoja dragost, oh, Klori⁵⁶ ljubljena:
ah, kuliko puti bih od tebe ranjen,
po milošći tvojoj nazopet ozdravljen!
Još s čim vekše, draga, rane moje bihu,
s tim me v sercu momu bolje veselihu;
dobro znaduč kakva je ljubavi zmožnost,
da vse ljute rane postaju nasladnost.
Prija v tebi živih, sad bolestnu vidim.
Al kako prez duše i serca ja živim?
Stvoritelju svita, deh, daj joj pomoči,
telu momu živit prez duše ni moči.
Vi, vustnice drage, vi, življenje moje,
gdi biser, rubinti zatvoreni stoje,
lilija nit roža ne bi tak dišeča
kot vi, z dragom sapom vusta govoreča.
Biste nigda uzrok mojemu veselju,
sada rad vas tužim u teškom terplenju;
zazivanju vnogom oglasit se nete,
listor s praznom maglom kriči moji lete.
A vi, lišca mila angelskoga stvora,
ke bliščaste dično kak rumena zora,
biste pervo kripost moje nasladnosti,
sada jeste uzrok čemerne žalosti.
Kamo lipe oči, kamo njih ljubeznost?
Tak li v kratkom hipu pogubihu svitlost?
Nut kak prebledihu; ajme, prigođuje
da, kaj cvate vjutro, k večer povenuje!
Tak li rad betega dragost preminila
ka mi jesi vazdar duša, serce bila?
Vidim, vsaka radost ima u dragosti
mali červič, uzrok nje pogibelnosti.
Oh, predraga Klori, Klori ljubezniva,
na te gledeč, serce milo zamagljiva;
od Boga ti prosim vreda ozdravljenje
il s tobom ujedno moje pogibljenje.

⁵⁶ *Kloriš* - Kloris, u starogrčkoj mitologiji božica cvijeća (odgovara Flori u starih Rimljana); često ime u pjesništvu (isp. *Fili* u pj. br. 15, 75, 76, 78, 82, 87, 88, 89, 95, 100, 103 i 104, *Lidija* u pj. 49, *Lila* u pj. 51 i 52, *Čintija* u pj. 53)

[71] BUHE NEVOJLNO SKONČAJNJE

Takvo strašno prigođenje,
popom, fratrom na sujenje,
ar v prokletstvo zapadiva
živo telo ki skončiva.

Biše dalje od pol noči,
tak govore vsi svidoci,
da nit kriva niti dužna,
mirno, veruj, buha tužna
prik terbuha, polje ravno,
mimo šunke, mesto slavno,
ne navrača na harmicu
boječ zgubit vsu zdravicu.

Kad jur došla med dolice,
pervi konfin od guzice,
htiše onde počinuti,
v rosnoj travi osvanuti;
al zagermi vred lumbarda
iz Soksane⁵⁷, stara grada,
koja zgodi tako strašno,
vsu na kuse zmervi lasno.

Oh, komu se ne b' smilila
glavu svoju da zgubila
tužna buha prija zore;
deh, pivajte, mile hore!

⁵⁷ *Soksana* - za šalu izmišljeno ime nepostojećega grada

[72]
**POP SNAHU POZDRAVLJA,
ONA VRED SE JAVLJA**

U posreda zime mimo sela jaše
mahnit sufragija, plebanuš bijaše.
Al polag studenca snaha friška stala
z bosimi nogami, rubeninu prala.
Zasukane ruke dalje lakta ima,
halju zagernjenu više od kolina,
od silene zime koža se vužgaše,
a rumeno lišce kot plamen bliščaše.
Ovu lipu snahu verlo pop zmiruje,
rad nje ljubeznosti serce mu raduje,
"dobar dan" nazivlje ruku podavajuč,
gladi milo lišce v nadra posigajuč.
"Oh, ljublena snaha, kako te milujem,
to zimno terplenje rad tebe žalujem;
ako ti je volja život natopeliti,
hod pod moju šubu, vreda ču t' vgoditi."
"Lipo vam zahvalim", snaha govorila,
"nisam, dragi pope, tako ozebila,
imam v petah ogajn, a v riti kresalo,
za popovsku bradu dostojno zercalo."
"Prosim ada, draga, nemoj zakratiti
ob ognivo tvoje ogajn izkrišiti,
kaj nažgati morem tu moju svičicu,
ar ni vidit puta u tvoju zadnicu?"
Snaha vred skočila, halju zagernula
ter na diku popu strašno zaperdnula:
"Ovo ti, moj pope, vuglen i iskricu,
nažgi s tvojim nosom potribnu svičicu."

[73] MATI HČER UDAJE, POŠTEN NAVUK DAJE

Oh, ljublena hčerka, vrime približiva,
zarukov odlučnih termin jur dospiva,
z tobom, duša, milo lučit,
zaručniku vred izručit
tvoje vridnosti.

Pervo razlučenja ču te svitovati,
prišastnom vrimenu pošten navuk dati,
s kim se budeš mogla dičit,
Bogu, svitu vridno živit,
sercu vgoditi.

Budi gospodaru ovčica pokorna,
volji, zapovidi nigdar tverdokorna;
s čistim srcem njega ljubi,
vsom jakostjom verno služi,
dobro pameti.

Prez dopustka muža goste ne pozivlaj,
u nebitju negvom stranske ne priimlaj;
hiže tvoje otajnosti,
tot dragosti, tot žalosti,
drugim ne ufuj.

Ništar se ne pačaj v lucko prigođenje
nit želno spitavaj orsaga činenje;
ni jednoga naj hudati
al drugoga izvišati
prik dostojnosti.

Podložnu družinu vnemar ne zaverži⁵⁸,
v hižnom poslo[v]ajnu ter u strahu derži;
nigda sama bar iglicu
vazmi v ruke il preslicu,
peldu dajuči.

Ni potribno vasdan pri zercalu sedit,
s kravzanjem, s cifranjem kot Dijana⁵⁹ cirit;
ar kaj drugim je nasladnost,
mužu biva tužna žalost,
hčerka, veruj mi!

Zato vimdar snaga vsim je pristoječa,

⁵⁸ *vnemar zaverči* - zanemariti

⁵⁹ *Dijana* - starorimska božica lova

po vridnosti oprav dična, pronoseča,
telo lipo čisto deržat,
drago lišce gusto vmivat,
ruke snažiti.
Susestvo proštimaj, ne bud zamirljiva,
proti gospodaru v ničem nemorgljiva;
verhu vsega ne pjančivaj,
priko reda ne strošivaj
v svickih zakonih.
Ak ti bu sujeno dicu zadobiti,
nemoj bolje jedno neg drugo ljubiti;
truda svoga k njim ne šparaj,
pildu, navuk pošten davaj
v pervoj mladosti.
Kada gospodara vidiš dobre volje,
znaj i ti priložit serca drage volje;
ako l' pako u žalosti
ti jednaka v turobnosti
raduj i žaluj.
U potribi vsakoj, va dne i po noći,
ogrustna ne budi dužne dat pomoći;
ne himbeno, ne hudobno,
neg marljivo, dobrovojlno,
s čistom ljubavjom.
Spomeni se prava bit prijateljica
i do groba verna kak tovarušica;
jer kot duša telo ljubi,
vridna žena mužu služi
misal zveršeči.
Prisegi prestrašnoj nimaj prekeršiti,
z gospodarom svojim zlo i dobro vžiti,
kot dvi drage golubice
verne skupa pomočnice
živit i umriti.
Ov spominak, hčerka, verno ti ostavljam,
z materinskim mlikom drago te zaklinjam,
nimaj svita čalarnosti,
nepristojnoj nasladnosti
posluh davati.
Imaj pred očima glas, ime, poštenje,
dično i hvaljeno bu tvoje življenje,
na 'vom svitu češ radovat,
a na drugom vik kraljovat,
nimaj dvojiti.
Od Boga ti, hčerka, dobro i radosti,
a od mene, majke, ljubav i dragosti;
iz mene se naj zabiti,

svitlu diku potamni
svoga kolena.

[74]
**OTAC SINA OŽENUJE,
PRAVO HIŽIT NAPUTUJE**

Ljubljeni moj sinko, milo te odhranil,
na junačke noge dostojno postavil,
k tomu jur proskerbih i tvojoj mladosti
zaručnicom vridnom roda i liposti.
Buduč da se vnogi v nezvist oženjiva,
blagoslova Božja z ljubom ne uživa:
zato, dobro moje, ču te svitovati,
s tovarušem dragim srično prebivati.
Zavezom jednakim skupa priseguju
muž ženom na vernost, serca si alduju;
kako ruka ruki na pomoč stvorena,
tako je u hištvu dragost odlučena.
Mužu je pristojno peldu dobru dati
da se more žena v zercalo gledati;
proti njoj skaživaj ljubav, smilovanje,
sebi čini nosit posluh, proštimanje.
Pregrihe pomajšne mudro pregledivaj,
ne za vsaku karaj, špotaj il vudiraj;
ar tak ničemurne tolvajske naglosti
nisu pristoječe hižnoj jedinosti.
Nego, dragi sinko, kaj ti ni ugodno,
v bitju il nebitju drugač nepovojlno:
na ufanom ženi drago progovori,
z načinom ljublenim želenje otvori.
Pred njom bar ne skrivaj hižne zmogućnosti
niti kaži dvojbu čiste nje vernosti;
neg tri dugovanja triba samo mučat,
ženi na spoznanje nikakor dopuščat:
pineze i kinč svoj pod oblast ne dati,
kak ti život zmožan, zavsime ne skazati;
strajnske otajnosti al stvari derične
poufati ženi bivaju nesrične.
Priko vridna reda cifre naj terpiti,
ogovor pri ljudi znaju vred spraviti;
k tomu tak hudobne svita nasladnosti
uzrok jesu nigda serca turobnosti.
Bivaju rizična vnoga gostovanja,
na prošćenje crikvam gusta pohajanja,
po susestvu odviš slobodno klatarit:
čine u poštenju čemerno zahvalit.

Zato ne skrativaj pobožnosti dične,
veselja poštena, razgovore vridne;
ar tesnoča vnoga pervlje zna naškodit
neg sloboda sridnja koje zlo prirodit.
Naj ti ne bu dikla tužna službenica,
al nit preohola tebi glavarica;
ne daj joj u dobru odveč izgizditi
niti radi straha nevojlno zdvojiti.
Ne pomajnkaj, sinko, u tvojoj dužnosti
dostojne skaživat ženi ljubeznosti;
nemoj tvoje vile skraja iziskivat,
jer nevera takva smi se naplativat.
Zapovid je Božja verno skup hižiti,
tovaruša draga kot sebe ljubiti;
da b' od Jecabele još ružnija bila,
naj človičstvu tvomu vridna bude vila.
Z Adamova rebra Eva bi stvorena,
ne iz nog il glave opervič rojena;
htil je Vsemoguči po tom iskazati
da muž ženu ima kot serce čuvati.
Ova, sinko dragi, na pameti imaj,
mirno i jedino z ljubom ti prebivaj;
hočeš u človičstvu vridno napridovat,
u dragosti pravoj blaženo radovat.

[75] ROŽA U NADRIH STOJEČA

Fili⁶⁰ draga, kak raduju,
v persih tvojih preigruju
golubice belosnižne,
u vridnosti slavne, višne.
Vposred kojih procvativa
dična roža rumeniva,
tebi dajuč ljubeznosti,
sebi pako nasladnosti.
Bar slobodno, ah, rožica,
med vsim cvitjem ti kraljica
sad se moreš nazivati,
nigdar bolje prebivati.
Jer u nadrih položena,
dragim kinčem odičena,
jedne dive vživaš lipost,
živa sunca pravu svitlost.
Oh, da b' bilo kad sujeno,
s tobom zminit dopuščeno,
hotil bih se sričan deržat,
u blaženstvu takvom ležat.

⁶⁰ *Fili* - jedno od konvencionalnih imena u talijanskom pjesništvu XVII. st. (isp. *Kloriš* u pj. 11, 13, 31, 38, 63, 68, 69, 70, 97, 98, 102, 103, 109, *Lidija* u pj. 49, *Lila* u pj. 51 i 52, *Čintija* u pj. 53)

[76] DRAGOLJUBA ZLAMENJE

Bud mi, Fili⁶¹, dopušćeno
u vernosti, poniznosti
cvit naklonit umiljeno.
Dragoljub je ime cvitu,
rad dragosti, rad vridnosti
dobro znano vsemu svitu.
Al razmisli to stvorenje
zać je belo kad je zrelo:
vridno spoznat ćeš zlamenje.
Ar z beloćom nazvistuje
da ljubeznost ter jedinost
ćisto serce potribuje.
Kaj su vnogi pak zvonćaci:
zlamenuju da zvezuju
u ljubavi kot lanćaci.
Zato prosim: cvit nastani,
koga gledeć, drago misleć,
z verna sluge ne pozabi.
Veruj, Fili, da te služi,
ne himbeno, neg serćeno,
ki ti šalje dragoljubi.

⁶¹ *Fili* - jedno od konvencionalnih imena u talijanskom pjesništvu XVII. st. (isp. *Kloriš* u pj. 11, 13, 31, 38, 63, 68, 69, 70, 97, 98, 102, 103, 109, *Lidija* u pj. 49, *Lila* u pj. 51 i 52, *Ćintija* u pj. 53)

[77]

PENELOPE SRAMOŽLIVOST

Ulišeš⁶²: Ikaruš⁶³ zibrani, ovo ti se klanjam,
ponizan Ulišeš od serca pozdravljam,
obečanu proseč milost,
hčerke tvoje dragu vridnost,
koju zaslužih.

Ikaruš: Hrabreni Ulišeš, vidih vernost tvoju
s kojom si tri leta Penelope⁶⁴ dvoril,
ne želim zakratit rič poštnu moju,
ar iz prava serca sam ti hčer privolil.
Penelope draga, oh, hčerka ljublena,
došlo je jur vrime s tobom milo lučit,
buduč da od Boga sriča ti sujena
roditela ostavit, zaručnika ljubit.
Zato, mila duša, blagoslov ti dajem,
tebe, moj kinč dragi, vse moje radosti,
hrabrenom Ulišu dostojno predajem,
ž njim prebivaj v miru, vživaj ljubeznosti.

Ulišeš: Penelope slavna, božica liposti,
draža i dičnija vsih kinčev vridnosti,
otca tvoga volju spunih,
tri godišča tebe služih
verno, dostojno.

Bili su svidoki moga poželenja
suze, zdihavanja, prez broja terplenja,
milost tvoju zadobiti,
stalnost moju svidočiti
prom tebi, vila.

Smilovanje ada pokorno zazivam,
serce moje tvomu navik izručivam,
dok živ budem, tvoj ču biti,
vernost nigdar preminiti,
Bogu prisížem!

Deh, razmisli, duša, kakgodre ni moči
telu bit pres duše nit dnevu prez noči,
tak prez tebe ni ufanje
žitka moga, neg skončanje

⁶² *Ulišeš* - Uliks, latinsko ime za Odiseja

⁶³ *Ikaruš* - Ikarios, Penelopin otac. Njezinu je ruku obećao onomu koji pobijedi u utrci, a to je bio Odisej

⁶⁴ *Penelope* - Penelopa, Odisejeva (Uliksova) žena

moram podjeti.
Penelope: Vsemogući Stvoritelju
koji ladaš nebo, zemlju,
pomoć tvoju sad zazivam,
volju moju teb' zručivam.
Ne znam kaj ću učiniti,
sama sobom razlučiti,
roditela ostaviti,
zaručnika obljubiti.
Otac je me jur privolil,
a Ulišeš vrime strošil;
ov je vridan zahvalnosti,
otac pako ljubeznosti.
Z ocem rada bih ostati,
a z Ulišem uživati;
tu me ljubav začariva,
tamo dužnost priveziva.
Milo mi je domovine,
a odurit ni tujine;
misal otca nasliduje,
serce draga pak miluje.
Otca ljubiti jes rojena,
a Ulišu odsujena,
v jednom ljubim vse vridnosti,
v drugom vidim kinč dragosti.
Oh, da b' moći razlučiti,
dušu s telom razdvojiti,
otca z dušom bih ljubila,
draga s telom pak služila.
Oh, roditel poštovani,
oh, Ulišeš izibrani,
s tobom želim vdil živiti,
tebi verna pak umriti.
Ikaruš: Blagoslovna hčerka, vidim tvoju mudrost,
roditela miliš, ljubiš zaručnika,
vridna hvale navik takva sramožljivost,
meni biva radost, a Ulišu dika.
Drugo bit ne more, Penelope slavna,
otca je ostavit, a z Ulišom pojti,
ar te ljubi verno, služi jur oddavna,
ruku njemu podaj, dobro će vam dojti.
Ulišeš: Ni te mudre glave, razumna jezika,
koji ne b' zanimil od čuda tulika
videč tvoje razumnosti,
nezgovorne poniznosti
v telu angejskom.
Hvalim ti ponizno, Ikaruš zibrani,
komu verstna, velim, ovi svit ne hrani,

da se jesi htio dostojat,
tvoj kinc dragi sad darovat
hcerke jedine.

Penelope draga, ruku ti celujem,
dušu, serce, telo navike aldujem,
tebe ljubiti i služiti,
s tobom živit i umriti
želim pravično.

Penelope: Otca volju je spuniti,
ni smit hceri sprotiviti;
oh, Ulišeš, dragost moja,
Penelope ta je tvoja.

Va me, prosim, naj dvojiti,
verna vazdar ču ti biti,
nimam v sercu himbenosti,
nego čiste ljubeznosti.

Ikaruš: Penelope slavna, drago odhranjenje,
Ulišeš hrabreni, viteška kolena,
bit će zložnost vaša Ikaru življenje,
na spominak svitu prilika poštena.

Zato z vami ljubleno radujem,
sriču dobru od serca voščujem,
kako sinka drago obimlujem,
tebe, hcerka, njemu izručujem.

Ulišeš: Viva, viva, Penelope draga,
draža si mi vsega svita blaga.

Penelope: Viva, viva, Uliše zibrani,
dika tvoja serce moje hrani.

Ulišeš: Ovo t' veru do groba ponavljam.

Penelope: Moju k tvojoj navike pristavljam.

Ulišeš: Tela moga ti si duša prava.

Penelope: Duše moje ti jedina slava.

[78] JE AL NE

Ni moč dalje sercu strajat,
tverdokornost tvoju zmagat;
zato prosim, Fili⁶⁵, ojme,
reci jednoč: *je al ne!*

Tuge moje su t' radosti,
vnoge suze nasladnosti;
ni moč zmagat, Fili, ojme,
reci jednoč: *je al ne!*

Z ufanjem me listor hraniš,
a vse jače serce raniš;
zato prosim: *je al ne,*
naj bu konac momu ojme!

Ako morem *je* zaslužiti,
nigdar neču več protužiti;
ako moram *ne* podjeti,
i smert gotov sam prijeti.

Kak god volim zaveršenje,
il skončanje il življenje,
ni moč terpit tužno ojme;
zato reci: *je al ne!*

⁶⁵ *Fili* - jedno od konvencionalnih imena u talijanskom pjesništvu XVII. st. (isp. *Kloriš* u pj. 11, 13, 31, 38, 63, 68, 69, 70, 97, 98, 102, 103, 109, *Lidija* u pj. 49, *Lila* u pj. 51 i 52, *Čintija* u pj. 53)

[79] ODGOVOR NA JE AL NE

Protuženje tvoga ojme
potribujuč *je al ne*
milo jesam razumila
i odgovor odlučila.

Tvoju žalost ja milujem,
sebi radost ne skratujem;
da te ljubim, velim *je*,
serce ne zna za to *ne!*

Vnoge jesu tve vridnosti,
a priproste moje liposti;
tebe ljubiti želim *je*,
nigdar mislih, veruj, *ne!*

Nimaš zroka izdvojiti
nit zahvalnost tak moliti,
vim te ljubim, velim *je*,
serce ne zna za to *ne!!*

Misal dragu ne razdruži,
ki zna terpit, verno služi,
tebe ljubiti želim *je*,
nigdar mislih, veruj, *ne!*

Dragost tvoju prostimujem,
na milošći zahvalujem,
prosim, zabi tužno ojme,
znaj razumit *je al ne!*

[80] DIVOJKE SPISANJE OD GLAVE DO NOG

Gdo ti stvoril tak lipu glavicu
vridnu nosit vdil krunicu?
Moja majka zrok je bila
kad je otca poljubila.
Odkud su ti te očice černe,
svitle, drage i miljene?
Moja majka &c.⁶⁶
Gdo ti stvoril ta nosac ljubleni,
oh, kak lipi i serčeni?
Moja majka &c.
Odkud tebi ta lišca blažena?
Kot rožica su rumena.
Moja majka &c.
Gdo ti stvoril vustnicu tak dičnu,
od rubintov bolje vridnu?
Moja majka &c.
Odkud zubi od sniga beliji,
od bisera proštimaniji?
Moja majka &c.
Gdo ti stvoril tu lipu bradicu,
ka te diči kot kraljicu?
Moja majka &c.
A gultajnčić tak ljubeznivi?
Ki ga ljubi, vsaka živi.
Moja majka &c.
Gdo ti stvoril te persi belahne?
Kot mramorak su gladahne.
Moja majka &c.
A te skrovne, oh, jabučice,
kot dvi čiste golubice?
Moja majka &c.
Gdo ti stvoril ta život angelski,
vridan ljubit prijatejski?
Moja majka &c.
A terbušac od vnoge liposti
prez dlačice u glatkosti?
Moja majka &c.
Gdo ti stvoril tu dragu ptičicu,

⁶⁶ &c - kratica za lat. *et caetera* (i tako dalje)

po imenu lastovicu?
Moja majka &c.
A brižanke jednake višine
gdi su guste germlavine?
Moja majka &c.
Kako je lipo med brigi počivat,
a s ptičicom poigrivat;
blago njemu ki tam dojde,
sram ga budi ak vred projde.
Gdo ti stvoril ta glatka steganca
koja krote friška vranca?
Moja majka &c.
A kolena tak čversta, okrugla,
razbojniku draga prugla?
Moja maj[k]a &c.
Gdo ti stvoril tak ravne nožice?
Da b' postale zaručnice!
Moja majka &c.
Gdo ti stvoril do lakta ramena,
tako bela i čerlena?
Moja majka &c.
A ručice tak lipe, prikladne,
kralja vodit vridno spravne?
Moja majka &c.
Z jednom ričjom, vse tvoje stvorenje
vsaka serca je veselje.
Vsemu majka &c.
Kad je majka tom vsemu zrok bila
tako lipu da t' rodila,
vsaki ada naj zaziva:
viva majka, hčerka viva!
Ki te godre serčeno ne služi,
naj ga barem Bog ne ljubi!
Vsaki ada naj zaziva:
viva majka, hčerka viva!

[81] HAJDUK TUŽI SVOJU NEVOLJU

Gdi se godre ko zlo zgodi,
na hajduka zrok prihodi;
kaj mi nebog i ne misli,
vse na njega nastor sili.
Oh, nesričan, zač se rodih
kad na svitu ništar dobih?
Nimam blaga radovanje
nit pri drugih proštimanje.
Ako v boju na mejdanu
zatočniku zavdam ranu,
nit mi hvale, nit vridnosti,
drugim dika i radosti.
Z junačkom se rukom hranim,
danas dobim, jutra zbavim;
nigdar novca ne prišparam,
nasladnosti vsake strajam.
Zdrav i frižak jes v životu,
nimam drugu, znam, lipotu;
ako iščem koju ljubu,
vsaka merzi moju družbu.
Premda živim vdil pošteno,
ni mi dobro odsujeno,
ar se ne znam prilizivat,
druga škodu zaiskivat.
Zato, svita Stvoritelju,
našto tlačim tvoju zemlju,
kad vse moje, oh, življenje
ni neg čemer i terplenje?
Daj mi ada iskončanje
il pokaži smilovanje,
jer mi tužnu izdvojiti
kad zlo na zlo je siliti.

[82]
**SERCA SUŽAJNSTVO
DOBROVOJLNO**

Ni moč spisat, oh, svitlost sunčenu,
zvizd, miseca lipotu stvorenu:
tako ravno, Fili⁶⁷, tvoju diku
pravo spisat ni moč najt priliku.
Ar Afrika dala t' je razumnost,
Amerika diku i batrivost,
Europa lipost i dostojnost,
Ažija pako vsih kinčev obilnost.
Kad se smiješ, roža rumenjiva;
kad govoriš, biser probeljiva;
iz očiju plamen zažiguje,
a iz nadrah dragost začaruje.
Je angejsko vse tvoje stvorenje,
sercev ladaš konac i življenje;
ki te vidi, mora sud podjeti,
ar se ni moč oblasti oteti.
Ah, spoznajem, serce ni več moje,
jur zavsima je postalo tvoje;
nima v sebi nijedne kriposti,
listor živi na tvojoj milosti.
Sužnju tvomu, prosim, draga Fili,
z ljubeznostjom i koliko smili,
ni mu želja slobodu dobiti,
neg v sužajnstvu pokorno živiti.
Veruj, neće sfalit u vernosti,
jesam poruk njegove stalnosti,
kak ti volja, draga, z njim razluči,
ar od tebe nigdar več ne luči.

⁶⁷ *Fili* - jedno od konvencionalnih imena u talijanskom pjesništvu XVII. st. (isp. *Kloriš* u pj. 11, 13, 31, 38, 63, 68, 69, 70, 97, 98, 102, 103, 109, *Lidija* u pj. 49, *Lila* u pj. 51 i 52, *Čintija* u pj. 53)

[83] DELI BARE JUNAČKA BATRIVOST

Deli Bara, deh, povij pravo,
tako t' došlo leto zdravo:

Kaj ti biva najpovolnije,
va 'vom svitu ugodnije?

Ništar ni mi na svitu ugodnije,
telu momu povojlnije,
neg durata friška jahat,
po mejdanu z njim obračat.

Deli Bara, deh, povij pravo,
tako t' došlo leto zdravo:

Zač durata, a ne vranca
il zelenka koji tanca?

Vsake škulje je vranac plašljiv,
a zelenko sperdljiv, kašljiv,
durat pako segur biva,
ne uzmakne kad je triba.

Deli Bara &c.,⁶⁸

kad se ufaš konja jahat,
bi li smila pušku spraskat?

Kad nabijam, po dvi balote
mečem v pušku prez strahote,
ak se listor civ ne skrivi,
zgodim v černo, kak je tribi.

Deli Bara &c.,

znaš li kopje prijet v ruku
ter karike zgodit luknu?

Od mladosti sam privučila,
kopje v rukah pronosila,
i najtverđe znam oblomit,
vsred karike vazdar zgodit.

Deli Bara &c.,

znaš li strilom baratati,
luk do vuha natezati?

Zna povidat ta moja desnica,
vsakom luku jes meštrica,
oh, kulike zgodih ptice
ter izmezgih njim glavice.

Deli Bara &c.,

⁶⁸ &c - kratica za lat. *et caetera* (i tako dalje)

kad bi sama v lozi bila,
bi l' se druga prestrašila?
Ni junaka mat rodila
s čija straha bih obledila,
naj me kuša ki dvojbu ima,
deli Bara straha nima.
Deli Bara &c.,
je l' si kada z junakom borila,
na mejdanu zadobila?
Več neg z jednim se ja povadih,
kot žabicu med noge stavih,
kad se čversti pak namiril,
je nad manom verlo spinil.
Deli Bara, si hvale vridna,
med ženami kot krajl dična,
vsak te ljubi ki te vidi,
deli Bara, Bog te živi.

[84] PARIDEŠ MUDRO ČINI SPOZNAVANJE

Anhišeš⁶⁹: Parideš⁷⁰ preslavni, vnoga tvoja mudrost,
po vsem svitu znana i gospočka vridnost,
ufam se da neče potamnit pravicu,
hčer zakratit svoju meni zaručnicu.

Leto dan služiti bi mi odlučeno,
obveršivši verno vživat dopušćeno;
termin je izminul, služba iskazana,
veže ljubü dragu na to vera dana.

Hipomene⁷¹ slavna ovo t' je nazoči,
deh, ljublena, prosim, rič moju svidočü,
je l' pregrüših kada v dužnoj pokornosti,
al dostojno skazah od serca dragosti?

Hipomene: Oh, Anhišeš, dobro se spominam
vere dane, koju potvrđivam;
ne izlažem ništar službi tvojoj,
u vsem znal si vgodit misli mojoj.

Šilvijuš: Parideš prezmožni, tvojoj razumnosti
klajnjam se ponizno proseč, oh, milosti,
da mi ljubü ne zabraniš,
vernu službu ne pošališ,
koju iskazah.

Celo leto verših pokorno dvoreči,
čisto i pravdeno hčer tvoju ljubeči,
na to imam svidočenje,
ovi persten na zlamenje
ljube stalnosti.

Ufam se da neče persten progovorit,
drugom nego meni milošću privolit;
sama povij, duša draga,
je l' milovah telo, blaga
rad tvoje volje.

Hipomene: Vazdar sam te od serca ljubila,
službi tvojoj zahvalnost željila;

⁶⁹ *Anhišeš* - Anhiz, dardanski kralj, s Afroditom imao sina Eneju

⁷⁰ *Parideš* - Paris, sin trojanskoga kralja Prijama, uzročnik trojanskog rata jer je ugrabio lijepu Helenu (kod Frankopana također i Paris)

⁷¹ *Hipomene* - Hipomen, krasni mladić koji je u utrci pobijedio Atlantu; bogovi su ih oboje pretvorili u šumske životinje

kad ti persten, Šilvijuš⁷², darovah,
pravu ljubav onda z njim aldovah.
Težeuš⁷³: Parideš slavni, teb' se klanjam,
mudrosti tvojoj prijavljam,
prosim, i mene raštimaš,
pravične zroke ne zatiraj,
koje ti imam svidočiti,
jedinu hčerku dobiti.
Leto dan služih dostojno
divi predragoj povojlno,
serce u rukah noseći,
dragosti zaklad moleći;
nato se ona smiljila,
oh, kušac dragi zdilila.
Deh, more l' biti kaj vridnijega,
zaveza ljube tverdega
nego serčeno objeti,
kušac podat i prijeti;
nemoj, dušica, tajati,
moje življenje skončati.
Hipomene: Oh, Težeuš, prava radost moja,
Hipomene veruj da je tvoja;
zato serce želječ te ljubiti
htilo s kušcom vernost svidočiti.
Parideš: Hipomene, veruj, s tobom prigođenje
vsakoj mudroj glavi daje promišljenje;
vimdar kak je pravo, hoću znat razlučit,
tebe, drago dite, jednomu prisudit.
Hipomene: Serce moje v oblast tvoju dajem,
zapovidi pokorno podlažem,
znam da jesam va tom zaludila
ter zaveze vsim trim privoljila.
Parideš: Hrabreni Anhišeš, moram valovati
da zrok imaš jaki hčer potribovati;
al kad roditelu ljubav je neznana,
tako nima kripost hčere vera dana.
Šilvijuš ljubleni, perstena zlamenje
ni tak stanovito ljube zadoblenje,
ar se rad prijazni po večkrat dariva,
neg prisežni persten ta sam zaveziva.
Težeuš razumni, ti si znal pogodit,
stanoviti zaklad ljubavi zadobit,
ar kad dobrovojlno neg jednoč kušnjena
je divojka prava, ta je zadobljena.

⁷² *Šilvijuš* - jedan od triju Penelopinih prosaca

⁷³ *Težeuš* - Tezej, starogrčki junak, ubio Minotaura na Kreti

Ni moč kušac nigdar več nazad uzeti
nit za ljubu drugi poštnu prijeti,
Šilvijuš, Anhišeš, najte zamiriti,
koga je kušnula, toga mora biti.

[85] FRATRI PUT[N]ICI

Dva fratra su zgudi stala
ter skupa potovala
čez krajnsku deželju;
prišli su v goru stermu
drevovat v jednu kerčmu,
majuč le tu želju.

Tam bila kerčmarica,
jederna ka ena sernica,
bela ino rumena;
al pater takur joj pravi:
"Oh, ljuba, ti me ozdravi,
natur si rojena.

Terbuh mi hudo rošta,
nič mi ne bu zadosta,
kar ruka tva ljubezna;
jest⁷⁴ čem ti tringelt dati,
vse grihe odvezati,
le ne budi jezna."

Al pravi kerčmarica:
"Jest sam dobrodelnica
bolnim pomoč dati;
nocuj hčem tiho priti
terbuh vam namastiti,
dobrù če vam djati."

Takur se domenili,
jen drugom obljubili
vračstvu ino tringelt;
po noči skup se stali,
bolnoga namazali,
praveči: še jen fert.

Le tur je kozal slišal,
v postelji zubmi škripal
praveč: "Haj jù, haj jù;
serce molčno trepeče,
vračstvu takur topleče
naj tudi meni bù."

Pa se je hitro skočil,
vrata tverdno zatvoril
praveč: "Haj jù, haj jù;

⁷⁴ *jest* - ja

per moji duši⁷⁵, vun ne zideš
dok kuli k men ne prideš,
kar patru le takù."
Ni moglo inač biti,
morala kozlu priti,
tudi ga vračiti;
dostar je poslovala,
vsu noč bolne mazala
za tringelt dobiti.

⁷⁵ *per moji duši* - na moju dušu, doista

[86]
**OČIJU SERDITIM MOJLBA
DA SE UKROTE**

Drage oči, prosim, rec'te kaj vam prudi
da nemilost vaša na smert me odsudi;
vim ne prosim vnoge službi zahvalnosti,
jedno neg magnutje prave ljubeznosti.
Dične jeste zvizde. Zač jur tak čemerne
komete postaste, oh, sercu čemerne
da namesto dobra, draga smilovanja
dajete zlamenje tužna izkončanja?
Imate u sebi sunčenu spodobnost,
vse stvorenje živit narojenu kripost;
ni l' dičnije sijuč dat radost, veselje
neg, hudobno merčeč, tugu i terplenje?
Deh, povijte, drage, našto vam škurine,
s koje neg izhode strašne bliskavine?
Je l' želite mene s triskom iskončati,
tužno moje serce v drobni prah zažgati?
Ali, ljubeznive, prosim, kaj vam prudi
da nemilost vaša na smert me odsudi?
Jedno neg magnutje prave ljubeznosti
vernoj službi mojoj bit če jur zadosti.

[87] GOVORIT PREPOVIDA KUPIDO

Rad bih, Fili⁷⁶ draga, s tobom progovoril,
serca moga ranu otajnu otvoril,
al Kupido⁷⁷ zmožni, ta mi prepovida,
pod zgublenje glave mučat zapovida.
Ah, tiranuš jedni, prepovid nemila,
more l' bit na svitu krivičnija sila
neg da ni slobodno splakat žalostnomu
niti ranu svoju vračit betežnomu?
Al kad meni tužnom je tako odlučeno,
muke ni terplenje stužit dopušćeno,
ada jezik moči ni smit prekeršiti,
neg vi, oči moje, znajte govoriti.

⁷⁶ *Fili* - jedno od konvencionalnih imena u talijanskom pjesništvu XVII. st. (isp. *Kloriš* u pj. 11, 13, 31, 38, 63, 68, 69, 70, 97, 98, 102, 103, 109, *Lidija* u pj. 49, *Lila* u pj. 51 i 52, *Čintija* u pj. 53)

⁷⁷ *Kupido* - starorimski bog ljubavi (grč. Amor)

[88] FILI NEMILNA

Kamo, Fili⁷⁸, je t' mišljenje?
Vim znaš, draga, serca kripost,
da neg tvoja biva vridnost
njemu konac i življenje.
Zač ne morem jur dostati
u vernosti moje službe,
u dragosti tvoje družbe
smert al žitak kad spoznati?
Vekše najt je smilovanje
pri tolvaju, razbojniku,
premda mučit štima diku,
konči jednuč da skončanje.
Ti pak serce vsevdil raniš,
jer ga naprav ne skončuješ
nit zavsima oživuješ,
neg kot tinju vnemar staviš⁷⁹.

⁷⁸ *Fili* - jedno od konvencionalnih imena u talijanskom pjesništvu XVII. st. (isp. *Kloriš* u pj. 11, 13, 31, 38, 63, 68, 69, 70, 97, 98, 102, 103, 109, *Lidija* u pj. 49, *Lila* u pj. 51 i 52, *Čintija* u pj. 53)

⁷⁹ *vnemar staviti* - zanemariti

[89] TITULUŠA NIMA, IME VIMDAR IMA

Fili⁸⁰ ⁸¹ draga, veruj, nezgovornu žalost
Rad tebe začutih, u sercu čemernost,
Ar ni moči telu nikakor terpiti,
Neg i duša mora nevojlnu tužiti.
Kada god pomislim na prošastno vrime,
Onda suze ronim, svoje zabim ime,
Prokleta bi vura ka te odsudila,
Ah, terplenje takvo jedno navalila.
Nimajuč uzroka prom tvojoj vridnosti,
Zbučit je hotila svicke hudobnosti,
Engedujuč rada nazlobu, čemeru,
Ranit serce tvoje, skazat vsu neveru.
Je li to moguče, svita Stvoritelju,
Nepravica takva tlači tvoju zemlju?
Još li češ preterpit čalarnom narodu
Kot lakomu vuku nad ovcami škodu?
Al morebit zato grihe pregleđivaš,
Tujinu nazlobit tako prepuščivaš,
Tvojom da pak z močjom pravične desnice
Angela odlučiš požalit krivice?
Raduj, ada, Fili, dojt hoče vrime,
Jedino živuči stresti tužno brime,
Naj bu vse prošastno zasad pozabljeno,
Ar ime, poštenje dično je dobljeno.

⁸⁰ Akrostih: FRANKOPAN ZERJNJ KATTARJNA. Svojoj je sestri pjesnik, dakle, posvetio ovu pjesmu, u kojoj već pretežu tužni zvuci.

⁸¹ *Fili* - jedno od konvencionalnih imena u talijanskom pjesništvu XVII. st. (isp. *Kloriš* u pj. 11, 13, 31, 38, 63, 68, 69, 70, 97, 98, 102, 103, 109, *Lidija* u pj. 49, *Lila* u pj. 51 i 52, *Čintija* u pj. 53)

[90] KUPIDO SERCA IZVIŽBA

Rad bih ništo obznaniti,
al se bojim ku neveru;
nego, draga, daj mi veru
da me nečeš ovaditi.
Znaj, Kupido⁸² je med vami
ter ga nigdor ne poznaje,
kinče svoje razprodaje
koti kramar med ženami.
Drugo ime na se vazel
boječ svita hudobnosti,
još rad vekše segurnosti
pri lipoti stan je zavjel.
U slobodi tak raduje
poslušajuč zdihavanja,
dragih sercev zazivanja,
vim se nikom ne javluje.
Ni za drugo ta šegavost
da se neče dat spoznati,
neg da želi razabrati
sercev vaših tverdokornost.
Ar su vnoge došle tužbe
da od vaše nemilosti
ni moč ufat ljubeznosti,
ne prudeči mojlbje, službe.
Zato, draga, sad razluči
smilovanje prošnji mojoj,
žal če biti lipost' tvojoj
ak mi serce na te tuži.

⁸² *Kupido* - starorimski bog ljubavi (grč. Amor)

[91] MISAL UKANJUJE

Nigda kad zapazi jarebica plaha
jastreba hudobna oberh glave litat,
ne zna kaj začeti od velika straha,
neg se med travicom šetuje zakrivat.
Ali nut, nesrična, kak se zaman trudi,
želež vujti ptiču, na pogibel ide;
ne videč rizika, u prugla zabludi,
marljivomu lovcu tužna na del pride.
Tako ravno človik štima se zakriti
čalarnoj nesriči, ka ga nastoruje:
gdi najmanje misli sprotivnost dobiti,
tu ga neprijatejl s prevarom skončuje.

[92]
**TERPEČE NIŠTAR
NI NA S[V]ITU**

Oh, nestalnost ova svita!
Kaj su orsagi, kaj kraljestva,
dragi kinči, kaj bogat[stva],
kaj su dike, kaj vridnosti,
kaj veselje, kaj zmožnosti?
Vse je listor tinja cvita,
oh, nestalnost ova svita!
Oh, nestalnost ova svita!
Kaj su lipih oči svitlost,
draga lišca, vust ljubeznost,
kaj dostojno zaljubljenje,
kaj razumno govorenje?
Vse je listor tinja cvita,
oh, nestalnost ova svita!
Oh, nestalnost ova svita!
Kaj su dragi roditelji,
kaj rodbina, prijatelji,
kaj dvorani, vnoge sluge,
štimajuč si verne druge?
Vse je listor tinja cvita,
oh, nestalnost ova svita!

[93] KLETVA PROT LJUBI KA SFALJIVA

Z dopuščenjem, drage žene, haj fa là larariron fà,
drage žene, z dopuščenjem naj smim protužiti,
nemilnoj ljubi mojoj naplatu vratiti.
Vnogi dan se rad nje trudih, haj &c.⁸³, u pravoj vernosti,
običuč ona meni od serca dragosti.
Na te riči tverdno ufah, haj &c., zahvalnost dobiti,
nje lipo, drago lišce dostojno užiti.
Bi došlo jednoč vrime, haj &c., na samom zastati
ter ljubav obečanu pravično spoznati.
S čim bolje prosih, molih, haj &c., milošću ljubljenu,
vim drugo ne obderžah neg veru faljenu.
Tak li momu zdihavanju, haj &c., neverna raduješ,
od serca zazivanju čemerno smiluješ?
Al te zato neču kleti, haj &c., prem zrok imijuči,
neg proščenje vazeti, navik t' ostavljuči.
Medtim ču milo prosit, haj &c., od neba pomoči,
da b' ti se prigodilo za spolom tri noči,
kad godre htila budeš, haj &c., u večer zaspati,
ob pervom oka žmanju u postejl posrati.
Kuliko je zvizd na nebu, haj &c., ke ni moč zbrojiti,
tuliko prez počinka znaj percev skrojiti.
Ništar manje neg drobnoga, haj &c., je peska u moru,
tak gusto se zbudila pak stala u zoru.
Kaj god su ciganice, haj &c., lažev osnovale,
tulike da b' te buhe čez noč zbantovale.
Po životu kaj dlak imaš, haj &c., ke t' nisu osidile,
tuliko da b' ti vuši iz glave skipile.
Kuliko ima nitcev, haj &c., tvoja rubačica,
da b' spuzila iz vsake zadružna stinica.
Nesriču ne želim ti, haj &c., ka bi ti škodila,
neg samo prošnja moja da b' se prigodila.
Onak mi serce bude, haj &c., s tebe naplačeno,
himbenoj šegavosti s trijumfom vračeno.
Vam dajem, žene drage, haj &c., pravično suditi,
verh ljube pomajnkanja je l' vridno stužiti!

⁸³ &c - kratica za lat. *et caetera* (i tako dalje)

[94] DVOJŽLIVOST U LJUBAVI

Oh, razmirje strašno čutim
prik ufanja v telu momu,
rad bih pomoč nevojnemu,
al si glave zaman trudim.

Jedno lišce prevarljivo,
to mi serce tužno rani,
zavsim zdvojit pako brani
govorenje prijažljivo.

Ne znam komu verovati,
misal kriči: ufaj, ufaj,
serce pako: puščaj, puščaj,
med tim dvojem razabrati.

Oh, razmirje strašno čutim,
neg, Kupido, ti razluči:
puščat, ufat: deh, odluči,
ja prez tebe ne odsudim.

Med žerjavkom pravo bivam
ufajuči i boječi,
pomaganje vdil kričeči,
pomoč vimdar ne dobivam.

Neg mi serce tužno rani
jedno krivo pogledanje,
ljubeznivo nasmijanje
pak z ufanjem drago hrani.

Ne znam kako razlučiti,
misal veli: veruj, veruj,
serce pako: stezuj, stezuj,
med tim dvojem odlučiti.

Neg Kupida ču prositi,
ki me more, zna svitovat,
je l' stezivat, je l' verovat,
če mi hasnit al škoditi.

[95]
**KUPIDA SLIPA MALAJU,
AL KRIVIČNO**

Kriva, nepravdena je misal onoga
ki povida, Fili⁸⁴, Kupida⁸⁵ slipoga,
ar je lahko spoznat vse njegve zmožnosti
u očiju tvojih ljublenoj svitlosti.
Dobro zna svidočit tužno serce moje
kaj su svitli traki, oh, vridnosti tvoje,
kada god s pogledom lipo ga miluješ,
tad s čemernom strilom strašno vurazuješ.
Ada prez viđenja Kupido ne biva,
neg, bistro gledeči, serca izranjiva,
najmre oči tvoje ki pravo raštima,
najti će da va njih stolno mesto⁸⁶ ima.

⁸⁴ *Fili* - jedno od konvencionalnih imena u talijanskom pjesništvu XVII. st. (isp. *Kloriš* u pj. 11, 13, 31, 38, 63, 68, 69, 70, 97, 98, 102, 103, 109, *Lidija* u pj. 49, *Lila* u pj. 51 i 52, *Čintija* u pj. 53)

⁸⁵ *Kupido* - starorimski bog ljubavi (grč. Amor)

⁸⁶ *stolno mesto* - prijestonica

[96] NAŠVE PROCIMBA

Našva draga, našva dična,
oh, prilika vazdar srična,
nimam, veruj, vekšu radost
neg razmišljat tvoju dragost.

Premda sama izgizdivaš,
zlatom, srebrom prosvitivaš,
još ti kinče pridodala
ruka lipa ka t' vezala.

Nisu moje, znam, vridnosti
moč zaslužiti te milosti,
al se sunce s tim poznaje
da jednako svitlost daje.

Zato sebe ne procinjam,
diku tvoju neg zazivljam:
ti me včini vridnom biti
kinča takva pronositi.

Našva draga, našva dična,
oh, prilika vazdar srična,
polag serca se nastani,
z ufanjem ga, prosim, hrani.

[97]
**FILENUŠA SMERT OD
KLORI NEMILNE**

Nu serce, nu misal, kaj prudi življenje
kad drugo ni ufat neg strašno terplenje?
Jedino ufanje človika zderživa,
kak ono prestane, i žitak skončiva.
Vidiš, vernoj službi kakve zahvalnosti
od nemilne Klori⁸⁷ imaš ljubeznosti;
s čim več suze točiš, roniš zdihavanja,
s tim su nje tverdnosti vekša radovanja.
Još li ne spoznavaš da ti ni sujeno
na 'vom svitu užit dobro odlučeno;
nu serce, nu misal, kaj prudi življenje
kad drugo ni ufat neg strašno terplenje?
Ovak je Filenuš sam sobom protužil,
ljubav izdvojeći, na smert se odsudil;
s čemernim handžarom prom sercu vudira:
zbogom ostaj, Klori, sluga tvoj umira.
Tverda Klori nato ravno bi dospila,
tužno javčuč, plačuč, mertvoga ljubila;
al jur več ne prudi serca smilovanje,
okorne tverdnosti kasno umehčanje.

⁸⁷ *Kloriš* - Kloris, u starogrčkoj mitologiji božica cvijeća (odgovara Flori u starih Rimljana); često ime u pjesništvu (isp. *Fili* u pj. br. 15, 75, 76, 78, 82, 87, 88, 89, 95, 100, 103 i 104, *Lidija* u pj. 49, *Lila* u pj. 51 i 52, *Čintija* u pj. 53)

[98] KLORI ŽALOVANJE

Oh, Filenuš, ja te skončah,
z okornostjom to prepuščah;
ojme, jadna, kaj učinih,
mojlbi tvojoj zač ne smilih?
Zakaj sam se kad rodila,
prez uzroka pogubila
ki me čisto, verno ljubil,
s poniznostjom stalno služil?
Oh, Filenuš, dragost moja,
Klori⁸⁸, veruj, bila je tvoja,
neg od sriče ne b' stvoreno,
skup radovat odsujeno.
Bude duša, oh, nesrična,
tebi truha vikovična,
kriči moji, suz ronjenja,
bilig tvoga preminjenja.
Budu moja zdihavanja,
draga ki[n]ča žalovanja,
a černina, tugi dana,
farba moja izibrana.
Zbogom, zbogom, vse radosti,
več ne želim nasladnosti;
odsad moje bu življenje
kriči, plači i tuženje!

⁸⁸ *Kloriš* - Kloris, u starogrčkoj mitologiji božica cvijeća (odgovara Flori u starih Rimljana); često ime u pjesništvu (isp. *Fili* u pj. br. 15, 75, 76, 78, 82, 87, 88, 89, 95, 100, 103 i 104, *Lidija* u pj. 49, *Lila* u pj. 51 i 52, *Čintija* u pj. 53)

[99]
**OPOMINANJE ŽENAM
NA MILOST**

Sad se vuč'te, lipe žene,
veri sfalit obečanoj,
bud vam pelda tužne mene
vernoj službi nezahvalnoj.

Ar lipota prez milosti
drago serce jadno truje,
a prez reda okornosti
izdvojeno iskončuje.

Ovo tužna mora[h] spoznat,
al je kasno žalovanje,
jur nesričnoj ni mi ufat
z dragim mojim radovanje.

Nezgovorna žalost biva,
drage žene, bar verujte,
z okornostjom ka zgubiva
ljuba svoga; deh, milujte!

Ni l' vam bolje v ljubeznosti
ki vas služi milovati
neg v prokležoj nemilosti,
oh, prez draga tugovati?

Od nature je nam dano
dragih prošnjam sustezivat,
al je sercu vimdar znano
kak nam teško zakrativat.

[100]

KITICI DAROVANOJ HVALA

Blagoslovna budi, ljublena ručica,
odkud sad izajde tak dična kitica;
tebe, drago cvitje, k sercu pritiskujem,
na spominak ruke ponizno celujem.
Roža zlamenuje lišca tvoga lipost,
violica škura černih oči svitlost,
naglic z rumeninom, oh, vustnicev dičnost,
dragoljub s čistočom vsega tela vridnost.
Ne znam, Fili⁸⁹ draga, dostojno zgovorit,
zavez moje službe prom daru spodobit;
jezik zanimiva verh takve milosti,
serce moč zgubiva od vnoge radosti.
Misto govorenja bud mi zaprimljeno,
priprost cvit darovat, prosim, dopuščeno;
ovo, Fili draga, ditelinu zručam,
kaj god zlamenuje, navik preporučam.

⁸⁹ *Fili* - jedno od konvencionalnih imena u talijanskom pjesništvu XVII. st. (isp. *Kloriš* u pj. 11, 13, 31, 38, 63, 68, 69, 70, 97, 98, 102, 103, 109, *Lidija* u pj. 49, *Lila* u pj. 51 i 52, *Čintija* u pj. 53)

[101] ZDAHNUTJE ZADERŽANO

Vi mučeča zazivanja,
zadržana zdihavanja,
strašni potres nagražate,
ojme sercu pripravljate.
Nakaj tajat moju žalost,
nakaj skrivat jadnu zdvojnost?
Vim je spoznat z mojih oči
da se vnoga suza stoči.
Silu vašu, deh, ganite,
na jezera izajdite;
drugač sercu ni življenje
nit mu ufat kad veselje.

[102] ZA OSTAJENJE MOJLBA

Zakaj, drago serce, tak naglo šetuješ,
ka si moga serca kinč, žitak, veselje,
z odšastkom tak naglim zakaj me skončuješ?
Vim znaš da prez tebe ni mi ufat življenje.
Stani, sunce drago, il konči segurnost
skora zavernutja naj mi rič obeča;
ar i luč nebeska od mrakov škurinost
zna protirat vreda kad se k nam povrača.
Zato, Klori⁹⁰ draga, imaj smilovanje
vreda zopet dojt, radost ponoviti:
ar v tamnosti bude moje prebivanje
dok ne vidim tvoje sunce prosvitati.

⁹⁰ *Kloriš* - Kloris, u starogrčkoj mitologiji božica cvijeća (odgovara Flori u starih Rimljana); često ime u pjesništvu (isp. *Fili* u pj. br. 15, 75, 76, 78, 82, 87, 88, 89, 95, 100, 103 i 104, *Lidija* u pj. 49, *Lila* u pj. 51 i 52, *Čintija* u pj. 53)

[103]

B. D.

Bar⁹¹ veselo serce tuži
Ar nebeskoj vili služi,
Radi koje ljubeznosti
Biva dično u žalosti.
Angejskomu, oh, stvorenju
Raduj serce u terplenju,
Akprem milost ni dobiti,
Dostojno je vernom biti.
Rajše nego pomajnkanje
Alduj žitka iskončanje;
Stalnost krunu zadobiva,
Kaplja kamen umehčiva.
Oh, preslavna draga Fili⁹²,
Veruj serce da te slidi,
Još u grobu bit će tvoje,
Tako tvoje bilo moje.
Bar mu sriča naj ne rabi,
bator navik z njega zabi,
ranu skrovnu ak protuži,
ar ki terpi, verno služi.

⁹¹ Akrostih: BARBARA DRASKOVJI. Zrinskima i Frankopanima nisu Draškovići bili protivnici (poput Erdödijs), nego suparnici. Ipak, mladi je Fran Krsto pokazao sklonost prema jednoj "vili" iz te loze.

⁹² *Fili* - jedno od konvencionalnih imena u talijanskom pjesništvu XVII. st. (isp. *Kloriš* u pj. 11, 13, 31, 38, 63, 68, 69, 70, 97, 98, 102, 103, 109, *Lidija* u pj. 49, *Lila* u pj. 51 i 52, *Čintija* u pj. 53)

[104] BOJEŽLIV U LJUBAVI

Fili⁹³ draga, ti me pitaš
s koga zroka tak zdihavam,
kaj u sebi razmišljam.
Oh, prevnogo zapovidaš!
Ar boječi ne znam zreči
kaj me boli, zač se tužim;
neg ti, serce, povij prece
je l' me ljubi kojoj služim.
Fili draga, želiš znati
zač tak guste suze ronim,
žalost moju ne zgovorim.
Ne smim, ne znam povidati!
A z mučanjem ter ufanjem
milost vimdar ne dobujem,
neg, služeči i terpeči,
ovak tužno iskončujem.
Da ti povim, potribuješ,
zač zdvojeno tak odlučih,
serce na smert jur odsudih.
Fili, zač se ne smiluješ?
Tverdnost tvoja, žalost moja
zdvojit čini vdil terpeči,
a smilenje bu življenje,
uzrok smerti ne znam zreči.

⁹³ *Fili* - jedno od konvencionalnih imena u talijanskom pjesništvu XVII. st. (isp. *Kloriš* u pj. 11, 13, 31, 38, 63, 68, 69, 70, 97, 98, 102, 103, 109, *Lidija* u pj. 49, *Lila* u pj. 51 i 52, *Čintija* u pj. 53)

[105] SERCE IZ VUZE KUPIDA UTEKLO

Veselje, veselje, lanci su preterti,
davnoga sužanstva lokoti odperti;
Kupido⁹⁴ nemilni, na truc ti radujem,
u vuzi nevojlnoj jur već ne tugujem.

Veselje, veselje!

Jur serce ni v uzi, Kupida ne služi,
na truc mu raduje, nit već ne tuguje
u njegovoj zmožnosti, neg puno radosti
sprovaja življenje!

Plamen ki me pervo strašno iskončival,
jad, čemer i nazlob dan i noč strošival,
nimajuč od tebe jedne zahvalnosti,
sad se je preverglo v slobodne radosti.

Veselje, veselje!

Zmožnosti bar svoje, Kupido, ne trudi,
ar serce jur moje odsad već ne ljubi
okorne liposti, himbene dragosti,
neg čisto življenje.

Veselje, veselje, ni već zdihavanje,
jadnoga Kupida pomoč zazivanje;
ptica dovabljena, kad vujde, popiva,
tako prosto serce v slobodi uživa.

Veselje, veselje!

V kerletki ka biva ljublena ptičica,
kad vujde, popiva: tak moja dušica
prez jarma ljubavi, nimajuč zabavi,
sprovaja življenje.

Bar veruj, Kupido, jur ništar ne prudi,
ki jednoč te skušal, drugoč ne zabludi;
obečanju tvomu već ne dajem veru,
jer vsedil izpoznah hudobnu neveru.

Veselje, veselje!

Kupido, proščenje serce ti poruča,
sužanstva terplenje vsim dragim izruča,
na truc ti raduje, v slobodi strošuje
nasladno življenje.

⁹⁴ *Kupido* - starorimski bog ljubavi (grč. Amor)

[106] HOP HAJ DA: KAMO LJUBA, TAMO JA

Dobre volje hod'mo biti,
ljubu dragu pozdraviti;
vsak nas reci: hop haj da,
kamo ljuba, tamo ja!
Ki kaj želi, naj zgovori,
misal skrovnu naj otvori;
vsak nas reci &c.⁹⁵
Ja joj želim verno služiti,
desnu ruku drago ljubiti;
vsak nas reci &c.
Ja pak serce valovati,
milo lišce celovati;
vsak nas reci &c.
Meni bude dost pomoči
jedan pogled dragih oči;
vsak nas reci &c.
Meni pako bu življenje,
oh, na samom govorenje;
vsak nas reci &c.
Htil bih kontent s tim radovat,
vusta k vustam pritiskovat;
vsak nas reci &c.
Blago njemu ki dobiva
v naručaju da počiva;
vsak nas reci &c.
Drago gerlit, v nadra sigat
čini kervcu vred zažigat;
vsak nas reci &c.
Žive klade rasklenjivat
čini život narastivat;
vsak nas reci &c.
Al ujedno vsi želimo
da konfine razdelimo;
vsak nas reci &c.
Sričan junak koji ljubi
ter povojlno dragoj služi,
vsak nas reci &c.
Blago njemu ki dospiva

⁹⁵ &c - kratica za lat. *et caetera* (i tako dalje)

kad ljubovca pozaspiva;
vsak nas reci &c.
Neka bude bar nebore
ki ju ima ter ne more;
vsak nas reci &c.
Komu ne bu odsujeno
ljubu ljubiti dopušćeno,
naj prekine ž njom slamicu
pak oberne vred guzicu.
Hod'mo drugo sad misliti,
pehar vina izroniti,
jeda srića dobra dojde
il nam ljubav z glave projde.

[107] MUČEČA LJUBAV

U mučanju tverdnom je zaljubljen živil
milost, najam, dragost prositi želeči
od vile predrage, vim se ni podstupil,
neg z vustmi je mučal srcem govoreči.
Z gustim zdihavanjem plamen svoj skažival
čudeč, razmišlajuč u njem izgoriti,
prem ne prosil milost, milost je ufival,
z mučečim jezikom htil to izprositi.
Štimal je nevojlNIK z mučanjem bit sričan,
al goruči plamen nastal objačati,
da ni mogal dalje prebolit nesričan,
neg kot verna fenikš moral izažgati.
Tako služeč, mučeč, oh, prez smilovanja,
u ljubavi stalan volil preterpiti;
zamiru je štimal pomoč zazivanja,
ne hteč reči: vmiram, moral je umriti.

[108] KUPIDO NI DRUGO NEG LIPOST

Vnogo let si glavu trudih
i po svitu sim tam bludih,
gdi Kupida⁹⁶ bi moč najti,
če li kada med nas zajti.
Njega iščuč, skušah dosti,
oh, terpenja i žalosti!
Kad htih skoro izdvojiti,
je mi misal govoriti:
Kaj je dite tak povojlno
nego telo, oh, dostojno,
ono drago rad liposti,
ovo lipo rad dragosti?
Kaj su strile perenite
neg dve oči ognjenite?
Kaj su prugla prevarljiva
neg vustnica ljubezniva?
Kaj pak lanci tako vridni
nego lasi lipi, dični,
a serdašce u plamenu
slova draga u vrimenu?
Kaj su krila razgernjena
neg zdahnutja zaljublena?
Ona berza u litanju,
ova kasna u zajmanju.
Tada pravo ja razabrah,
istinitu misal spoznah
da Kupido želni biva
kadi lipost procvativa.
Zato znajte, serca draga,
da ni kinča niti blaga
prom liposti spodobiti
kad Kupido tu zna biti.

⁹⁶ *Kupido* - starorimski bog ljubavi (grč. Amor)

[109]
**NEVERNA AK JE JEDNA,
BIT ĆE DRUGA VERNA**

Oh, srića nestalna, žalostno sujenje,
zakaj tužnom sercu ponavljaš terplenje?
Ta li je zahvalnost službi obećana,
ta li je nasladnost u ljubavi dana?
Koju čisto ljubih, sad me odurava;
kojoj verno služih, već me ne spoznava;
listor jedan pogled ni moć zadobiti,
kamo dragu slovu ufat razumiti.
Oh, nestalna srića, na kaj me odsudi,
služba, mojiba, kletva ništar već ne prudi;
ču li od neverne vse muke podjeti
ali izdvojeno jadnu smert prijeti?
Ne, ne, serce moje, na to ne pomisli,
druge, prosim, najdi koristnije misli;
ne majnka na svitu lišca ljubezniva,
od nemilne Klori⁹⁷ bolje prijazljiva.
Želju tvoju drugoj okreni liposti,
veruj, dobit hoćeš povojlne radosti;
ki pod jednom zvizdom sriću pogubiva,
ta pod drugom zopet vekšu zadobiva.
Još i samo sunce takvu peldu daje,
ko na jednom mestu dugo ne ostaje;
tulikaj miseca premimba svidoči
da svitit i merčat jednako ni moči.
Ne, ne, serce moje, nimaj izdvojiti,
češ pri drugih, veruj, milost izmoliti;
ni vse jedna vura, vse jedno stvorenje:
nigdi nezahvalnost, nigdi pak smilenje.

⁹⁷ *Kloriš* - Kloris, u starogrčkoj mitologiji božica cvijeća (odgovara Flori u starih Rimljana); često ime u pjesništvu (isp. *Fili* u pj. br. 15, 75, 76, 78, 82, 87, 88, 89, 95, 100, 103 i 104, *Lidija* u pj. 49, *Lila* u pj. 51 i 52, *Čintija* u pj. 53)

DIJAČKE JUNAČKE

[1] NAPOJNICE PRI STOLU

[1]

Nek vam projde misal nujna,
toči čašu vina rujna,
da se serce razveseli,
dobra volja k nam priseli.
Što težaci prideluju,
naj ležaci nasladuju.
Vitezovi, da ste zdravi,
verla sriča vami rabi,
haj, pri stolu gospockomu,
na mejdanu junačkomu;
muzovire Bog ubio,
a pravične počastnio!

[2]

Desna ruka kopje lomi,
dobra volja serce goni;
haj, hod'mo se veseliti,
pehar vina izroniti.
Mi dva vam dvim naklanjamo,
s napojnicom pozdravljamo.
Koji koga ljubi v bitju,
zagovori u nebitju,
a za herptom koji hudi,
kurva mati njemu budi.

[3]

Gerla naša bojl priprav'mo,
do tretoga ne ustav'mo,
naj zdravica obhajuje,
jedna drugu dostiguje;

a spominak da ne zgine
vse kerščanske pokrajine,
Bog je čuvaj i potverdi,
poganina pak zateri.

[2] POSKOČNICA

Da si zdrava, divojčica,
ka sad cvateš kot rožica.
Imaš lišca rumenita,
a vustnica nasladnita.
Igraju ti bisne oči,
tvoj vridnosti su svidoci.
Bila persa poskakuju,
vsako serce začaruju.
Blago majci ka te rodi,
tak ljubleni ka te stvori.
Oh, da b' mogal sričan biti,
tebe, duša, ogerliti;
što god morem, ne b' miloval,
tvomu telu bih aldoval.
Oh, da b' mi te neg objeti,
med kolena kad prijeti.
Smiluj mi se, dobro moje,
zaklopi me v krilo svoje.
Dojdi, duša, drago moje,
gdi mi bratcu tori stoje.
Hoćemo se poigrati
pak ledinu razorati
il pod črišnjom na travici
dno dosigat u vodici.
Al ti draže fatat pticu
ka miluje divojčicu?
K noj se stiska i primače,
dok god stuži, verlo spleče.
Pojde mlada govoriti,
na pozdravku zahvaliti:
Je l' od serca govorenje,
družbe moje poželenje?
Ar me majka naučila
da, kad koga je ljubila,
moral joj je vazdar stavit
s čim se ljubav zna utažit.
Ak mi veru češ zavdati,
kako majci dogajati,
pojt ču s tobom na travicu,
prija dneva fatat pticu.
Vred se bismo pogodili,
na mejdanu ogerlili;

tad jamicu prokopasmo
i ledinu razorasmo.

[3] ŠTO SE KADA NE ISKUJE, TO SE V HIPU PRIGOĐUJE

Biše v letu največja vročina,
kad ne biva rosa ni godina;
frižak junak, ki počivat neče,
uz vodicu polag loze šeče.
Tu zagleda lipotom gospoju,
ka pod hladom nasladno počiva,
prez obdulje u košuli spiva.
Pojde junak tiho približati,
nad lipotom u sercu zdihavat:
Aj, ne vidih za života moga
lipše telo kano sad ovoga.
Draga lišca, kak ste rumenita,
vi vustnica, milo nasladnita;
da b' mi znati glavu pogubiti,
ne b' uzmajnkal tada vas ljubiti.
Dobra sriča bi mu priskočila
da gospoja ni se sprobudila,
več opravi što bi namislio,
aj, povojlno život nahranio!
S tim se vrati junak na tragove⁹⁸,
z dobrom voljom dojde na dvorove.
Malo potom gospoja se skoči
ter otira svoje černe oči:
Oči moje, kako tverdno spaste,
friška hlada nasladno vživaste!
Verlo mi je ta sanjak dovolil,
po životu miljeno ugodil;
da bi znala tu radost skušiti,
noć i danak htela bih tu biti.
Blago njemu komu se zgoduje,
prez oblike košulju zdiguje!

⁹⁸ *na tragove* - natrag

[4]
**NOGE PRALA DIVOJKA PRI ZDENCU,
NAJDE SRIČU, DA PROŠČENJE VENCU**

Prija zore junak se skočio,
pojde šetat ka hladnom studencu.
Tu zagleda divojčicu mladu
koja pere do kolina noge
sama sobom glasno govoreći:
Našto si me, majka, porodila,
u životu frišku istvorila?
Oto projde jur petnajst godina
da me nitko nije obljudio.

Nato pojde junak besiditi:
Da si zdrava, lipotom divojka?
Tvoju tužbu bih od kraja čujo,
da si skerbna za mlada junaka.
Ja te jesam v sercu omilio;
zavdajem ti tu junačku viru
da, dok bude ka kotriga živa,
s tobom hoću virno drugovati,
čisto ljubiti tvoje milo lišce.

Nato biše mukom zamuknula,
al čez malo grohotom nasmije:
Ka te sriča simo namirila,
dragi braje, neznani junače?
Tvoje riči je l' od serca shode
il se z manom tako izgizduješ?
Da b' te mogla zaisto spoznati,
htila bih te dostojno ljubiti,
serce moje tvomu priložiti.

Vred za ruku junak ju ufati
ter ju k sebi milo pritisnujo;
skup se bihu lasno pogodili:
on joj dade serce od života,
ona njemu gdi stoji dobrota.

[5] OD VLAŠIČA JUNAKA

Jur mi sunce na zapadu biše,
putom ide Vlašič, dobar junak,
ter od ljube veselo popiva:
Da bi mi se moč zastati s tobom
pod jabukom, pod tankom košuljom,
bi ti, draga, verlo ugodio,
na milosti lipo zahvalio.

To začula gizdava divojka,
proma njemu vreda išetala:
Pomoz, Bože, neznana delija,
je l' ti život kako serce ljuto?
Bojno kopje je l' znaš oblomiti?
Kak na dugo mahom preskočiti?

Al govori Vlašič, dobar junak:
Vira t' moja, lipotom divojko,
vnoga jesam oblomio kopja,
s tebe dugo večkrat preskočio,
ni uzmanka u životu momu;
ki b' me z rujnim napojio vinom,
htil bih junak vreda ukazati
kak se skače, kak se kopje lomi.
Več te prosim, lipotom divojko,
daj dopustak s tobom družbovati,
što je Vlašič, znat češ testir dati.

[6]
**DIVOJKA KERČMARKA
ZNA VOLJIT JUNAKA**

Dva junaka skup se obljubihu,
viru davši, lipo pobratihu.
U bratinstvu pojdu drugovati,
na pazaru konje kupovati.
Al je sriča vreda namirila
na divojku ka je kerčmarila;
u liposti vridna biše ljube,
u dragosti te junačke službe.
Ter joj pojdu druga govoriti:
Bi l' se dala, divojko, ljubiti
za prijazan i spenzu junačku?
Nemoj skratit milost divojačku.
Nato mi se grohotom nasmije,
čašu vina gizdavo napije.
Jednomu je zdravicu napila,
a drugomu čašu naklonila:
Ni vas moči jednako ljubiti,
po vridnosti pravo ugoditi;
veče vami na izbor ostavljam,
tko je friži, tomu se ojavljam.
Pobratini kad to bihu čuli,
divojku su na stran utisnuli:
Vira t' naša, divojko ljublena,
vsaki nas je tverđi od kamena;
gdi se jedan uzda preskočiti,
tu i drugi neče pogerditi;
veče skušaj kak je koji čverstan,
po tom sudi tko je bolje verstan.

[7] NIGDA JEDNA ŽALOST POVEKŠIVA RADOST

Nujan junak dobra konja vodi,
milo tuži, grozne suze roni.
Zagleda ga lipotom gospoja
ter junaku pojde govoriti:
Što ti se je huda prigodilo?
Suze roniš, a zdihuješ milo.
Ah, gospojo, ne znam ti stužiti,
žalost moju naprav zgovoriti.
Dan godišče ja divojku ljubih,
po vridnosti što bih moguć služih;
ter kad ufah u mojoj vernosti
najam dobit, testir zahvalnosti,
al me ona ljuto prevarila
ter drugoga v sercu obljubila:
njemu persten i viru podade,
mene tužna nemilo prodade.
Vred gospoja side besiditi:
Nemoj, junak, u sercu zdvojiti,
ak ti jedna u viri sfalila,
je te druga milo obljubila.
Aj, junače, z Bogom te zaklinjam,
primi mene va milošću svoju,
aldujem ti čistu ljubav moju.
Ja ču s tobom virno drugovati,
srebra, blaga neče t' pomajnkati.
Nato junak serce zadobio
ter gospoju milo ogerlio:
Što ja zgubih mladu divojčicu,
koju deržah za zvizdu Danicu,
sad zadobih u tvojoj dragosti
žarko sunce od bolje vridnosti.
Oh, čestita majka ka te rodi,
lišce tvoje ljubeznivo stvori!
Ovo t' viru junačku zavdajem,
serce, telo navike predajem.
Va me nimaj, prosim te, dvojiti,
misli tvojoj znat ču ugoditi.
To govori, dragu pritiskuje,
na travicu tiho povaluje.

Što god bihu skupa zgovorili,
belodano jesu potverdili.

[8] SRIČA DAJE KAJ MISAL NE ZGAJE

Bisno jaše Horvačanin junak
priko polja viteškoga konja;
na junaku perje⁹⁹ risovina,
a na konju sprava pokovana.
Tu zasreti lipotom gospoju,
koja cvitje i rožice brala,
fiolice u nadra metala.
Al joj side junak govoriti:
Od Boga te dobra sriča najde,
a od mene milo pozdravljenje.
Je l' dopustak ruku celovati
ter u družbi cvitje pobirati?
Gospoja ga lipo pozdravila,
da odsede, drago ponudila,
sama sobom tiho govoreći:
Odkada se ja na svit porodih,
ne b' junaka ki b' mi omilio
kaono sada neznan Horvačanin.
Vred od konja junak odskočio
ter gospoju bilu ruku ljubi,
proma nebu milo izdihuje:
Ajme meni, što se sad prigodi,
od liposti sam se preminio,
od dragosti serce pogubio.
Još govori lipotom gospoja:
Kamo si se junak odputio,
nočevati gdi si naminio?
Ako t' drago konak učiniti,
oto su ti bili dvori moji;
rada ču te va nje upeljati,
vsu mogućnu službu iskazati.
Nato se je junak poklonio,
na milošći lipo zahvalio:
Nisam vridan, lipotom gospoju,
da ulizem u dvorove tvoje
i poklonim ljubeznosti moje.
Aj, odkud mi dobra sriča dojde
tebe vidit, tebi poslužiti,

⁹⁹ *perje* - perjanica, nakit za kacigu ili vojnički šešir

vse sam gotov za te učiniti.
Cvitje beruč, malo poštentahu,
a k večeru na dvor ušečahu.
Što su bila draga govorenja,
a za njimi bolja pripečenja,
lasno more vsaki upetiti
kak si znaju serca ugoditi.

POBOŽNE PJESME

1. NA SVITU NIŠTAR NI TERPEČE

Ki pravo razmisli
svita nasladnosti,
prom njima promisli
hude čalarnosti:
lasno če spoznati da svit tak prohaja
kot voda tekuča ka pinu povaja;
što god ima v sebi, vse je premineče,
kot vitar il magla neg mal čas terpeče.

2. OHOLA SPONEŠAST

Nut kako prestrašno bi z neba oboren
Lucifer koji se prom Bogu sponesal,
ludo štimajuči da b' vsemu kraljeval,
u glubinu pakla vik vikom položen:
tak človik šetuje na svoje skončanje
prez reda hlipeči svicko povekšanje.

3. ŽIVLENJE ČLOVIČANSKO JE NESTANOVITO

Oh, Bože, čuda velika,
da nevoljan človik tako pohlipuje
svicko proštimanje i tela radosti
koje v sebi nima mira ni stalnosti;
ar, kot vitar listje, sim tam raspuhuje.
Nebog ne spoznaje rizično življenje,
kad najmanje misli, tad mu je zveršenje.

4. UFANJA ZEMAJLSKE LJUBAVI JESU NESTALNA

Aj, tverdno ja ufah da vile ljublenost
u nje lišcu je terpeča,
lilija i roža navik nahodeča;
al sada spoznajem, lipost i nasladnost
u človiku vred pogine,
ki čer smijal, danas plače, jutra zgine.

5. RAZMIŠLENJE ZEMAJLSKOGA STVORENJA PROMA NEBESKIM

Oh, moj Višnji u svitlosti,
kad na svitu ja nahodim
dela tak čudna tvoje zmožnosti,
aj, mislim u sebi i govorim:
kad je tak dično neg nebo ko pokriva,
kakvo more biti gdi sam Bog prebiva!

6. NEMARNOST ČLOVIČANSKA

Grišni človik neče mislit
da j' iz blata zemlje stvoren
i da mu je spet preminit
v drobne prahe, odkud rojen;
neg se listor posmihuje
pijuč, jiduč dobre volje,
premda vura približuje
njegve tuge i nevolje.
Aj, oberni misal dok ti vrime služi,
ar zlo živuč vsaki nemiloma tuži.

7. SVICKA LIPOST PROM NEBESKOJ NIČEMURNA

Lipa lišca mila dragost,
prema svih serca začaruje,
al kot čemer jadno truže;
misli, človik, da j' nestalnost.
Digni v nebo tvoje oči,
gdi su ufat vse pomoči.
Onde lipost je terpeča,
a na zemlji premineča.

8. OPOMINANJE NA DOBRO DELO

Svitla zora ishodi,
žarko sunce dohodi
radost na veliku.
Nur jur ptice pjevaju,
cvitja lipo cvitaju
Višnom dajuč diku.
Još i zdenci tekući,
polja, loze bliščući
ujedno raduju.
Ribe, kako zvirina,
što god hrani vedrina,
Bogu nazvistuju.
Nur sam človik v grihu vsedilje prebiva,
nit vjutro nit večer Boga ne zaziva.

9. LIPOTE ZEMAJLSKE JESU NIŠTAR

Serce moje, kamo misliš?
Je l' na vilu kojoj služiš?
Deh, povij mi ke vridnosti
ti nahodiš v nje dragosti.
Jesu l' oči ke igraju,
kako sunce zažigaju?
Je l' vustnica ke skup zdiva,
v kojih klariš, biser biva?
Il su persi tak nasladne,
snigu, mliku prem prikladne?
Aj, ne daj se prehiniti,
od Kupida¹⁰⁰ zaslipiti.
Deh, razmisli: Kad se duša s telom dili,
kaj su oči, vusta, persi v dragoj vili?

¹⁰⁰ *Kupido* - starorimski bog ljubavi (grč. Amor)

10. OD OHOLA ČLOVIKA

Ni zvire na svitu tak ljuto i strašno
ko se po meštriji ne ukroti lasno;
samo ohol človik ne da se ladati,
u gizdosti svojoj ne zna se zderžati,
a vimda mu j' pojt i med mertejlne bervi,
gdi ga te rasipat gnjus i drobni červi.

11. SPOMINAK U SMERTI SVOJE DIVE

Bi mi jedno vrime u sercu sujena
mila tvoja dragost, oh, vila ljublena.
Ah, kuliko puti bih od tebe ranjen,
po milošći tvojoj nazopet ozdravljen!
Ar s čim vekše rane bihu,
s tim me bolje veselihu,
dobro znaduč ljube zmožnost,
kak vse rane su nasladnost.

Vi vustnice drage moje,
gdi biserni kinči stoje:
ni rožica tak dišeča
kot vi sapom govoreča.

Biste nigda uzrok mojemu veselju,
a sad rad vas tužim u teškom terplenju.

A vi, lišca angelskoga stvora,
ke bliščahu kako svitla zora,
biste radost vse moje radosti,
biste kripost vse moje kriposti.

Oh, vila, vila ljublena,
ojme, figura čemerna!

Prija v tebi živih, sad te mertvu vidim:
ah, kako prez duše i serca ja živim,
oh, smert, smiluj se, najdi, daj mi pomoči,
ar telu živiti prez duše ni moči.

Sada stoprav ja spoznajem,
tužan žalost si pridajem;
one oči ke m' ranihu,
prija dične, sad zagnjihu.

Oh, kako to biva da ustnice tvoje,
s klariši, z rubinti lipo obložene,
štimah s celovanjem na radost stvorene,
sada prez beside i prez farbe stoje?

Zazivanju momu oglasit se nete,
ah, zaman mi kriči sad po zraku lete!
Al more l' to biti da lišca blažena,
ke ja pervo vidih, celovah rumena,
sada prebledihu ter se prigoduje
da kaj cvate vjutro, k večer preminjuje?

Ada si zaisto, vila, preminila,
ka mi jesi vazdar duša, serce bila?

S tim od tela tvoga jemljem sad proščenje,
od Boga ti prosim dušno zveličenje.

12. RAZMIŠLENJE ZUBA KOJI BOLI

Kada sam u sebi stvari ja razmišljam,
medtim mali červič nemiloma kluje,
friškom belom zubu strašnu bol daruje:
tada moje serce pravo opominam
da veselje vsako ima u radosti
mali červič, uzrok nje pogibelnosti.

13. HUDOBNOST TELOVNA

Kot tinja ka zkersne
il magla ka zmerzne;
kot pepel ki zgine
il cvit ki premine:
je svicko življenje, vim človik zgizdiva,
prah, pepel, tinju, maglu pohlipno ziskiva.

14. VSIM JE SMERT PODJETI

Ni ufanja ukloniti,
smerti pruglu uskočiti:
je naturi preminiti,
što god živi, mora mriti;
ar je tak od Boga Višna odsujeno
da pred smertjom nebo ni nam otvoreno!

15. NEMARNOST SVITA

Zbogom, zbogom, lišca, vusta, zbogom, oči,
jur vrime dohaja
dokončat veselje,
z njim skupa življenje
smert jadona preganja:
zaman se moliti il ufat pomoči!
Zbogom, zbogom, vusta, lišca, zbogom, oči,
oh, Višnji, smiluj mi
da t' morem valjati,
verh grihov skajati,
milošču daruj mi!
Zbogom, zbogom, lišca, vusta, zbogom, oči,
tak nam je sujeno,
ki duglje uživa,
da grobu prispiva,
naturi stvoreno:
nit s prošnjom nit z grožnjom vtet se ni moči!
Zbogom, zbogom, lišca, vusta, zbogom, oči,
oh, Višnji, smiluj mi, &c.¹⁰¹

¹⁰¹ &c - kratica za lat. *et caetera* (i tako dalje)

16. OPOMINANJE DUŠI VOJEVAT NA SVITU

Duša, harac prom harcu pripravi,
ar dok živiš, vsedilje harcuješ;
ak obladat svita potribuješ,
dobit najam navik poželuješ:
radost svicku u nemar postavi.
Oh, blažen dobitak:
na svitu vojevat, a v nebu mat žitak!

17. OPOMINANJE DUŠI K POKOJU

K pokoju, o duša, k pokoju,
jur si na svitu dost vojevala,
suprotivne dično oblādala,
ni t' se triba trudit jur v razboju.
K pokoju, o duša, k pokoju!
Oh, najam blaženi,
gdi su ti pokoji navike sujēni!

18. STEŽENJE ČLOVIČANSKE POHLIPNOSTI

Kupida¹⁰² dragosti
su vridna veselja,
ne daju terpenja,
neg slatke radosti.
To lišce ljubleno,
kak roža cvatuče,
da ljubi goruče,
je sercu stvoreno.

Haj, misal uspeti,
oh, človik nevojni,
ter Bogu pokloni
u združnoj pameti.
Kak moreš pomislit,
ki t' z ništar istvoril,
na kip svoj porodil,
tak jalno zagrišit?

Što godre svit daje,
il draga il lipa,
to misal kot slipa
nasladno povaje.
Vse dobro prebiva
u kinčah vridnosti,
u zlata svitlosti
natura hlepiva.

Haj, misal &c.¹⁰³

¹⁰² *Kupido* - starorimski bog ljubavi (grč. Amor)

¹⁰³ &c - kratica za lat. *et caetera* (i tako dalje)

RJEČNIK

ad (grč.) - had, podzemni zagrobni svijet, pakao
ada - dakle
ajfrati (njem.) - biti ljubomorani
ak - ako
akoprem - iako
akprem - iako
akur - ako
alabaštar (lat.) - alabaster
aldovanje (mađ.) - žrtvovanje
aldovati (mađ.) - žrtvovati, posvetiti
ali - ili
anđel - anđeo
anđelski, angelski - anđeoski
ar - jer

babajko (tur.) - otac; djed; starac
balota (tal.) - kugla
bantovati (mađ.) - uznemirivati, uvrijediti
bator (mađ.) - hrabar
batrivo (mađ.) - hrabar
batriviti (mađ.) - hrabriti, tješiti
batrivost (mađ.) - hrabrost
bažilišk (grč.) - čudovište, "zmijski kralj", složeno od žabe, zmije i pijetla s krunom na glavi
belosnižan - snježnobijel
berv - brv, daska
beteg (mađ.) - bolest
betežan (mađ.) - bolestan
blaznovati - psovati, vrijeđati, sablažnjavati
bliskavina - munja
bliščati - bliješčati
bluditi - varati
boježliv - bojažljiv
bojl - više; bolje

bolje - više
brig - obala
brižanak - brežuljak
buka - bukva
burla - čir; otekлина
burlav - čirav

cajzlin (njem.) - čičak
cil - cilj
ciriti (s akuz.) - ceriti
coclav - mljaskav
coprija (njem.) - čarolija

čalaran (mađ.) - varav, lažan; lukav, himben
čalarnost (mađ.) - varljivost; prijevara, lukavština
čemer - otrov
čemeran - otrovan; tužan
čemernost - otrovnost; tuga
čer - jučer
červ - crv
červič (dem.) - crvić
čes - kroz
čez - kroz; za
človič(s)tvo, človištvo - čovječstvo
čmerknuti - pisnuti
čor (tur.) - slijep
črišnja - trešnja
čverstan - čvrst

deli (tur.) - junak
derčati - trčati
deričan - opasan; čestit, valjan; izvrstan, odličan
deželja - zemlja, pokrajina
dičak - dječak

- dijačka* - narodna pjesma
dijak (grč.) - đak; klerik; pisar
ditel - dijetao
divenica - kobasica
divjak - vepar
djati - reći
dobrodelnica - dobročiniteljica
dobrunditi - doletjeti brundajući
dogajati - događati se
dohajati - dolaziti
doklam - dokle
dohončati - završiti; odlučiti; *dokončati se* - završiti
dolica - dolina
domeniti se - sporazumjeti se
doprašiti - dotrčati
dopustak - dopuštenje; dopušteno
dospiti - dovršiti; dohvatiti
dospivati - dospijevati, dolaziti; dovršavati, završavati; prestajati
dostati - dospjeti; dobiti, naći
dostigovati - dostizati
dostojati se - odnositi se
dotmar - dotle
dovoliti - goditi
dragoljub - vrsta cvijeta, đurđica
drevozati - noćiti
droban - sitan
drugač - drugačije, inače
drugoč - drugi put
družbovanje - drugovanje
družbovati - drugovati
družina - društvo; obitelj
dugovanje - stvar; zabava
dundar (perz.) - odio vojske; stijeg, zastava
durat (tur.) - dorat, konj tamnoriđe boje
dvojžlivost - dvojbenost, nedoumica
dvor - zgrada, kuća; obitelj
dvoranin - ukućanin; službenik na dvoru
dvoranski - dvorski
dvoranstvo - čast dvoranina
- engedovati* (mađ.) - popustiti, dopustiti; oprostiti; odobriti
- falšnost* (njem.) - neiskrenost, nepoštenje
fantenje (mađ.) - osveta, osvećivanje
fercovati - puhati, dahtati; srditi se, ljutiti se
fijolica (lat.) - cvijet ljubica
fink (njem.) - zeba
flaštar (grč.) - melem na povoju za ranu
fontanela (tal.) - ranica učinjena paljenjem kože radi liječenja
friško - čilo, krepko
friškost - čilost, krepkost
frižak (njem.) - svjež; čio, krepak
fruštati (tal.) - bičevati, šibati
- ganak* (njem.) - hodnik, predvorje, trijem
ganuti - pokrenuti; *ganuti se* - pokrenuti se, krenuti
gartlic (njem.; dem.) - vrtić
gda - kada
gdi godre - gdje god
gdo - tko
gladahan - gladak
glasovati - oglašivati se
gljeh (njem.) - jednak
glubina - dubina
gluhah - gluh čovjek
gnizdje - gnijezdo
gnjus - nečistoća, prljavština
godina - kiša
godišće - godina
golahan - gol
golopenda - siromah, goljo
gresti (prez.: *grem*) - ići
grijendlic (njem.) - ptica zelenac, zelendur
gultajničič - vrtić
gust - čest
gusto - često
- haluga* - grm, šiprag; trava, drač
hamišan (mađ.) - licemjeran, neiskren; podmukao
harac (mađ.) - boj
harcovati (se) (mađ.) - boriti se
harmica (mađ. *harmincz* - trideset) - mjesto gdje se plaćala carina od 30

krajcara; uopće: carinarnica, mitnica
hasan (tur.) - korist
hasniti (tur.) - koristiti
hčem - hoću
hejuš (mađ.) - ris
henjati (mađ.) - prestati, završiti;
 popustiti, jenjati
hergast - kvrgav, neravan, grbav
herpavka (njem.) - bubanj
hijacint (grč.) - zumbul
hištvo - bračni život
hiža - kuća
hižiti - gospodariti
hižni - kućni
hlipiti - željeti
hlipiv - željan
Horvačanin - Hrvat
hraniti - čuvati, skrivati; *hraniti se* -
 čuvati se, skrivati se
hranjivati - hraniti
hud - zao
hudati - srditi (se), ljutiti (se)
huditi - činiti zlo
hudoba - zloba; nakaza
hudoban - zao, zloban
hudobno - zlo, zlobno
hudobnost - zlo, zloba

igrališće - igralište, prostor za igru
imajnje - imanje
in(o) - i
ino - drugo
ishajati - izlaziti
ishoditi - izlaziti; postići
iskati - tražiti
iskončanje - kraj
ishončati - dokrajčiti, uništiti
iskončavati, iskončivati - dokončavati,
 dokrajčivati, uništavati
iskovati - tražiti
ispeljati - izvesti
ispoznavati - spoznavati
ispričevati - ispričati
istvoriti - stvoriti
izažgati - izgorjeti
izdihovati - uzdisati
izdvojeno - zdvojno

izdvojiti - zdvojiti
izgizdavati (se) - gizdati se, ponositi se
izhititi - izbaciti
izhod - izlaz
izhoditi - izlaziti
iziskivati - tražiti
izizvanje - izazivanje, izazov
izkončati - dokrajčiti, uništiti
izkrišiti - uskrisiti
izlag - osim
izlisti - izaći; popeti se
izmezgiti - izmikati; zdrobiti
izminuti - proći
izmizgati - izmikati
iznovič - iznova, ponovno
izpoznati - prepoznati; upoznati
izpravdati - opravdati
izroniti - iskapiti; upropastiti, uništiti
izručati - izručivati
izvižbati - izvježbati

ja - ja; da
jadnovito - nemilosrdno, bijesno
jadovit - otrovan
jadro - jedro
jagarija (njem.) - lov
jaliti - biti zavidan
jalzamin (perz.) - jasmin
je - je; poče (od gl. *jeti*); ih
jeda - zar
jederan - jedar; jezgren
jedinost - jedinstvo
jednuč - jednom, jedanput
jemati - uzeti, uzimati; dobivati
jes - jesam
jest - jest; ja
jezan - srdit
jezero (mađ.) - tisuća
junačstvo - junaštvo
jur - već
jutra - sutra

kača - zmija
kadi - gdje
kakgodre - kakogod
kako - kao
kakot - kao, kako

- kar* - ta; što; da; samo
katana (mađ.-tur.) - vojnik; konjanik
kehlav - gljivast
ki, ka, ko - koji, koja, koje
kinč (mađ.) - ures, nakit
kinčeno - obilno
kinčiti - kititi
kip - slika; tijelo
kitica (dem.) - grmić - grančica
kitlica (dem. - njem.) - suknjica
klariš (mađ. iz lat.) - koralj
kloštar (lat.) - samostan
klukonos - krivonos
klun - kljun
kočak (mađ.) - čaplja; čapljino pero;
 vrsta perjanice, ukras na šeširu
kojn - konj
kokot - pijetao; tetrijeb, gnjetao, fazan
kolipka - kolijevka
komaj - jedva
komar - komarac
konak (tur.) - prenoćište
koncu - napokon
konči - barem
konfin (lat.) - međa, krajina, granica
kontent (tal.) - zadovoljan
konjic - konj
korman (mađ.) - krmilo
kot - kao, kao što
koti - kao
kotriga - udo, članak, zglob
kozal - jarac
kraj - obala; strana
krajl - kralj
krajnski - kranjski, slovenski
kralica - kraljica
kramar (njem.) - trgovčić
kratiti - uskraćivati; *kratiti se* -
 uskraćivati se, izbjegavati
kravzanje (njem.) - kovrčanje
kremežliv - krmeljiv
kresalo - kresivo - ognjilo
kričati - vikati
krivičan - kriv
križogled - razrok
krostav - krastav
kulik(i) - koliki
kuliko - koliko
- kurviš* - bludnik
kus - komad
kušac (njem.) - poljubac
kuševanje (njem.) - ljubljenje
kušnuti (njem.) - poljubiti
- ladati* - vladati; *ladati se* - svladavati se
ladja - lađa
lagvica (dem.) - bačvica
lančac - lančić
lasac - mala vlas
lasi - kosa
lasno - lako
lastovica - lastavica
le - samo
leto - godina
ležak - lijenčina, danguba
li - samo
lilija (lat.) - ljiljan
listor - samo
litati - letjeti
lito - godina
loza - šuma
lozni - šumski
lucki - tuđi, strani
lumbarda (tal.) - starinski top
- ljuba* - draga
ljubezniv - ljubazan
ljubeznivo - ljubazno
ljubezno - ljubazno
ljubeznost - ljubav
ljubi - dragi
ljubl(j)eno - ljubazno
ljudje, ljudi
- magajnst* - pogrešan, nesavršen
maganja (tal.) - mana, greška, grijeh
magnutje - časak, trenutak; prolaznost
mahom - odmah
majnkati (tal.) - nedostajati
majnje - manje
majučan - malen
man - uzalud
marati - mariti, hajati
meč - mač
med - među; za, nakon

- medtim* - međutim
mejdan (tur.) - boj - dvoboj
mentovati se (mađ.) - riješiti se, osloboditi se
mercina - strvina
merčati - tamnjati
merteljan - mrtvački; smrtni
meštija - majstorov posao, obrt, vještina
metul - leptir
militi - voljeti; smiliti se; žaliti
milošča - milost
milovati - milovati; žaliti
miljen - drag
mladenac - mladić
mlahav - slab
moguć - moćan
mogućan - moćan
mojlba - molba
molčno - jako
molž - muž
morebit - možda
morje - more
mošnja (lat.) - kesa, vreća, tobolac
mraziti - omrazivati, ocrnjivati
mriti - umrijeti
mućanje - šutnja
mućati - šutjeti
muka - muka; brašno
muzovir (tur.) - zlikovac, zlotvor, spletkar; lažac, varalica; klevetnik
muž - seljak; čovjek
- nadajti* - nadići
nadići se - uzdići se
nadigovati - podizati
nadra - njedra
naglic (njem.) - karanfil
naglost - spremnost
nahoditi - nalaziti; nahoditi se, nalaziti se
nahodivati - nalaziti (se)
naj - neka
najam - plaća
najednuć - odjednom, odjedanput
najmre - osobito
najti - naći; *najti se* - naći se, zateći se
najveć(e) - najviše, osobito
- najvekši* - najveći
nakaj - zašto
nakinčiti - nakititi
naklanjati - poklanjati
nakloniti - pokloniti; pokloniti se, nakloniti se
namesto - umjesto
naminiti - odlučiti
namirce - namjerno
namiriti - namjeriti
namirivati - ciljati
namisliti - naumiti
naplačati - naplaćivati
naplativati - naplaćivati
napojnica - napitnica, zdravica
napotlam - napokon
naprav - pravo
napre - naprijed
naputivati - upućivati
narastivati - rasti
narciza (grč.) - narcis, sunovrat
naručati - naručivati; poručivati
nasladan - sladak
nasladivati - uživati
nasladnit - sladak
nasladno - slatko
nasladnost - slatkoća, slast, naslada
naslediti - slijediti
nasledovati - slijediti
nasliditi - slijediti
naslidovati - slijediti
nasmijanje - smijeh
nastati - početi
nastor - borba; pakost, zloba
nastorivati - navaljivati, pritiskati; progoniti
nastran - u stranu
našva - vez
natura (lat.) - priroda; narav, ćud
naturalski - prirodni
navadan - običan
navalivati - navaljivati
navernuti - dometnuti, dodati
naviditi - pronaći, otkriti
navidnost - zavist
navidovati - zavidjeti
navik(a) - zauvijek
navučiti se - naučiti (se)

navuk - nauk
nazlob - zlo, zloba, mržnja
nazloban - zloban
nazlobnik - zlobnik, mrzitelj
nazlobnost - zloba
nazoči biti - biti nazočan
nazopet - opet, ponovno
nazvestiti - navijestiti, obznaniti, objaviti
nazvistiti - navijestiti
nažegnati - natočiti
nažgati - zapaliti
nebitje - nenazočnost; nepostojanje
nebog - ubog, jadan
nebore - jadan, nesretan
neg - nego, ali; samo
nemilan - nemio
nemiloma - nemilice, nemilo;
 nemilosrdno
nemilošča - nemilost
nemira - neizmjernost
nemorgljiv - koji ne mrmlja
neprijazan - neprijaznost
nepriličan - nesličan; zao, opak
nestanovit - nestalan
nete - neće
neumolan - neumoljiv
neumoljen - neumoljiv
nezgovoran - neizreciv
nezmožnost - nemoć
neznan - nepoznat
nezvist - nevjeran
nič - ništa
ničemuran - ništavan; nevaljao; tašt
nigda(r) - nikada; nekada
nigdi - negdje
nigdir - nigdje
nigdor - nitko
nikakor - nikako
ninfa (grč.) - nimfa, vrsta starogrčke niže
 božice; ljepotica, vila
niš - ništa
ništar - ništa
ništo - nešto
nit - niti
nitac - nit
nizok - nizak
nocuj - večeras

nočevati - noćiti
norija - ludost
nosac (dem.) - nosić
novak - novi vojnik
nujan - tužan, zabrinut, snužden
nut, nuti - nu

njustovina (mađ.) - kunovina, kunino
 krzno

ob - o
občinski - opći, zajednički
obderžati - održati, zauzeti, osvojiti;
 zadržati, zaustaviti; sačuvati
obderžavati - pridržavati se
obdulja - nagrada trkaču; utrka; viteška
 hrvatska igra
oberh - iznad
obernuti - okrenuti
obhajivati - oblaziti
običuvati - sačuvati
obilnost - obilje
obimlivati - obuhvaćati; *obimlivati se* -
 grliti se
obimljati - grliti
orbitati - obećavati
objačati - jačati
objeti - obuhvatiti; zagrliti; obuzeti
obladati - svladati; ovladati
oblast - vlast
obleđiti - zalediti; problijedjeti
oblika - odjeća
oblomiti - prelomiti
obljubiti se - zavoljeti se
obračati - okretati; mijenjati
obramba - obrana
obšanost - pogrda, psovka
obteršiti - opteretiti
obveršiti - izvršiti
obznaniti - reći, priopćiti, objaviti
odduriti - zamrziti; odbiti
odhajati - odlaziti
odhoditi - odlaziti
odičiti - pohvaliti, proslaviti
odlučak - odluka
odlučiti - odrediti
odnašati - odnositi

odnud - odonuda, otuda
odperti - otvoriti
odpraviti - otpremiti, otputiti
odprauljati - otpremiti, otpučivati
odpušćati - otpuštati
odsesti - sjesti; sjašiti
odsuditi - osuditi
odšastak - odlazak
oduravati - mrziti
oduriti - zamrziti; odbiti
odviš - odviše
ogajn - vatra
ognen - vatren
ognivo - kresivo
ognjenit - vatren
ognjeniv - vatren
ogovor - ogovaranje; osuda; ugovor, pogodba
ogrizivati - brstiti
ogrustan - odvratan
ogavljati se - odazivati se
okoran - okrutan
okornost - okrutnost
okripivati - okrepljivati
okulari (tal.) - naočale
on - on; onaj
onak - onakav
onde - ondje
opadanje - padanje
opervič - prvi put
opitati - upitati
oplašiti - uplašiti
oplečak - vrsta ženske košulje
oprava - haljina; odijelo
opraviti - učiniti, obaviti
oprošćenje - oprost
oral - orao
oroslan (mađ.) - lav; zenit
orsag (mađ.) - zemlja, država
osnovati - izmisliti
ostajenje - ostanak
otimlivati - otimati
otiti - otići
ov - ovaj
ovaditi - optužiti, okriviti
ovenuti - uvenuti
ovo - ovo; evo

ozebiti - ozepsti
ozvati - zvati, nazvati

pačati - smetati, dirati
paloš (mađ.) - mač
pastirnica - pastirska pjesma
pav - paun
per moji duši - na moju dušu, doista
perdliv - koji ispušta vjetrove, prdi
perenit - zakićen perjem (perjanicom)
perje - perjanica, nakit za kacigu ili vojnički šešir
peršona (lat.) - osoba, ličnost
perut - krilo
perolje - ranije
petlarija (njem.) - prosjačenje
petljarski - prosjački
pikast - točkast, pjegav
pilda (mađ.) - primjer, uzor
pinez (staronjem.) - novac
piščal - svirala
pitati - tražiti
pitati se - hraniti se
pjančivati - opijati se
plac (njem.) - mjesto; trg, tržište
plav - lada
plebanuš (sredlat.) - župnik
plišiv - ćelav
ploditi - povećavati
podjeti - podnijeti; poduzeti
podponom - potpuno
podpunom - potpuno
podstupiti - odvažiti se, usuditi se;
podstupiti se - odvažiti se, usuditi se;
 približiti se
podstuplivati - odvažiti se, poduzeti
podstupovati - odvažiti se; poduzimati
pofučkivati - fučkati, zviždati
pogiblenje - propast
pogubiti - izgubiti
pogubivati - gubiti
pohajati - pohađati
pohlipan - pohlepan
pohlipiti - biti pohlepan
pohlipnost - pohlepnost
pohranjenje - pohrana, riznica
poiskati - potražiti

pojti - poći; početi
pokihdob - pošto; jer, budući da
poklećivati - klecati
pokonac; na pokonac koncu - napokon
pokovati - okovati
polag - uz, po, prema, kraj; zbog
polahćanje - olakšica
polmiš - šišmiš
pomajnhanje - nestanak, nedostatak;
 iznevjera
pomajnhati - ponestati
pomajnše - manje
pomermļjivati - mrmļjati
ponavļjati - obnavļjati
pondriti - pognjuriti, zaroniti
ponoviti - obnoviti
poprik - poprijeko
porat (lat.) - luka
poručati - poručivati
poruk - jamac
poscati - pomokriti
posigati - posezati
poslovajne - rad
poslovanje - rad
poslušno - oprezno
posluženje - služba
posreda - usred
posredu - usred
postajati - zastajati, zastajkivati
postati - zastati; nastati
postejl - postelja
pošaliti - narugati se, uvrijediti; izrugati
poštentati (lat.) - zadržati se, izgubiti
 vrijeme
pot - znoj
poteščavati se - tužiti se žaliti se,
potlam - poslije
potovati - putovati
potribščina - oskudica, nužda
potverdovati - potvrđivati
poufati - povjeriti
povaditi - povoditi
povajati - odnositi
povekšanje - povećanje
povekšati - povećati
povekšivati - povećavati
povenivati - venuti
povernuti - vratiti (se)

poverviti - poći, otputiti se
povidati - govoriti, pripovijedati
povoļjno - povoljno, po volji
povoljan, -ļlna - povoljan, po volji
povsud(a) - posvuda
pozabiti - zaboraviti
pozdravak - pozdrav
pozdravlenje - pozdrav
pozovivati - dozivati se
pozvanje - poziv
požerati - požderati
pravden - sudski
praviti - govoriti, kazati
prebijati - probijati
prebirati - premjeravati
preblediti - problijedjeti
prebliživati - približavati se
prec(e) - odmah
preganjati - progoniti
pregibivati - pregibati
pregriha - grijeh
pregrišiti - sagriješiti
prehiniti - prevariti; prehiniti se,
 prevariti se
preigrivati - igrati se; poigravati
prekeršenje - prekršaj
prekrasti se - prokrasti se, provući se
prem - baš, upravo, doista
preminenje - promjena
preminiti - promijeniti (se)
preminjati - mijenjati
preminjenje - promjena
pren - iako
prepouid - zabrana
prepuščati - prepuštati, dopuštati
prepuščivati - prepuštati, dopuštati
pres - bez
preveč - previše
prevzeti - preuzeti; *prevzeti se* -
 uobraziti se
prevzimati - preuzimati
prez - bez
prezmožan - vrlo moćan
prezmožno - vrlo moćno
pridati - dodati; predati; *pridati se* -
 predati se
pridelivati - privređivati
priđi - predi

prigoditi - dogoditi se; *prigoditi se* - naći se; dogoditi se
prigodjenje - pogodak; događaj
prigodivati (se) - događati se
prihajati - dolaziti
prihod - dolazak
prihoditi - dolaziti
prijavljivati - oglašivati se
prijavljati - pojavljivati se
prijazljiv - prijazan
prijažljivo - prijazan
prijetan - prijatan
prijeti - primiti; uhvatiti
prijimati - primati
prik - preko
priličan - sličan
prilizivati - ulagivati se, ulizivati se
priložiti - pridružiti se; *priložiti se* - prilagoditi se
priloživati - prilagati
primirlivo - pažljivo - točno
pripećenje - događaj; doživljaj
priroditi - još roditi, uza što roditi
priskočan - spreman priskočiti, brz, hitar
prispodoban - sličan
prispodobiti - usporediti
pristojati se - pristajati, odgovarati
prišastan - budući
prišastje - dolazak
priti - doći
priveran - vrlo vjeran
privoliti - pristati, odobriti
privoljiti - pristati, odobriti
privučiti - priučiti (se)
probeljivati - bijeljati se
procimba - procjena
procvativati - cvasti
prohajati - prolaziti
prohoditi - prolaziti
prom(a) - prema
promišljenje - pomišljanje
proskerbiti - nabaviti
prost - slobodan; sam
prostiti - oprostiti
prosvititi - prosvijetliti
prosvitivati - svijetliti
prošastan - prošli
prošćenje - oprost; rastanak; *prošćenje*

(u)zeti - oprostiti se, rastati se
prošnja - molba
proštimanje (lat.) - štovanje
proštivati (lat.) - štovati, cijeniti
prot(i) - protiv; prema; nasuprot
protulitje - proljeće
protuženje - tužba
pruđiti - koristiti
prugla - batine, šiblje
ptičneni - ptičji
puklast - grbav
puška - puška; top

rabiti - trebati; tražiti, zahtijevati
rajše - radije
rasklenjivati - rastavljati
raštimati (lat.) - prosuditi
razajti - razići se
razboj - bitka
razbubnati - razglasiti
razhajivati - razilaziti se
razibrati - razabrati
razigrivati - razgibavati
razlučiti - odlučiti
razmirje - razmirica
razrediti - rasporediti
razštivati - rastresti, raspršiti;
 razlikovati
raztriti - rasprostrijeti
rebernja - rebarca
ribazajm (njem.) - trenica, ribež
rif (mađ.) - stara mađarska mjera za dužinu (70 cm)
risovina - risovo krzno
rišca - riječca
rođivati - radati
roštanje - buka
roštati - lupati, stvarati buku
roža (lat.) - ruža
rožica - ružica
rubačica - košuljica
rubenina - rublje
rubint - rubin
rumenit - rumen
rumeniv - rumen
rumenjivati - rumenjeti se

<i>s</i> - <i>s</i> ; <i>iz</i>	<i>skrivalac</i> - skrivač (igra)
<i>saj</i> - ovaj; ta	<i>skriviti</i> - iskriviti
<i>sajav</i> - čađav	<i>skrovan</i> - tajni
<i>sasnovati</i> - sisati	<i>skrovnomce</i> - tajno
<i>sbantovati</i> (mađ.) - uznemiriti	<i>skrovnost</i> - tajna
<i>segur</i> (tal.) - siguran	<i>skrounovit</i> - tajni
<i>seguran</i> - siguran	<i>skupost</i> - škrtost
<i>segurnost</i> - sigurnost	<i>skusiti</i> - okusiti, okušati
<i>sejnski</i> - senjski	<i>skušati</i> - okusiti, okušati
<i>serbiti</i> - svrbjeti	<i>skušiti</i> - iskusiti
<i>serčen</i> - srdačan	<i>slap</i> - val
<i>sfaliti</i> - iznevjeriti	<i>slavič</i> - slavuj
<i>sfaljivati</i> - iznevjerivati	<i>slavičak</i> - slavuj
<i>sginuti</i> - poginuti	<i>slišati</i> - slušati, pokoravati se; pripadati;
<i>sgoriti</i> - izgorjeti	čuti
<i>shajati</i> - izlaziti; završavati; padati	<i>služivati</i> - služiti
<i>shoditi</i> - izlaziti; ishoditi, postići	<i>smajnkivati</i> - nestajati
<i>siditi</i> - sijedjeti	<i>smetan</i> - pun smeća
<i>sigati</i> - posezati	<i>smilenje</i> - samilost
<i>sigur</i> - siguran	<i>smil(j)iti se</i> - smilovati se
<i>silen</i> - silan	<i>smiti</i> - smjeti
<i>sinjal</i> (tal.) - znak, signal, biljeg	<i>snaga</i> - čistoća; snaga
<i>skajati</i> - okajati	<i>snažiti</i> - čistiti
<i>ksašljivati</i> - kašljati	<i>spedajm</i> - pedalj
<i>skazati</i> - reći; iskazati; pokazati; <i>skazati</i>	<i>speljati</i> - izvesti
<i>se</i> - iskazati se, pokazati se	<i>spenza</i> (lat.) - novac, trošak (za hranu);
<i>skazivati</i> - iskazivati; <i>skazivati se</i> -	hrana, jelo
iskazivati se	<i>sperditi</i> - pustiti vjetar
<i>skaživati</i> - iskazivati	<i>sperdljiv</i> - koji pušta vjetrove
<i>skerb</i> - briga	<i>spet</i> - opet
<i>skurban</i> - brižan	<i>spetenje</i> - obuzdavanje
<i>skerbiti</i> - brinuti se	<i>spiniti</i> - zapjeniti se
<i>skernost</i> - skrb, briga	<i>spisanje</i> - opis
<i>skersnivati</i> - pojavljivati se	<i>spisati</i> - napisati; opisati
<i>skipiti</i> - izmiljeti	<i>spitavati</i> - ispitivati
<i>skončajnje</i> - kraj	<i>spivati</i> - pjevati; ispjevati; opijevati
<i>skončanje</i> - kraj	<i>splakati</i> - zaplakati
<i>skončati</i> - dokrajčiti, uništiti; <i>skončati se</i>	<i>spodoban</i> - sličan
- uništiti se	<i>spodobiti</i> - usporediti
<i>skončavati</i> - svršavati; pogibati;	<i>spodobnost</i> - sličnost
dokrajčivati (se); <i>skončivati se</i> -	<i>spogajnanje</i> - prekoravanje,
dokrajčivati se	predbacivanje
<i>skoro</i> - gotovo	<i>spoganjati</i> - sjećati se
<i>skoznovati</i> - bdjeti; biti u brizi	<i>spogoniti</i> - prekoriti, prebaciti
<i>skradnji</i> - posljednji, zadnji	<i>spokoriti</i> - podnijeti pokoru
<i>skraja</i> - dokraja	<i>spola; za spolom</i> - za redom
<i>skratiti</i> - uskratiti	<i>spominak</i> - sjećanje, uspomena,
<i>skrativati</i> - uskraćivati	razgovor

spominati - spominjati; *spominati se* - sjećati se
sponesti se - uzoholiti se
sponešast - oholost
spovid - ispovijed
spozabiti se - zaboraviti
spoznanje - spoznaja; priznanje
spoznati - upoznati; shvatiti; priznati
spoznavati - priznavati; prepoznavati; poznati
spraskati - ispaliti
sprava - oprema
spravan - napravljen; odjeven; spreman; opremljen
spravišće - sabor
spraviti - spremi, prirediti, načiniti; otpremiti; *spraviti se* - spremi se; opremati se; sastati se; uputiti se
sprid - sprijeda
sprobuditi se - probuditi se
sprotiviti - usprotiviti se
sprotivnost - neprijateljstvo, protivništvo
sprovajati - ispraćati
sprovoditi - provoditi; otpremiti
spružiti - ispružiti; opaliti
spuziti - izaći puzeći
stajati (prez.: *stajem*) - ustajati; prestajati; biti
stanovit - stalan, čvrst
stanovito - sigurno
stati - stajati; nastati; stanovati; *stati se* - sastati se
stegance - bedro
sterzivati - strzavati
stezivati - stezati
steženje - ustezanje, obuzdavanje
sticati - stjecati se
stin - stijenj
stirati - istjerati
stiskivati - stiskati
stočiti se - istočiti se, isteći
stokrat - stotinu puta
stolno mesto - prijestolnica
stoprav - istom, tek; netom
strajati - ustrajati; trošiti
strajnski - stran, tuđinski
stran - strana

stranka; v strankah - tu i tamo, naokolo
stresivati - otesati
striha - streha
stril - strijela
strimenak - stremen
strošiti - potrošiti
strošivati - trošiti
stužiti - oplakati
stvor - način, izgled
sufragija (lat.) - sufragan, katolički svećenik koji ima pravo sudjelovati i glasovati u duhovničkom skupu
suprotivan - protivan, suprotan; nasuprot
susestvo - susjedstvo
sustezivati - ustezati se
sužajn - zarobljenik - sužanj
sužajstvo - ropstvo - sužanjstvo
svichi - svjetski
svita - svečana haljina
svititi - savjetovati; svijetliti

š - s

šantav (mađ.) - šepav
ščapci - šake
ščesivati - česati
ščit - štit
še - još
šega (tur.-ar.) - šala; lukavost, prevara, običaj
šegavost (tur.-ar.) - mudrost, lukavost; mušičavost
šereg (mađ.) - gomila, množina; četa
šetovati - hoditi, ići, žuriti
šp (mađ.) - svirala, pisak
škerbav - krezub
škerbozub - krezub
škerlac - ševa
škoda (njem.) - šteta, kvar
škoditi - štetiti
škuda (tal.) - talir, stari dubrovački i mletački novac
škulja - rupa
škur (tal.) - taman, mračan
škurina (tal.) - tama
škurinost - tama
šmerklav - balav

šmerkli - sluz, bale
šparati (njem.) - štedjeti
špica (njem.) - vrh, vršak, šiljak
špotati se - rugati se
špotovanje - ruganje
štiglic (njem.) - češljugar
štima (njem.) - glas
štirati (tal.) - misliti, držati, smatrati
štrok (njem.) - roda
štunfica (njem.) - čarapica
šuba (mađ.) - kožuh, vunena kabanica

taki - odmah
taku - tako
takur - tako
tancati (njem.) - plesati
tanučan - tanahan
tarča (mađ.) - štit; meta
taška (njem.) - torba; džep
telovni - tjelesni; svjetovni
ter(e) - te, i, pa
terg - trg
terknuti - trknuti
terpeti - trajati
terpiti - trajati
terplenje - trpljenje, patnja
terplivost - trajnost
tesnoča - tjeskoba
tesnost - tjeskoba
testir (tur.) - dozvola, dopuštenje
ticati - dirati
tinja - sjena
tiranuš (grč.) - tiranin
tituluš (lat.) - naziv, naslov, natpis
tja - sve do
tolvaj (mađ.) - lopov
tolvajski (mađ.) - lopovski
toporišće - držalo za sjekiru
tot - tako
tovaruš - drug
tovarušica - drugarica
tovaruštvo - drugarstvo; društvo
trag - trag; *na tragove* - natrag
trak - srh
tribovanje - zahtjev
tringelt (njem.) - napojnica
trisak - tresak; grom

triskanje - treskanje
triskavina - grmljavina
troježljiv - trostruk, trovrstan
tronuš (grč.) - prijestolje
truc (njem.) - prkos
truha - trun
trumbita (mađ.) - truba
tudi - također
tuj - tuđ
tujina - tuđina
tulikajše - također
tuliki - toliki
tuliko - toliko
tulipa (tur.) - tulipan (cvijet)
turan - toranj, kula, tvrđava
tužiti - tužiti se, tugovati
tverdan - tvrd
tverdno - čvrsto
tverdnost - tvrdoća

učera - jučer
udarivati - udarati
udil - neprestano; odmah
ufivati - nadati se
ugajati - ugađati
ukaliti se - uprljati se, zablatici se
ukaniti - prevariti
ukanjivati - varati
ukazati - pokazati
ulisti - ući
ulogi - podagra, kostobolja
umehćanje - omekšanje
umehćati - smekšati
umehćivati - smekšivati
umiljeno (lat.) - ponizno
umoliti - namoliti
upeljati - uvesti
upetiti - pogoditi, zamijetiti, zapaziti
usil - nasilno
uskočiti - pobjeći, izbjeći
uspetiti - obuzdati
usternuti - suzbiti, povući natrag;
 utrnuti, zatrnuti
ušetati - ušetati se, ući
utergnuti - slomiti
uteživati - uspijevati
uticati - bježati

uzmajnkati - propustiti
uzmanak - greška, propust
uzmožnost - moć
užiti - uživati

va - u
vadlja - oklada
valovanje (mađ.) - priznanje
valovati (mađ.) - priznati; priznavati;
 darovati
valjati (tal.) - vrijediti
vas, vsa, vse - sav, sva, sve
včiniti - učiniti, načiniti
vdil - neprestano
več - više; nego, već
večkrat - više puta - često
vekši - veći
ver(a)s (lat.) - stih
verči (prez. *veržem*) - baciti; zabaciti
verh - iznad - nad
verl - marljiv, vrijedan, radin
verlo - vrlo
verstan - sličan; jednak
vertal - vrt
vertlarija - vrtlarska vještina
verviti - skupljati se
vgajati - ugađati
vgodan - ugodan
vgoditi - ugoditi
vgodno - ugodno
vik - uvijek
vila - vila; djevojka, ljepotica
vim - znam; ta, ipak
vimda - ipak
vimdar - ipak
vindar - ipak
violica (lat.) - ljubičica
vistovit - svjestan
viti - znati
vkaniti (se) - prevariti (se)
vkanjivati - varati
vlačiti - vući
vmehčati - umekšati; omekšati
vmiljeno (lat.) - ponizno
vmirati - umirati
vmišati - umiješati
vmivati - umivati

vnemar staviti (zaverči) - zanemariti
vnogi - mnogi
vnogo - mnogo
vnutar - unutra
vojnjav - smrdljiv
voljiti - voljeti
voščevati - željeti
vposred - usred
vračati - gatati
vračiti - liječiti
vračstvo - lijek
vračstvu - lijek
vraštvu - lijek
vrazivati - ranjavati
vred(a) - odmah, smjesta
vsak - svaki
vsakdašnji - svagdašnji
vsaki - svaki
vsakoja(č)ki - svakojaki
vse - sve
vsedil - stalno, uvijek
vsedilje - stalno, neprestano
vsemoguć - svemoguć
user - sve
vsevdil - stalno, neprestano
vsred - usred
vtegnuti - uspjeti, poći za rukom
vteti - oteti
vtiskati - utisnuti
vuglen - ugljen
vujti - pobjeći, otići
vulje - ulje
vun - van
vura (njem.) - sat
vurazovati - ranjavati
vusta - usta
vustnica - usnica
vuš (mn. *vuši*) - uš
vuza - zatvor, uza, tamnica
vužgati - zapaliti
vžiti - užiti
vživati - uživati

z - s; iz; od
za - za; sa
zabav (gen.: *zabavi*) - zanimanje, posao;
 briga

zabiti (prez.: *zabudem*) - zaboraviti;
zabiti se, zaboraviti
zač - zašto; jer, budući da
začariti - začarati
začarivati - začaravati
začerlenjivati - pocrvenjivati
začeti - početi
zad - straga
zadnica - stražnjica
zadoblenje - dobitak
zadosta - dosta
zadosti - dosta
zadrušan - praćen, koji ima društvo
zagledati - ugledati; zagledati se
zagnjiti - sagnjiti
zagovoriti - prozboriti
zagrišiti - sagriješiti
ziahotiti - poželjeti
zaiskivati - tražiti
zaisto - doista
zajac - zec
zajmanje - grabljenje
zajti - izaći; zaći
zakaj - zašto
zaklad - zalog
zakon - brak; vjera
zakratiti - uskratiti
zakrativati - uskraćivati
zakriti - skriti; *zakriti se* - skriti se
zakrivati se - skrivati se
zaman - uzalud
zamičivati - izbjegavati
zamirljiv - poman, točan
zamitati - zabacivati; izbjegavati
zamučati - prešutjeti
zapačati - spriječiti, onemogućiti, smetati
zapeljati - zavesti; odvesti
zaperdnuti - pustiti vjetar
zapuščati - prepuštati
zapuziti - zaći
zaruki - zaruke
zaslipiti - zaslijepiti
zasluženje - zasluga
zasretiti - sresti
zastanak - sastanak
zastati - susresti, sastati; naći; *zastati se*
 - sastati se

zateri - zatrijeti
zatočnik - junak; pobornik; borac u dvoboju
zaufivati - povjeravati
zavdati - zadati, nanijeti
zaverči - zabaciti
zavernutje - povratak
zaveršenje - kraj, svršetak
zavez(a) - obveza
zavjeti - zauzeti, osvojiti
zavračivati - vraćati se
zavsim(a) - sasvim
zažgati - zapaliti
zažigati - paliti
zbantovati (mađ.) - ometati, uznemirivati; omesti, uznemiriti
zbaviti - izbaviti; izgubiti; *zbaviti se* - izbaviti se
zbovljati - trpjeti, snositi
zbučiti - postati bučan
zbuditi - probuditi; *zbuditi se* - probuditi se
zda - sada
zdahnuti - uzdahnuti
zderžanje - opstanak
zderžati - držati; izdržati; održati; sačuvati; sadržati, imati; zadržati; uskratiti; *zderžati se* - ustrajati; ponašati se
zderžavanje - suzdržavanje, sustezanje
zderživati - držati - zadržavati
zdičiti - proslaviti
zdigivati - podizati
zdihavanje - uzdah, uzdisanje
zdihivati - uzdisati
zdiliti - podijeliti
zdivati - metati - stavljati
zdizati - podizati
združiti se - skrušiti se
zdrušan - v. *zadrušan*
zdvojavati - zdvajati
zelenit - zelen
zelenko - konj sive, zelene boje
zemljak - poljoprivrednik, seljak
zeslim - nedovoljno jasna riječ; možda: stolica (njem. *Sessel*)
zgajati - pogađati; *zgajati se* - događati se

- zgerbaviti se* - izbrazdati, naborati
zgerljivati - grliti
zgibati - pogibati; zgibati se, uklanjati se
zginuti - poginuti; nestati
zginutje - pogibija; nestanak
zgizditi - uzoholiti se
zgidivati - oholiti se
zgoditi - dogoditi se; pogoditi; *zgoditi se* - dogoditi se
zgodivati - događati se; *zgodivati se* - događati se
zgođivati - v. *zgodivati*
zgoriti - izgorjeti
zgovoriti - izgovoriti, izreći; opravdati, ispričati
zgrišivati - griješiti
zgubiti - izgubiti; pogubiti; *zgubiti se* - izgubiti se
zgubivati - gubiti
zgudi (slov. knjiž.: *zgóđaj*) - rano
zibrati - izabrati
zigrati - igrati se
ziskivati - istraživati
ziti - izaći
ziznati - saznati
zižgivati - spaljivati
zkersnuti - uskrsnuti
zlamenovati - označivati; značiti
zlamenje - znamenje, znak
zlivati - izlijevati, prolijevati
zlomiti - slomiti
ložan - složan
ložnost - sloga
zmagati - uzmoći; pobijediti
zmajnkanje - nestanak
zmajnkati (tal.) - propustiti; ponestati
zmajnkivati - propuštati; ponestajati
zmerviti - smrviti
zmerzlina - smrzavica
zmerznuti - smrznuti se
zmisliti - izmisliti, izumjeti; pomisliti;
- zmisliti se* - sjetiti se
zmoći - pobijediti, nadvladati
zmogućnost - mogućnost
zmorem - v. *zmoći*
zmožan - moćan, snažan, silan
zmožnost - moć, snaga, sila
zneveriti - iznevjeriti; *zneveriti se* - iznevjeriti se
znevirovati - iznevjerivati
znovinom - iznova
zopet - opet, ponovno
zornica - zora
zovivati - zvati
zreći - izreći
zrenuti - izagnati
zrok - uzrok
zručati - izručivati, predavati
zvaditi - izvaditi; dovesti, izvesti
zveličenje - spas
zverći - zbaciti
zveršenje - izvršenje, ispunjenje
zveršiti - ispuniti
zveršivati - obavljati
zvirar - lovac na zvijeri
zvirer - zvijer
zvirina - zvijer
zvirje - zvijeri
zvišiti - uzvisiti; *zvišiti se* - uzdići se, uzvisiti se
zvišivati - uzvisivati
zvlačiti - svlačiti
zvončac - zvončić (cvijet)
zvraciti - izliječiti
- ž - s
život - tijelo
žmanje - mig oka
žuhkost - gorkost, gorčina

ABECEDNI POPIS PJESAMA

AURORA I KLITUŠ _____	83
BABAJKO OD DIVOJKE LJUBAV PROSI _____	80
B. D. _____	148
BETEG DRAGE KLORI SERCE POŽALJIVA _____	105
BI GRUJICA U LOV PROŠAL, NA DVOJICU NE HTEČ DOŠAL _____	88
BOJEŽLIV U LJUBAVI _____	149
BUHE BANTUJU ZORICU _____	106
BUHE NEVOJLNO SKONČAJNJE _____	74
CEFIRUŠ KAK FLORI ZRUČA PROTULITJE, FLORA DITELINI ZAUFUJE CVITJE _____	9
CVITJA RAZMIŠLENJE I ŽALOSTNO PROTUŽENJE _____	54
ČLOVIČSTVO ZOVE SE PRAVA LIPOTA _____	74
DELI BARE JUNAČKA BATRIVOST _____	124
DIVOJKA KERČMARKA ZNA VOLJIT JUNAKA _____	164
DIVOJKA RAD LJUBAVI ŠPOTA BABAJKA _____	81
DIVOJKE SPISANJE OD GLAVE DO NOG _____	120
DRAGI SPOMINAK OD LJUBE _____	36
DRAGOLJUBA ZLAMENJE _____	114
DVOJŽLIVOST U LJUBAVI _____	139
EHA ODGOVOR _____	28
EHA SRIČAN GLAS _____	94
FILENUŠA SMERT OD KLORI NEMILNE _____	142
FILI NEMILNA _____	133
FRATRI PUTNICI _____	129
GOVORIT PREPOVIDA KUPIDO _____	132
HAJDUK TUŽI SVOJU NEVOLJU _____	122
HOP HAJ DA: KAMO LJUBA, TAMO JA _____	151
HUDOBNOST TELOVNA _____	182

IZIZVANJE KUPIDA _____	42
JANTEA I OŽIRIO _____	85
JE AL NE _____	118
KAK SVIT PROHAJA _____	73
KITICI DAROVANOJ HVALA _____	145
KLETVA PROT LJUBI KA SFALJIVA _____	138
KLORI NESRIČNA _____	103
KLORI ŽALOVANJE _____	143
KOMAR JADNO KLUJE DRAGO LIŠCE ORIŽBE _____	86
KUPIDA SLIPA MALAJU, AL KRIVIČNO _____	140
KUPIDO MILOSTIVNU DAJE AUDIJENCIJU _____	96
KUPIDO NI DRUGO NEG LIPOST _____	154
KUPIDO SERCA IZVIŽBA _____	135
LILA SPOGANJA TEŽEU DA NI ZNAL MUČATI _____	77
LIPOST NAJ NE ČEKA STAROST _____	79
LIPOTE ZEMAJLSKE JESU NIŠTAR _____	178
LIPOTI DUŽNO JE SLUŽIT UFAJUČ ZAHVALNOST _____	48
LOVAC PRAVO ČINI AR V SLOBODI ŽIVI _____	90
MATI HČER UDAJE, POŠTEN NAVUK DAJE _____	108
MISAL UKANJUJE _____	136
MUČEČA LJUBAV _____	153
NA DIKU ČERNIH OČI _____	46
NA SVITU NIŠTAR NI TERPEČE _____	170
NAPOJNICE PRI STOLU _____	157
NAŠVE PROCIMBA _____	141
NAVUK MLADIM GOSPOJAM I DIVOJKAM _____	69
NEMARNOST ČLOVIČANSKA _____	175
NEMARNOST SVITA _____	184
NEPRILIČNO JE RIZIČNO _____	38
NEVERNA AK JE JEDNA, BIT ČE DRUGA VERNA _____	155
NIGDA JEDNA ŽALOST POVEKŠIVA RADOST _____	165
NOGE PRALA DIVOJKA PRI ZDENCU, NAJDE SRIČU, DA PROŠČENJE VENCU _____	162
OČIJU SERDITIM MOJLBA DA SE UKROTE _____	131
ODGOVOR NA JE AL NE _____	119
OD OHOLA ČLOVIKA _____	179
OD SRIČE NESTALNOSTI _____	10
OD VLAŠIČA JUNAKA _____	163
OHOLA SPONEŠAST _____	171

OKORNOST KUPIDA _____	26
OPOMINANJE DUŠI K POKOJU _____	186
OPOMINANJE DUŠI VOJEVAT NA SVITU _____	185
OPOMINANJE NA DOBRO DELO _____	177
OPOMINANJE ŽENAM NA MILOST _____	144
OTAC SINA OŽENUJE, PRAVO HIŽIT NAPUTUJE _____	111
PARIŽ I GALATEA _____	71
PARIDEŠ MUDRO ČINI SPOZNAVANJE _____	126
PASTIRNICA _____	95
PENELOPE SRAMOŽLIVOST _____	115
POP SNAHU POZDRAVLJA, ONA VRED SE JAVLJA _____	107
POSKOČNICA _____	159
POZVANJE NA VOJSKU _____	56
PREZ LJUBAVI U SLOBODI ŽIVITI _____	50
PRIČANJE U ZAMIRI _____	104
PRISEGA MUČATI _____	75
PTICA PREZ PERJA _____	45
RAZGOVOR MED MUŽEM I ŽENOM _____	57
RAZMIŠLENJE ZEMAJLSKOGA STVORENJA PROMA NEBESKIM _____	174
RAZMIŠLENJE ZUBA KOJI BOLI _____	181
ROŽA U NADRIH STOJEČA _____	113
RUKAM BELIM NA DIKU _____	102
SERCA SUŽAJNSTVO DOBROVOJLNO _____	123
SERCE IZ VUZE KUPIDA UTEKLO _____	150
SERCE VILU LJUBI _____	52
SERCE ŽALUJE DA VILU NE VIDI _____	47
SPETENJE ČLOVIČANSKE POHLIPNOSTI _____	39
SPOGAJNANJE PROŠASTNOGA VRIMENA _____	61
SPOMINAK U SMERTI SVOJE DIVE _____	180
SRIČA DAJE KAJ MISAL NE ZGAJE _____	167
SRIČNO U LJUBAVI PRIGOĐENJE _____	20
SRIČU VSAKI IŠČE _____	15
STALNOST SLUŽBE _____	27
STARAC BATRIV U ŽIVOTU _____	68
STARICA ŽALUJE MLADE DANKE _____	67
STEŽENJE ČLOVIČANSKE POHLIPNOSTI _____	187
SVICKA LIPOST PROM NEBESKOJ NIČEMURNA _____	176
ŠTO SE KADA NE ISKUJE, TO SE V HIPU PRIGOĐUJE _____	161

TERPEČE NIŠTAR NI NA SVITU _____	137
TERPLENJE U LJUBAVI _____	22
TEŽEUŠ SEBE PRIČA NAZLOBNIKA KRIVEČ _____	78
TITULUŠA NIMA, IME VIMDAR IMA _____	134
UFANJA KRIPOST _____	23
UFANJA ZEMAJLSKE LJUBAVI JESU NESTALNA _____	173
VALOVANJE SLUŽBE PROSEČ ZLAMENJE LJUBAVI _____	37
VENUŠ NASTANE DAVAT AUDIJENCIJU _____	99
VERH LJUBE LIPOSTI RADOST _____	24
VILI NA SLUŽBU ŽIVIT I UMRITI _____	64
V LJUBAVI KI ZGUBIVA, TA DOBIVA _____	43
V LJUBAVI POTRIBNO JE GOVORIT _____	76
V LJUBAVI TEŠKO JE UŽITI, A NI MOČ ZDVOJITI _____	53
VRIME CVITJE POVENUJE, BETEG LIPOST ISKONČUJE _____	60
VRIME PROHODI, PRILIKA VAZDAR NE DOHODI _____	33
VSACA ŽENA ŠTIMA SE LIPA _____	70
VSIM JE SMERT PODJETI _____	183
VZIMANJE DOBRE NOČI _____	18
ZA OSTAJENJE MOJLBA _____	147
ZAZIVANJE PRIŠASTJA LJUBE _____	29
ZDAHNUTJE ZADERŽANO _____	146
ZDVOJENA LJUBAV _____	44
ZERCALO PRAVE LIPOTE _____	34
ZMOŽNOST SRIČE K SUNCU SPODOBLENA _____	12
ZORNICA NA DOBRO OPOMINAJUČ _____	63
ZORNICA NASLADNA _____	16
ZVIRARA MARLJIVO LOVLENJE ČINI SERCU POVOJLNO ŽIVLENJE _____	92
ZVIRE KO SVIT ZDERŽUJE _____	40
ŽALOSNO LUČENJE OD LJUBE _____	31
ŽELNO SMILOVANJE OD LJUBE _____	25
ŽITAK ČLOVIČANSKI JE MAGNUTJE _____	66
ŽIVLENJE ČLOVIČANSKO JE NESTANOVITO _____	172